

საქართველო

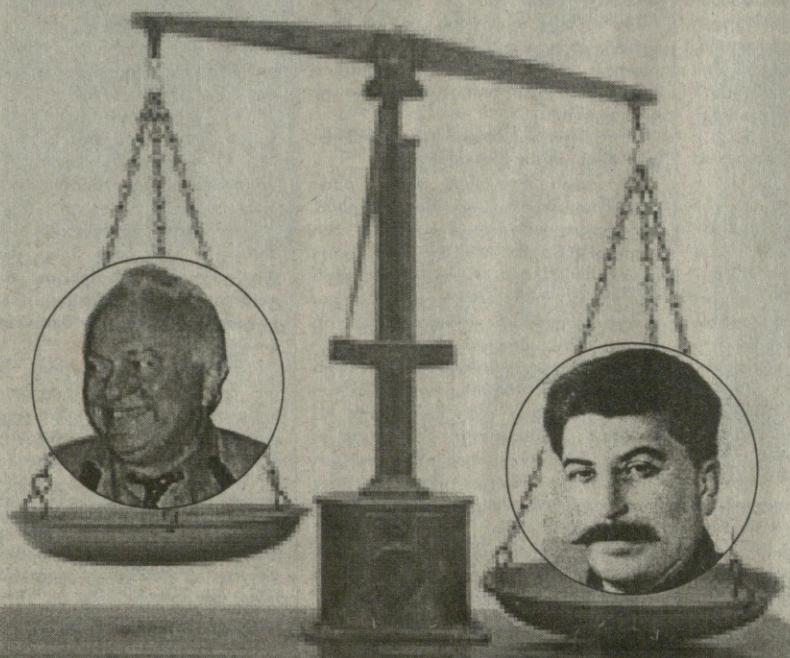
საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი. გამოდის სამშაბათობით

№18 (1719)

18 - 24 მაისი, 1999 წ.

● ფასი 50 თეთრი

ის, რაც სტალინს ჰქონდა, აქვს თუ არა

შევატანაქან?

მესამე გვერდი

ქართული ფანტოზური აზოროქანა

მესამე გვერდი

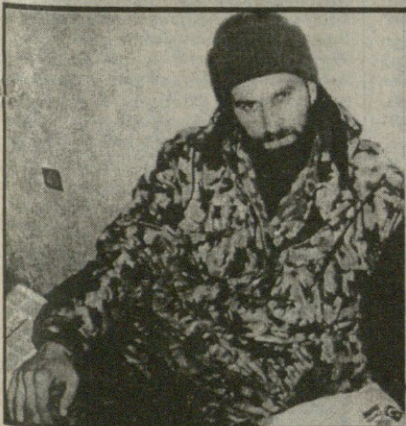
საით უზიკებავენ თურქეთს?

მესამე გვერდი

წერას ნუ აუტანისხართ!

ბატონო ლევან... რომ გამოჩნდეს ქართული ეროვნული განძის რეალური ფასის მცოდნე მაღალ დონეზე და მოახერხოს ჩვენი ხელთუქმნელი განძის გატაცება, მაშინ თქვენ 32 მილიონი დოლარის დაზღვევით მოახდენთ საქართველოს დანაკარგის ანაზღაურებას? თუ ფიქრობთ, რომ ფულით განიზომება ქართული ისტორიული სულიერი მემკვიდრეობის ფასი, რომელიც განსხვავებულია ამ ნივთებში და ხელნაწერებში? მაგისტრანა 32 მილიონი უკვე ბევრი შეჭამა ამ მთავრობამ და კიდევ ბევრს შეჭამს, როგორც ამას გაუძლებს ქართველი ხალხი, მაგრამ განძის თუნდაც ტრაგიკულად დაკარგვას ვერ შეეგუება. ამიტომ ნუ რისკავთ და წერას ნუ აუტანისხართ.

მესამე გვერდი

შაჰილ გასაევი:

დაე, რუსეთი და

ამერიკა

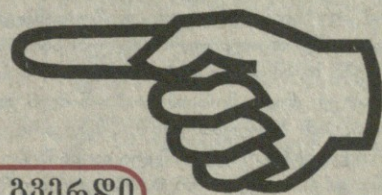
ერთმანეთს

დაეჯახონ!

მეორე გვერდი

სად ვატყავთ თითი?

მესამე გვერდი

ჰიტლერის ანდერძი

„საუბრები
ბუნებრივი“

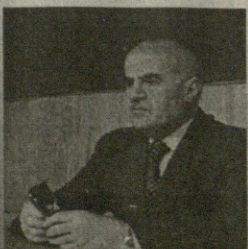
მეორე გვერდი

რა
გვე-
ლის
კოსო-
ვოდან?

რა ელის
განძს?

4

ნუ მოაქვთ რუსს არაყს...

რა ვუყოთ, რომ გავი ვარ...

რაც შეეხება რესპუბლიკა ბურუნდის, მისი ფართობი სულ რაღაც 27,8 ათასი კვ.კმ-ია, მოსახლეობა 5 მლნ კაცი. დედაქალაქი ბუჟუმბურა. პოდა, ამ ბუჟუმბურაში მჯდარი ხელისუფლება ახერხებს საქართველოზე ორჯერ მეტი ფინანსები გამოუყოს თავის არმიას. ღმერთმა გაგიმარჯოთ ძმებო ბუჟუმბურელებო. კიდევ კარგი, ცხოვრებაში თქვენთან სადღაო არ გვექნება, თორემ ჩვენზე უკეთ შეიარაღებულებმა და განჯრთილებმა შეიძლება კი მოგვიგროსოთ კისერი.

საქართველოში თურქებს აჯავილავენ

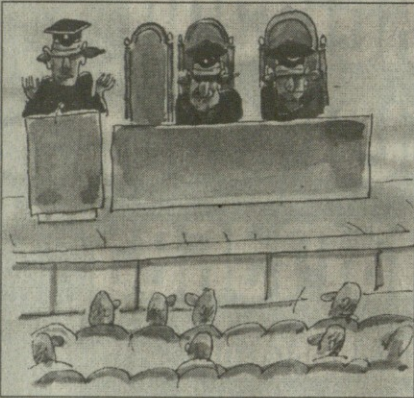
საქართველოში თურქებს აჯავილავენ

თბილისის საქალაქო სასამართლომ, მოსამართლე სუსტიტაშვილის თავმჯდომარეობით არ დააკმაყოფილა ჯეოსელის საკასაციო სარჩელი და მთავრობის რაიონის სასამართლოს გადაწყვეტილება ძალაში დატოვა, რაც ნიშნავს ქართული ფირმისათვის ყელში დანის გამოსმას და თურქული ფირმის გაფუჯვრებას. საინტერესოა ერთი რამ ქართველი მოსამართლენო, რომელი ქართველი ბიზნესმენი ჯეოსილოს თურქეთში და მითუმეტეს, რომელ ქართველს მიუღწევია თურქეთთან დავის დროს თურქეთის სასამართლოში გამარჯვებისათვის? მხედველობაში მყავს საქართველოს მოქალაქეები, თორემ

თურქეთის მოქალაქე ქართველებს თურქეთში თურქებად თვლიან ოფიციალურად, რაც არც ისე დემოკრატიული პრინციპია, მაგრამ თურქებმა იცინა საკუთარი სახელმწიფოს ინტერესების დაცვა, თუნდაც ეს დემოკრატიის პრინციპებს ეწინააღმდეგებოდეს.

ჯეოსელის ადვოკატმა შალვა შავგულიძემ განაცხადა: „თუ ასე გავაგრძელებთ, ჯეოსელს კი არა, სამოსელსაც დავკარგავთ და ღირსებასაც გამოვშვებდით“. მართალია ბრძანდებით ბატონო შალვა, ეს სასამართლო პროცესი დღევანდელი საქართველოს ზნეობრივი მდგომარეობის კიდევ ერთი გამოვლენაა. „დღეები გარბის, ვით კამათელ“ — ამბობს გალაკტიონი, ეს დროება წავა და საქმენი დარჩებიან, რომლებითაც შეფასდებიან მომავალში მათი შემოქმედნი თალაკვაძე, სუსტიტაშვილი... ვინ იქნება მესამე?

რა უყუოთ, რომ შავი შარ...

ამას წინათ ტელევიზორში გამოვიდა ქართული ჯარის ბედზე ერთ-ერთი გულშემატკივარი და სინანულით აღნიშნა, რა ქართული ჯარის მშენებლობაზეა ლაპარაკი, როცა ისეთ სახელმწიფოს, როგორცაა რუანდა 103 მლნ დოლარი აქვს გამოყოფილი ბიუჯეტში შეიარაღებული ძალებისათვის, ხოლო ბურუნდის 60 მლნ დოლარი. თავდაპირველად ვიფიქრე რევან მიშველადის რომელიმე ნოველაში მოხსენიებული სახელმწიფოს სახელი ხომ არ მოჰყავს მეთქი ამ კაცს, მაგრამ მერე დავეჭვდი და მსოფლიოს გეოგრაფიული ატლასი გადავშალე ამ ქვეყნების მონაცემების გასარკვევად. რაც გავარკვეე, ის მართლაც გასაოცარი, თან სასაცილოც აღმოჩნდა, სატირალი რომ არ იყოს. რუანდა ცენტრალური აფრიკის ქვეყანა ყოფილა. 26,3 ათასი კვ. კმ ფართობის, მოსახლეობა 6 მლნ-ს აღწევს, დედაქალაქი კიგალი. არ ვიცი ეს სახელმწიფო რითია ცნობილი, მაგრამ აფრიკის ამ პატარა ქვეყნის ხელისუფლება, რომ ახერხებს საქართველოზე სამჯერ და მეტი თანხის გამოყოფას თავისი შეიარაღებული ძალებისათვის, ნამდვილად მისაბამია. რაც შეეხება რესპუბლიკა ბურუნდის, მისი ფართობი სულ რაღაც 27,8 ათასი კვ კმ-ია, მოსახლეობა 5 მლნ კაცი. დედაქალაქი ბუჯუმბურა. პოდა, ამ ბუჯუმბურაში მჯდარი ხელისუფლება ახერხებს საქართველოზე ორჯერ მეტი ფინანსების გამოყოფის თავის არმიას. ღმერთმა გაგიმარჯოთ ძებო ბუჯუმბურელებო. კიდევ კარგი, ცხოვრებაში თქვენთან სადაო არ გვექნება, თორემ ჩვენზე უკეთ შეიარაღებულებმა და განჯრთილებმა შეიძლება კი მოგვიგრიხით კისერი.

ამის მერე ამ შავი ხალხისა ნამდვილად თეთრი შურითა მშურს. ისე, ჩვენი ხელისუფლების გადაწყვეტილებით ვგობივართ ამ ზოგოეთი სახელმწიფოსათვის მართლაც ჩამორჩენილ აფრიკელებს? მათი შემყურე, ჩვენ ჩამორჩენილებზე ჩამორჩენილები და მთლად გლახაკები არ ვყოფილვართ? ამ ინფორმაციის შემდეგ ისე გულით ვვლით იმდენი დაჩაგრული შავების სიმღერა — რა უყუოთ რომ შავი ვარ...

უკუღმა დაბადებული

რა უცნაური ხელისუფლება გვყავს. მძლოლებმა, რომელთაც სახელმწიფოსაგან ბინები ეკუთვნოდათ, მანამდე ვერაფერი შეასმინეს ხელისუფლებას, რომ მათი კანონიერი მოთხოვნები აღესრულებინათ, სანამ პირი არ ამოიკერეს და არ დაუმუნჯდნენ. ამის შემდეგვე ხელისუფლება დაფაცურდა და ყველაფერს პირდება მძლოლებს, ოღონდ პირი გაიხსნა და ხმა ამოიღო. ამას ჰქვია — უკუღმა დაბადებულია. სიტყვის მთქმელისა არ ესმით, დამუნჯებულია ესმით.

შავილ ბასაივი:

„ღამ, აპრილი და გზისთი პრემიის დაჯილდოვება“

იბეჭდება შემოკლებით

შავილ ბასაივი წარდგენას არ საჭიროებს: ჩვენთვისათვის იგი ეროვნული გმირია, ოფიციალური რუსეთისათვის — №1 მტერი. მეოთხედიისთვის ბასაივი საინტერესოა იმის გასარკვევად, თუ რა მსოფლმხედველობის ადამიანები მოვლენ ჩვენთვის ხელისუფლებაში, თუ პრეზიდენტ მასხადოვზე შეტევა წარმატებით დასრულდება.

— თქვენ ორჯერ მოხვედით და წახვედით მთავრობიდან. რა არის მიზეზი ბოლო გადადგომისა?

— ძირითადი წინააღმდეგობა მასხადოვთან ის არის, რომ ქვეყანას სჭირდება ძირითადი რეფორმები, ცვლილებები. განა ყველას არ ესმის, რომ ასე ცხოვრება აღარ შეიძლება. ხოლო მასხადოვს სურს დაუბრუნდეს ძველი ცხოვრების წესი, ისევე დასაბრუნდეს, ამიტომ იხრება რუსეთისაკენ. ბიუჯეტი, ხელფასები, მინისტრის პოსტები — ყველაფერი დამოკიდებულია რუსეთზე.

— მასხადოვთან სულ ბოლოს რაზე საუბრობდით?

— გადადგომამდე ორი კვირით ადრე მე მას შევხვდი, მე ჩემსას ვამტკიცებდი, რომ საჭიროა ჩვენი ცხოვრების შეცვლა. მასხადოვმა მე არ დამიჯერა. მისი გარემოცვა — საბჭოური სახის ძველი აპარატის მუშაკები — მოახსენებენ მას, რომ ყველაფერი ნორმალურად მიდის. 97 წლის შემოდგომაზე მე პირობა წავუყენე მასხადოვს, რომ დაგრჩები მთავრობაში, თუ მთავრობა მხარს მე დამიჭერს-თქო, მაგრამ 98 წლის თებერვლის ბოლომდე ვერაფრის შეცვლა ვერ მოხერხდა, თუმცა ჩვენი ცხოვრების კარდინალურად შესაცვლელად სამი თვეც საკმარისი იყო; რა თქმა უნდა, მასხადოვის სრული მხარდაჭერის შემთხვევაში.

— თქვენი აზრით, მასხადოვი

რატომ ვერ ახერხებს სრულყოფილად მართვას? თუ არ უნდა? — ამაზე არ მინდა ლაპარაკი.

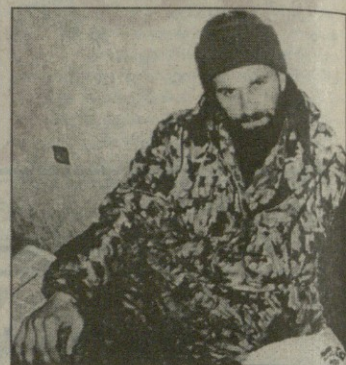
— რა პირობებით შეიძლება თქვენი დაბრუნება ხელისუფლებაში?

— საქმე აქ სავარძელში არ არის. ის, როგორც ასეთი, მე არ მინდა, თუმცა დარწმუნებული ვარ, რომ მასხადოვი დათანხმდება ჩემს დაბრუნებას. მთავარი სხვა რამეა. ჩვენ გვინდა კარგი, აყვავებული, მშვიდი ქვეყანა. ყველა ფიქრობს, რომ მე და მასხადოვმა ხელისუფლების გამო ვიჩხუბეთ. ეს ასე არ არის, ჩვენ შეგვეძლო სულ ადვილად ჩამოგვედო ახლანდელი პრეზიდენტი.

რუსეთში არეულობა ჩვენზე არანაკლებია და ეს აირეკლება იქქერიაზეც. რუბლის კურსი რუსეთში დაეცა და ჩვენიანაც. მასხადოვს ორიენტირი ყოველთვის რუსეთისაკენ ჰქონდა, ჩვენ კი ეს არ გვინდა.

— ნუთუ მასხადოვი არ ომობდა რუსეთის წინააღმდეგ?

— მას შეუქმნეს ასეთი იმიჯი, მათ შორის ჟურნალისტებმა. სინამდვილეში კი მას ჩვენი ძალების რწმენა არ ჰქონდა, არც ალაპის სწამდა, მხოლოდ ომის შეჩერებას ესწრაფებოდა. გასული რიგობი ლაპარაკობდა, რომ ის მზად არის მოლაპარაკების მაგიდასთან დაჯდეს ნებისმიერ რუს სერჟანტთან, ოღონდ იყოს მშვიდობა. თუმცა ომი მან იცის, ეს ფაქტია. მასხადოვი ახლა ფიქრობს, რომ იქვეა ომი მოუგო რუსეთს და მის გარეშე, როგორც პრეზიდენტის, ხალხი დაიღუპება. მას იმედი აქვს, რომ რუსეთის ხელმძღვანელობაში არიან კეთილშობილი ადამიანები და რუსეთი ბოლოს და ბოლოს გვაჩუქებს ჩვენ დამოუკიდებლობას. რუსეთი მისთვის მსაჯულივითაა, ჩვენ კი ყოველივე ეს კუბოში გვენახოს,

ჩვენ ვილაცის ნაჩუქარი არაფერი გვჭირდება, ის, რაც ჩვენ გვინდა, ჩვენ თვითონ ავიღებთ. მასხადოვი განუდგა კიზლარისა და პერეგომისკის ოპერაციებს. სურდა კარგ ბიჭად დარჩენილიყო.

— განა ცუდია, როცა კაცი ესწრაფვის ყველანაირი საფასურით შეაჩეროს ომი?

— ეს ჩვენ ვიყავით მზად გადაგვეხადა ნებისმიერი საფასური, ხოლო მასხადოვს სურდა მშვიდობა ყველანაირი დათმობებით.

— მართალია, რომ თქვენ მართლაც გვერდულ შიგნის გამტაცებლებს თხოვით, რომ ის გადმოგვცათ თქვენთვის, რათა გაესამართლებინათ შარიათის კაც ნონები?

— დიას, მივმართე. შიგნის — ჩვენი ხალხის ჯალათია, მის სინდისზეა 1500 უგზო-უკვლოდ დაკარგული, ე.წ. ფილტრანტები. ში ათასობით მორატორად და ფიზიკურად დამახინჯებული ადამიანი, რომელთაც არა აქვთ მომავალი. ცინიზმის მწვერვალია, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლად რუსეთში შიგნის გამოგზავნა და რომ მასხადოვმა მასთან რაღაც ხელშე-

გატარებდა მე-9 გვ.

ვლადიმერ სხედელიძე:

ასა თუ გაგრილდა, ჩვენ გველოდება პოიარი აპოლოგია

დასასრული. დასაწყისი „საქართველო“ №14

ჩვენი მინისტრები ყველა სფეროში მოქმედებენ ყოველგვარი პროგრამის გარეშე, მიჰყვებიან რა შევარდნის იდეას, რომ პროგრამები საჭირო არ არის, კორეა პროგრამის გარეშე აყვავდა.

ამ იდეის გასაბათილებლად ომის შემდგომი გერმანიის ეკონომიკის აღმშენებლობის მამის — ერჰარდის მაგალითიც ვმარა. ჩვენ ვიცით დიდი ეკონომისტები კეისი, ლენინი, რომლებმაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს ამერიკისა და იაპონიის ეკონომიკის აღმასვლაში, მაგრამ რაღაც ერჰარდი მაინც სხვა იყო, რადგან ის იყო, როგორც დიდი თეორეტიკოსი, ასევე დიდი პრაქტიკოსი, რომელმაც უკვე 1948-50 წელს დასავლეთ გერმანიის ეკონომიკა ომამდელს გაუტოლა, ამავე დროს, ნუ დავივწყობთ, რომ გერმანია იხდიდა რეზარაციას და გერმანიდან გაიტანეს თითქმის ყველაფერი ფასილი. 1960 წლისათვის გერმანიის საოცრება აღსრულდა, გერმანია ევროპაში ლიდერის პოზიციებზე გავიდა ეკონომიკის მხრივ, მაგრამ მთავარი მაინც ის იყო, რომ მან მიიღწია თითოეული მოქალაქის კეთილდღეობა.

— მაგ პერიოდში მგონი, მანქანაც გამოუშვეს ფოლკსვაგენი ანუ სახალხო მანქანა, რომელიც გამიზნული იყო თითოეულ გერმანელს საკუთრებაში ჰქონოდა.

— არა, ეს პიტლერის იდეა იყო. პიტლერი ჯერ კიდევ ოცინი წლების დადასრულს საარჩევნო კამპანიის დროს შეპირდა ხალხს, რომ თუ მისი მტკიცება და ის მოვიდოდა ხელისუფლებაში, მაშინ ყველა გერმანელს უზრუნველყოფდა სამუშაო ადგილით, მისცემდა საშუალებას წარმოებაში მომუშავე ყველა გერმანელს, რომ ერთი წლის განმავლობაში შეძლებოდათ მანქანის ყიდვა.

— ისე არ გამოვივიდეს, ბატონო ვლადიმერ, რომ ბრალი დაგდოთ ფაშისტების ქება-დიდებაში.

— პიტლერთან დამოკიდებულებაში ფაშისტების თემა არასწორია. ფაშისტები იყო იტალიაში, ხოლო გერმანიაში იყო ნაციონალ-სოციალისტური მუშათა პარტია და ეს არ იყო

ცარიელი სიტყვები, ეს იყო რეალობა. მთავარი მტერი ნაციონალ-სოციალისტებისა იყო ბურჟუაზია, ნაციონალიზაცია წარმოებისა და ინფრასტრუქტურის მოხვლისთანავე ხელისუფლებაში. ის ქმნიდა ნაციონალურ-სოციალისტურ ეკონომიკას, გერმანია იქცა სოციალისტურ სახელმწიფოდ. მან ეს ისე კი არ გააკეთა, როგორც საბჭოთა კავშირში, არამედ ამას ახორციელებდა ეტაპობრივად, ამასთან ერთად ის კი არ ხერხდება ქარხანა-ფაბრიკების მფლობელებს, არამედ ნიშნავდა მათ მმართველებად ამ ნაციონალ-სოციალისტურ სანარმოებისა. გაცისნოთი კრუპი, კინეი და სხვა, ასე რომ, მათ გარკვეული პირობები შეუწარმოეს, მაგრამ, ამავე დროს, სანარმოები გახდა სახალხო საკუთრება, მან 1944 წლისათვის მთელი ეკონომიკა სოციალისტურ პრინციპზე ააგო. სახელმწიფო ადგენდა გეგმას და სანარმოები ამ გეგმის მიხედვით მუშაობდნენ, ე.წ. ეკონომიკა გადავიდა საგეგმო-სამეურნეო ლიანდაგზე. ჩვენ გავგანია, თუ არ ვცდები, ნიუნბერგის პროცესის შესახებ 6 ტომი რუსული თარგმანით, მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ეს არის არა 6, არამედ 8 ტომი. 2 ტომი არ გადათავსდა. ერთი ტომია გერმანიის ნაციონალურ-სოციალისტური პარტიის გასამართლებაზე, სადაც საკმაოდ ბევრი ანალოგია გაკეთებული საბჭოთა კავშირიდან და მეორე ტომია გასამართლება გერმანიის ეკონომიკური ქმედებებისა, სადაც ასევე ანალოგიები საბჭოთა სინამდვილიდან არის აღებული. ამიტომაც არ თარგმნეს.

დაუბრუნდით ახლა ჩვენს თემას. ერჰარდი იყო ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირის წევრი. ეს ორგანიზაცია არის ყველაზე მეტარჯენე გერმანიაში და ერჰარდმა მაინც განაგრძო სოციალური ეკონომიკა, რომელსაც ოფიციალურად ეწოდა ეს სახელი. მიაქციეთ ყურადღება, ჩვენ შევხვდეთ, რომ მემარცხენე ეს არის სოციალური პოლიტიკის მქონე, ხოლო მემარჯვენე — ლიბერალურია. ძველ-ხორციანად ლიბერალი ერჰარდი ახორციელებს სწორედ სოციალური ეკონომიკის რეფორმებს. „კეთილდღეობა თითოეულს!“ — ეს იყო მამინდელი გერმანიის მთავარი ლოზუნგი. რატომ? იმიტომ, რომ ერჰარდს

შესანიშნავად ესმოდა სიტუაცია. განვითარებული ეკონომიკის გარეშე ხალხის გამოკვება შეუძლებელია, ხოლო ხალხს თუ არ გამოკვებავენ, შეიქმნება ახალი პიტლერის დაბადების ხელშეწყობი გარემო. ეკონომიკის განვითარების გზაზე მას მოუწია ოქუპანტებთან დაპირისპირება, ესენი იყვნენ ინგლისელები, ამერიკელები და ფრანგები. მოკლედ, ხალხს გამოკვება მთავარ მიზნად იქნა დასახული, რომ შიმშილით განაშეშებული ხალხი არ გაჰყოლოდა იარაღის მოჭლარუნე

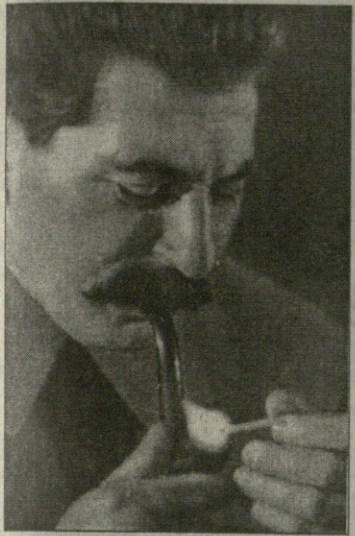

ელსტრემისტებს. ნობელის პრემიის ლაურეატი პაიგი შემთხვევითობად თვლიდა სიტყვა „სოციალისტის“ მოხვედრას ერჰარდის ლექსიკონში, მაგრამ თუ კარგად ნავიკითხავთ ერჰარდის ნიშნებს, მაშინ მიხვდებით, რომ პაიგი ცდებოდა, მაგრამ ორივე ერთ აზრზე იყო იმ პრინციპში, რომ სანამ რაიმეს გაყოფ, მანამ ის უნდა შექმნა, ხოლო რომ შექმნა, საჭიროა ლიბერალური ეკონომიკური პოლიტიკა, მაგრამ გეგმოურ ეკონომიკასთან სიმბიოზში. საქმე იმაშია, რომ საბჭოთა ეკონომიკა აქტიურს ხდის ადამიანთა იმ ჯგუფს, ვისაც აქვს ფული, მაგრამ ხალხის ფართო მასები ამ დროს თავიანთ ადგილს ვერ პოულობენ. დიას, ბაზარი აკმაყოფილებს მოსახლეობის იმ ნაწილს, რომელიც მოთხოვნას, ვისაც აქვს ფული, მაგრამ მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი ეკონომიკური მოთხოვნილებები

გატარებდა მე-4 გვ.

ის, რაც სპალის კონდა, აქვს თუ არა შევარდნაქეს?...

ჩვენს მკითხველს, ყველას თუ არა, ნაწილს მაინც ეჩვენა ნაკითხული რუსი ავტორის, ბუნიჩის წიგნი „პარტიის ოქრო“, რომელიც მოსკოვში გამოიცა, თუ არ ვცდები, 1993 წელს. წიგნი მთლიანად ეძღვნება ბოლშევიკების, კომუნისტური პარტიის ლიდერთა საქმიანობის ჩრდილოვან, ხალხისთვის მანამდე უცნობი ფაქტებს.

ბის ანალიზს და კომუნისტურ ელიტაში ფესვგადგმული კორუფციის მთლიან წიგნში თხოვს ინტერვიუ რევოლუციის პერიოდთან და მთავრდება გორბაჩოვის მოღვაწეობით. წერილის მიზანი, ბუნებრივია, წიგნის მიმოხილვა არ არის, მაგრამ სტატიის თავშივე იმით მოვიხმეთ ეს წიგნი, რომ ქართველ მკითხველს, ვინც შეეცდება მის ნაკითხვას, მაშინათვე თვალში მოხვდება ავტორის ერთი ასეთი ფრაზა: რუსეთში რევოლუცია იმით კი არ მოახდინეს მისმა ავტორებმა, რომ სხვა ყაიდის ქვეყანა შეექმნათ, არამედ მათი მთავარი ჩანაფიქრი ქვეყნის პრინციპულად გააძვრა იყო. ბუნიჩის ეს სიტყვები კი იმით მას დაინტერესებს ქართუ-

ელ მკითხველს, რომ თავადაც და მასთან ერთად ჩვენ, ყველანი, სწორედ ასეთივე ჩანაფიქრის, ოღონდ საქართველოს სინამდვილეში, ხორცშესხმის მომსწრენი გავხდით 1991-92 წლების სისხლიანი გადატრიალების შემდეგ.

ისევე, როგორც ბოლშევიკები აცხადებდნენ ლენინის მეთაურობით თავის დროზე, რომ უნდა შეექმნათ მუშათა და გლეხთა სახელმწიფო და ამ ლოზუნგით პრინციპულად გააძვრეს მთელი რუსეთი, ჩვენთანაც, სამხედრო გადატრიალებაც, საფიქრებელია, სწორედ ქვეყნის გაძვრის მიზნით იქნა განხორციელებული, ოღონდ, მართალია, უკვე სულ სხვა ლოზუნგით, ანუ დემოკრატიის აშენების საბაბით.

შესაძლოა, მავანი და მავანი შე-მომედგოს, რა ძარცვა, რის ძარცვა, რეებს ბოდავო, მაგრამ ფაქტებს, საკმაოდ არგუმენტირებულ ფაქტებს (რომელთა მოყვანაც აქ შედგება მერყეება, რადგან ყველაზე ყველაფერი იცის), სად წაუხვალა.

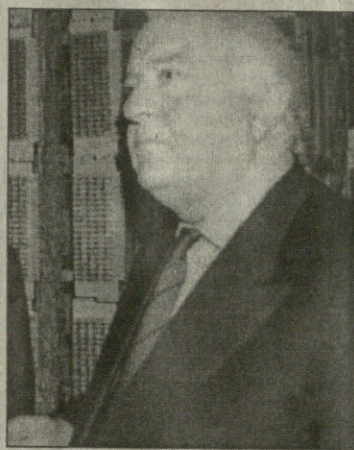
რა მიიღო ქართველმა ხალხმა 1991-92 წლების სამხედრო გადატრიალებისაგან, ანუ, როგორც ზოგიერთები უწოდებენ მას, სახალხო რევოლუციისაგან? თუ რუსებს დავესვსებით და ვულგარულად ვიტყვით, ჩვენ, ქართველთა უმრავლესობამ, აქ ე. წ. რევოლუციისაგან მივიღეთ სამი თითის კომბინაცია, ხოლო მცირე ნაწილმა, ამ გადატრიალების შედეგად ხელისუფლებაში მოკალათებულმა, მიიღო ყველაფერი, რაც კი მანამდე გაგვანდებოდა — ფაბრიკები, ქარხნები, მიწები, დიდი რაოდენობით ფული და ის პრივილეგიები, რაც მათ დღეს აქვთ.

ახლა მივუბრუნდეთ ბუნიჩს. იქ ავტორი საზგასმით აღნიშნავს, რომ ბოლშევიკები (ლენინის გვარდია), ძარცვას რომ მორჩნენ, მერე საგონებელში ჩავარდნენ, თურმე, ახლა რაღაცნაირი და ამ დროს სულზე მიუსწროთ სტალინიზმს, რომელიც ლენინის გვარდიის (ანუ მის გუნდს) მანამდე „ნილში არ ყავდა“ და სულ განაპირა მხარეებში აგზავნიდა დასაწყობებით. მიუსწრო და ნაძარცვის გვარიანი ნაწილიც დააბრუნებინა თურმე ე. წ. ოპერაციის „ტრესტის“ მეშვეობით. მერე, ავად თუ კარგად, სა-

ხელმწიფოს ჩამოყალიბებასაც შეუდგა, იმ სახელმწიფოს, რომელმაც მთელი 70 წელი იარსება.

გაგვხვდეთ პარალელი ჩვენს სინამდვილესთან. ჩვენთანაც, იმ ავადსახსენებელი პუტჩის შემოქმედნი, თავიანთ შავ საქმეს რომ მორჩნენ, მერე საგონებელში ჩავარდნენ, ახლა რაღაცნაირი. იფიქრეს, იფიქრეს და შევარდნაძის ჩამოყვანა გადაწყვიტეს. გადაწყვეტილებაც სისრულეში მოიყვანეს და 1992 წლის მარტში სსრკ-ს ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი, მსოფლიოში ბერლინის კედლის დანგრევის ერთ-ერთი თანაავტორად ცნობილი პოლიტიკოსი უკვე საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურად მოგვევლინა.

მივუბრუნდეთ ისევ ბუნიჩის წიგნს. იქ მითითებულია, რომ სტალინი, ხელისუფლებაში მისვლის შემდეგ და განსაკუთრებით ლენინის სიკვდილის მერე, აქტიურად შეუდგა სახელმწიფო ქონების დაგროვებას სოციალისტური სახელმწიფოს ასაშენებლად.

ნებლად და პირველი დარტყმა სწორედ ძველ ლენინელებს, ილიჩის გუნდს მიაყენა, ანუ მათი ნაძარცვი

გაგრძელება მე-2 გე.

ახალ-ახალი აგებულება ჩველია-ქოვენიჩაში

მოაშოკათ მკვლელები ქვეყანას

გალის რაიონის სოფელ ზემო ბარლებში რუსეთის სამშვიდობო ძალების ნასვამ-მა ჯარისკაცებმა დახოცეს 20 წლის ლაშა სონძია, 20 წლის კახა ბასლანძე, 60 წლის ბუთბაია და მისი მეუღლე.

ამ სამშვიდობო ძალებს რომ აღარ ჰქვია სამშვიდობო და ჩვეულებრივი დამპყრობელია, ეს უკვე ნებისმიერი ჭკუათმყოფელისთვის ცნობილია, მაგრამ ეს ელემენტარული ჭკუამართება აქამდე რატომ ვერ დავიდა ხელისუფლებამდე, საინტერესო ეს არის. კიდევ რამდენი ქართველის სისხლი უნდა ივიერთოს ხელისუფლებამ, რომ ბოლოს და ბოლოს მოაშოროს ის მკვლელები ქვეყანას?

ქართული ფანტომაში აშოპოქადა

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტრო არ გამოიციხავს, რომ უშიშროების ყოფილი შეფი იგორ გიორგაძე შესაძლოა ჩვენს ტერიტორიაზე დისლოცირებულ ერთ-ერთ სამხედრო ბაზაზე იმყოფება. ზოგიერთს მოლანდებები დაეწყო და იგორ გიორგაძის აჩრდილი თბილისშიც უნახავს, ზოგს სამტრედიის მოლანდებია. მოკლედ, ფანტომასის ახალი სერიალი იდგება საქართველოში. ფანტომასი იგორ გიორგაძეა, მაგრამ კომისარი უფვი ვინ იქნება, ეს ჯერ გაურკვეველია.

ყოჩიანი ყოჩოს

ე. წ. სამხრეთ ოსეთის კომუნისტური პარტიის ლიდერის, სტანისლავ ყოჩიევის აზრით, ქართულ მხარესთან ყველა მოლაპარაკება მხოლოდ „თანასწორუფლებიან საფუძველზე“ უნდა წარმოადგინოს.

მაღლობა ყოჩიევის, რომ თანასწორუფლებიანად ჩაგვთვალა, ნამდვილი რაინდი ყოფილა, თორემ ომში თავსლავდასმულ და დაგლახებულ მოწინააღმდეგეს ბევრი თანასწორუფლებიან პარტნიორად არც კადრულობს.

არის თუ არა ქართული კულტურა ქვეყნის განუყოფალი ნაწილი და უნდა თუ არა პრაზიდანს მისი გადარჩენა?

კური, სტრატეგიული და ზნეობრივი რეგისკენ, რომელიც, მაგალითად, ანშობს საქართველოში მრეწველობას, ხელს უწყობს მასშედიით „სექსობრივ უმცირესობათა“ იდეოლოგიის გავრცელებას, ანშობს განათლებას და ა. შ., უნდა ისწავოდეს თუ არა, რომ ქართველმა ერმა თავისი კულტურული ფასეულობები პირველ ყოვლისა და ყველაზე ადვილად კი — თავისი მატერიალური სახით არსებული საგნები დაკარგოს? მკითხველს პასუხს ვერ მივცემთ. შევთავაზებთ მხოლოდ დოკუმენტის ნაწყვეტებს (ადრესატი-სა და ხელმოწერის მიუთითებლად), რომელიც მაღალი ინსტანციისთვის იყო ცნობილი ამ რამდენიმე წლის წინ, მაგრამ საკადრო ცვლილება ვერ გამოიწვია.

ვითარება გაცილებით უფრო მძიმეა, ვიდრე ერთი შეხედვით ჩანს. განსაკუთრებით ბოლო ორი წლის განმავლობაში სახელმწიფოსთვის მიყენებული უდიდესი მატერიალური ზარალი ამ პერიოდში დაზიანებული და გატაცებული უნიკალური ექსპონატების სახით.

მუზეუმში შექმნილი უძიმესი ვითარება ჩამოყალიბდა სამუზეუმო საქმის მცოდნე სპეციალისტების აზრის სრული იგნორირების ფონზე. დოკუმენტურად მტკიცდება მუზეუმის ყოფილი მთავარი მცველის (ბ. ჟღენტ) და ამ სპეციალისტების მიერ მუზეუმის ხელმძღვანელების მხრიდან ექსპონატების დამღუპველი ქმედებების ასატიფებლად დროულად რჩევების მიცემის, შემდეგ კი უკვე პროტესტების არსებობა.

1992 წლის 4 აგვისტოს მუზეუმის დირექტორის განკარგულებით საგან-ძურის საგანოვნო დარბაზში, შემდეგ კი მუზეუმის სხვა სათავსებში გასაშრობად შეიზიდა სარდაფიდან ამოტანად, სოკოთი დაავადებული ნიგნები. საგანძურში გაჩნდა სოკოთი დაინფიცირების კერები, რამაც ყველა სახის ექსპონატების კონსერვაციის დაზიანებისა და სტრუქტურული დაზიანების საშიშროება შექმნა. ამ განლაგებული მასალების მრავალგვარობის გამო ფაქტურად შეუძლებელია ითვლება მათი დეზინფიცირება და განკურნება. როგორც ცნობილია, სოკოთი დაავადების გაჩენა მსოფლიოს ყველა მუზეუმისთვის ექსპონატურ, საგანგებო ვითარებას ნიშნავს.

შემოთ თქმული დადასტურებულია სხვადასხვა დარგის სპეციალ-

მხოლოდ დოკუმენტები!

ისტების აქტივობით და დასკვნებით (აქტივი სოკოთი დაავადებულ ნიგნებს საპროტესტო მოთხოვნით და დაავადების რეალური საფრთხის წარმოშობის შესახებ, მთავარი მცველის მიმართულებით დირექტორისადმი საგანგებო დანა-

ნიგნების სასწრაფოდ გამოტანის თხოვნით და რეკომენდაციებით და ორი თვის შემდეგ განმეორებული საპროტესტო მოთხოვნით და ა. შ.).

1992 წლიდან მუზეუმის ახლანდელი ხელმძღვანელობის მიერ აბსოლუტურად მოუშვადებლად, მუზეუმის სპეციალისტის სრული იგნორირებით წარმოებული სარემონტო სამუშაოების შედეგად და კედლების ნგრევის დროს მიმდინარეობდა მძიმე მრავალმა უნიკალურმა ექსპონატმა — რუბენის, ფიროსმანის ნამუშევრები, XVI საუკუნის სატემა, გრაფიკისა და ნაერგობის ნიმუშები, დასავლეთ ევროპის ხელოვნების ფონდები და ექსპონატები და აღმოსავლეთი ქვეყნების ხელოვნების საექსპონატო დარბაზებში დაცულმა ექსპონატებმა.

დოკუმენტურად დაფიქსირებულია ექსპონატების დამაზიანებელი პრაქტიკულად ყველა ფაქტორი — მტკრის, მექანიკური და ქიმიური ფაქტორების, წყლის (ცხელი/ცივი კი), მაღალი ტენიანობის (დარბაზების დატბორვის შედეგად) უარყოფითი ზემოქმედება ექსპონატებზე. მუზეუმში

ყოვლად დაუშვებელი შესადუღებელი სამუშაოები წარმოებულ იქნა პრაქტიკულად ყველა საექსპონატო დარბაზში, მათ შორის უშუალოდ საგანძურშიც, იქ არსებული ექსპონატების უშუალო სიახლოვეს. შესადუღებელი სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი წვის პროდუქტები, მავნე აირები, თბური ზემოქმედება და გამოსხივება გამოუსწორებლად აზიანებს ყველა სახის მასალას, მათ შორის ძვირფას ლითონებსაც.

ფაქტურად, ამ სამუშაოების დროს სხვადასხვა ხარისხის დაზიანება მიიღო მუზეუმის თითქმის ყველა ექსპონატმა. ამ სამუშაოების დროს იგნორირებული იყო მუზეუმის პოზებში ხანძრის წარმოშობის აშკარა შესაძლებლობებიც. შედეგად მუზეუმის საფონდო საგანების კორუპსია გაჩნდა ხანძარი, რამაც იქ დაცული ფასეულობების ცეცხლში დაღუპვის საშიშროება შექმნა.

როგორც ჩანს, მუზეუმის მთავარი მცველის გაფრთხილების და პროტესტების გათვალისწინების შემთხვევაში ექსპონატები ასეთი მძიმე შედეგებისაგან დაცული იქნებოდა. მაგრამ მთავარი მცველის მიერ პირდაპირი სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულება, მუზეუმში მომხდარი ექსპონატებისათვის საზიანო ყოველი ინციდენტისა და ექსპონატების დაზიანებათა ფიქსაცია მუზეუმის ხელმძღვანელთა მიერ გააზრებულ იქნა მათთვის არასასურველ ქმედებად და მათ მიერ დაიწყო მთავარი მცველის აქტიური უფლებრივი შეზღუდვა (იგნორირებულია მთავარი მცველის მართებული, საქმიანი მოთხოვნები, ორჯერ გაუქმებულ იქნა მის მიერ ექსპონატების დაცვის მიზნით შემოღებული სადღეისო მორიგეობა, რომელიც თბილისში საომარი მოქმედებების დანების დღიდან (1991 წლის 22 დეკემბერი) რამდენიმე თვის განმავლობაში მოქმედებდა, მათ შორის მთავარი მცველის მიერ სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულების შესაბამისად დადგენილი სადღეისო მორიგეობაც; დირექტორის ბრძანებით მთავარი მცველს აუკრძალა მუზეუმში შესვლა იქ წარმოებული სარემონტო სამუშაოების დროს და ა. შ.). საბოლოოდ მთავარი მცველი, მიუხედავად წამყვან ხელოვნებათმცოდნეთა მხრიდან პროტესტისა, იძულებული გახდა წასულიყო მუზეუმიდან, რადგან მუზეუმში საერთოდ გაუქმდა მთავარი მცველის ინსტიტუტი, ინსტი-

ტუტი, რომელიც დღეისთვის საერთაშორისო სამუზეუმო პრაქტიკაში არსებული უმთავრესი სტრუქტურა უნიკალურ ფასეულობათა დაცვისა.

უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში სახელმწიფომ განიცადა უდიდესი მატერიალური ზარალი მუზეუმებიდან მოპარული თუ გატაცებული უნიკალური ექსპონატების სახით. მოხდა ოფიციალურად დაფიქსირებული შევიდი ქურდობის ფაქტი. გატაცებულ ექსპონატებს შორის არის მსოფლიო მნიშვნელობის — ლუკას კრანახის, იაკობ რეისდალის, ფან შარდენის, ანეელიკა კაუფმანის, პოლანდური სკოლის მასტერთა, პაბლო პიკასოს, ელენე ახელდინის, სხვათა ნამუშევრები. ხდება ის, რაც არ მოხდა თბილისში მიმდინარე ომის დროსაც კი, როცა საომარი მოქმედების ცენტრში მყოფი მუზეუმის შენობაში თავისუფლად შედიოდნენ ხან ერთი, ხან მეორე ურთიერთდაპირისპირებული მხარის შეიარაღებული წარმომადგენლები. არ მოხდა იმით, რომ შენობას დღე და ღამე იკავდნენ მუზეუმის თანამშრომლები მთავარი მცველის მეთაურობით, სწორედ ის ხალხი, რომლებიც დღეს მუზეუმის ხელმძღვანელთა მხრიდან დევნის ობიექტს წარმოადგენს. მთავარი მცველის შესახებ ზემოთ მოგვსენით. მუზეუმის ხელმძღვანელობის მიერ გაუქმდა სამუზეუმო ფასეულობათა აღრიცხვის ანგარიშის სფეროში დარღვევითა შესაძლებლობის გამოძიების სისტემის უზრუნველსაყოფად ახლად ჩამოყალიბებული ექსპონატთა კომპიუტერული აღრიცხვის სექტორი, მაშინ, როცა სხვადასხვა შემთხვევის მიერ სხვადასხვა დროს დაფიქსირებულია ექსპონატების აღრიცხვის და მუზეუმის მნიშვნელოვანი დარღვევები და ექსპონატების დანაკლისებიც კი. ამ სექტორის გაუქმებით მუზეუმში იძულებით დატოვდა ხელმძღვანელთათვის კიდევ ერთმა არასასურველმა სამუზეუმო საქმის სპეციალისტმა ირ. იაკობაშვილმა.

შტატების შემცირების მოტივით მუზეუმიდან გაუშვეს ცნობილი სპეციალისტი კ. თოდუა. ამავე მიზეზით ნახევარ შტატზე გადაყვანილი რამდენიმე სპეციალისტი, თავის ჯერის ელოდება პრაქტიკულად ყველა „ოპოზიციონერი“.

ერთი სიტყვით, მუზეუმიდან იდევნება სწორედ ის ხალხი, რომელიც წლების განმავლობაში რეალურად იცავდა მუზეუმის ექსპონატებს, როგორც ობიექტურად არსებულ, ისე სუბიექტურ მავნე ფაქტორთა ზემოქმედებისაგან.

მუზეუმის ხელმძღვანელთა მხრიდან ანალოგიური ქმედებათა ამსახველი კიდევ მრავალი ფაქტის მოყვანა შეიძლება, მაგრამ... ესეც საკმარისია იქ არსებული მძიმე მდგომარეობის შესახებ წარმოდგენის შესაქმნელად.

გია თვალაშვილი

ის, რას სვალის კომუნა, აქვს თუ არა შევარდნაქს?...

მესამე გვერდიდან

და შევიცარება თუ სხვა ქვეყნის ბანკებში გადამხდელი მილიონობით მარკები, დოლარები თუ ფრანკები (სხვათა შორის, ბუნრის თქმით, ლენინს შეეცარის ბანკში შენახული ჰქონდა 115 მილიონ მარკა) უკლებლივ დაბრუნდა უკან.

რა მოხდა ჩვენს სინამდვილეში? 1991 წლის პუტჩის შემდგომ დაიწყო ქვეყნის მასიური ძარცვა-გლეჯვა სხვადასხვა შეიარაღებული ფორმირებების მიერ, რომელთაც დაემატნენ კრიმინალური ელემენტები, მოსახლეობის მცირე, შეუგნებელი ნაწილი, მაგრამ, ჩემი აზრით, ეს ეტაპი ძარცვა-გლეჯისა მცირე მასშტაბისა იყო იმასთან შედარებით, რაც მერე მოხდა: მთავრობის ხელდასხმით დაიწყო ეროვნული ბანკიდან კრედიტების შეზღუდვით გაცემა და ფაქტურად, ხაზინის განთავსება, რასაც ეროვნული ბანკის მამინდელი პრეზიდენტი დევიდ შვილიც ემსახურება.

კვლავ პარალელი: სტალინი თუ სოციალისტების სხვადასხვა ნაწილი (სხვათა შორის, ილიის მუღლე, კრუშჩოვი) აქ იმის გამოც ყოფილა განანკებული სტალინზე, რომ ლენინის კუთვნილი 115 მილიონ მარკა შევიცარის

ბანკიდან სახელმწიფო ხაზინაში შეიტანა) და სოციალისტური სახელმწიფოს მშენებლობისთვის ქონების დარღვევებზე ზრუნავდა, ჩვენი ამჟამინდელი ხელისუფლების მესვეურები პირით იტყვიან: სიტყვით თავისუფალი, დამოუკიდებელი, დემოკრატიული ქვეყნის მშენებლობაზე ზრუნავენ, საქმით კი, მოგესწენებათ, სულ სხვა რამ კეთდება. კერძოდ, სახელმწიფოს რაც კი შემორჩა კომუნისტების რეჟიმის დროიდან, სულ ერთიანად გაანთავსეს და გააჩნაგეს — ჩალის ფასად მოხდა ფაბრიკების, ქარხნების, მინების, ნიაღვრების, „პრევატისა“, საჯალღო ფონდის თუ მსოფლიო ბანკის, აგრეთვე სხვადასხვა ქვეყნების მილიარდნახევარზე მეტი დოლარის ოდენობის დახმარებით თუ კრედიტით ისე შეიჭამა, რომ ქვეყანას არაფერი დატყობია. პირით, რაც დრო გადის, უფრო გაუსაძლისი ხდება ჩვენი ყოფა. რაც შეეხება ნავთობსაღმის, აბრეშუმის გზასა თუ ევრაზიის დერეფანს, ეს ისეთივე სატყუარა მგონია ხალხისთვის, როგორც თავის დროზე კომუნისტები იყო.

ზემოთ აღვნიშნე, სტალინმა, ავად თუ კარგად, სახელმწიფო ჩამოაყალიბა-მეთქი. რა თქმა უნდა, იმ სახელმწიფოში, ანუ საბჭოთა კავშირში ბევრი სიმძინვე იყო და ის ძლიერი ქვეყ-

ანა, ფაქტურად, იმერია, მილიონობით ადამიანის ძვლებზე აშენდა, მაგრამ, ჩემის აზრით, აქ ხაზგასასმელია ის მტკიცე ნება, რაც მამინდელ ხელმძღვანელს გააჩნდა იმ მთავარი მიზნის მისაღწევად, რასაც სახელმწიფოს მშენებლობა ჰქვია.

ისევ პარალელი: გააჩნია კი ასეთი ნება ჩვენს დღევანდელ პრეზიდენტს, ბნ შევარდნაქს? მავანი და მავანი, შესაძლოა შემომხსუსოს, გააჩნია, აბა რაო და თავის ამ სასუსს იმ მყიფე არგუმენტებითაც გაამარგებს, რასაც ყბადღეული სტაბილურობა, ისევ და ისევ ევროსაბჭოს წევრობა, გაეროს წევრობა, ნავთობსაღმის, აბრეშუმის გზა თუ ევრაზიის დერეფანი ჰქვია, მაგრამ თუ რეალურად შევხედავთ ჩვენს ცხოვრებას, ეს ნება, ფაქტურად, არსად არ ჩანს. პირით კი ხდება: მიდის ქვეყნის სრული ნაგებობა — ცესი და ეს ეტყობა ყველა სფეროს, ყველა დარგს. ამ ხელისუფლების ხელში რომ შევარდნაქს ტყვეობდით დამოუკიდებელი ქვეყნის ტერიტორია, ეს ვის დაეპარალოთ? ორ მილიარდ დოლარამდე ვალში ჩაფლულ ქვეყანაში რომ დახმარება-ქარხნები გაჩვენებულია, სოფლის მეურნეობა ჩამკვდარია, მრეწველობის არცერთი დარგი არ მუშაობს, ეს ვიღას დაეპარალოთ? ან ვის დაეპარალოთ ის, რომ მინიმალური პენსია-ხელფასებიც გაუცემელია, ბი-

უჯეტო რომ წლით-წლივით მცირდება, ხალხი რომ შიმშილობს და ქვეყნიდან გარბის, ქვეყანა ფაქტურად ებუღი უცხოური თუ სამამულო წარმოების პროდუქტებით რომ გაივსო? ვის მოვთხოვით პასუხი იმაზე, რომ ეროვნების წართმევა მოგვინდომეს, ახლა კი საუკუნეების მანძილზე წინაპართა მიერ შექმნილ, ქართველი ეროვნების ფასდაუდებელ განსს ოკეანის-გალმა რომ უპირებენ გაგზავნას, ვითომდა მსოფლიომ გაგვიცნოსო?

სამწუხაროდ, პასუხამცემი არაგინ ჩანს და პასუხისმგებლობის მტკი-რთველი კი ბევრი გვინახავს, თუცა საქმე საქმეზე რომ მიმდგარა, პასუხი არავის უკია.

დიდებულადაა ნათქვამი: ძალიერ ყვეს და ქარავანი მიდისო. ჩვენი საქმეც ასეა: რაც არ უნდა ვწეროთ, ვიხმაროთ, აქციები ვმართოთ, პრეზიდენტი და მისი გუნდი მაინც თავის საქმეს აკეთებენ თუ რა საქმეა ეს, ამას დღევანდელივით უკვე ვხედავთ, თუმცა, თუ ასე გაგრძელდა, მომავალში რაც მოგველის, ამასაც ვვარდნობთ, მაგრამ მაინც ვდუმვართ. არის კი ამ შემთხვევაში დღემდე რჩეული ოქრო? ამაზე ღირს დაფიქრება და ფიქრის ნაყოფის არჩევნებში გაცხადება.

წერილის დასასრულს, მინდა მკითხველს მოვუხადო, რომ ჩემდებურად მომიხდა სტალინის და შევარდნაქის პოზიციებთან შედარება, მაგრამ საქმე მოიხატა ასე. მე არც სტალინისტი ვარ, არც შევარდნაქისტი (არც ზეიადისტი), მე, ისევე, როგორც თქვენი, ჩემი მკითხველი, ქვეყნის სატყუარი მტკიცე და ერთი სურვილი მამორავებს: როგორმე ვუმეცლით ამ ჩვენს გაუბედურებულ, გამათხოვრებულ სამშენებლოს ეს წერილიც ამ ტკივილითაა ნასაზრდოები და უნებლად ლაგუსებისთვის ნუ დამძრახავთ.

სირამო ჯანაშია

ახალ-ახალი ახმაგი-ჩეპლია-კომუნაჩიკი

ლილუბიანი ხვანჯარი არ გამოგაფხავთ

სამი რუსი სტრიპტიზორი კლუბ „ელიტაში“ მართავს ეროტიკულ შოუს. ბილეთის ფასი 25 დოლარია. რა შედეგები შეიძლება მოჰყვეს ამას ქართვე-

ლი მამაკაცებისათვის? თუ სერიოზული არასერიოზულობით შევხედავთ, არც ისე სახარბილო უნდა იყოს ტემპერანტინი კაცისათვის დედამოძილა ენებისაღმწერელი ქალიშვილების (ცეკვების ცქერა, სხვა თუ არაფერი, ამან გონების ამღვრევა, თვლების ჩა-სისხლიანება, სისხლის ადუღება, გულისცემის გახშირება და ბოლოს და ბოლოს, ხვანჯრის ღილების დან-ყვეტაც იცის. ერთადერთი, ხვანჯრის ღილების დანყვეტის თვითნა აცოლე-ბაა შესაძლებელი, თუ ღილებიანი ხვანჯრის მქონე შარვლის ნაცვლად ე. წ. ელვასკარავიან, ანუ „ზეიკიან“ შარვალს ჩაიცვამთ, ისე, უკეთესი რჩევა ის არის, თუ იმ 25 დოლარს დახარჯავთ რომელიმე კეთილი მან-დილოსნის გულის მოგებაში, მაშინ არც გონება აგემღვრევათ, არც თვა-ლები ჩაგისხლიანდებათ და არც შარვლის შერჩევა დაგჭირდებათ.

„როგორი ჯანაშიაა. ფახუკთის ისეთია...“

1981 წლის 13 მაისს თბილისის „დინამომ“ ევროპის ერთ-ერთი უპირველესი თასის მფლობელთა თასი მოიხვეჭა. 18 წელიწადი გავსაოცებს იმ ბედნიერ დღეებს. მას შემდეგ უამრავმა წაყალმა ჩაიარა და ეს სიმალე მიუღწევლია ქართული ფეხბურთისათვის. უფრო მეტიც, ისე დაგჭა-ჩანავალი, რომ საქართველოს ნაკრუ-ბი დიდი ანგარიშებით გაეგს მსოფ-ლიოს მერობისარისხოვან გუნდებთან. მაგრამ თუ ლეგატურად ვიმჯდებით, დავსცავთ, რომ ევროპის თასის მოპოვება შემთხვევითი სულაც არ იყო, რომ ეს გამოვლინება ქართული ნიჭისა და აღმავლობისა. მაშასადამე, ჩვენ დიდი პოტენცია გაგაჩნია, ამის დას-ტურია თუნდაც ის, რომ დღესაც ბრწყინავენ ქართველი ფეხბურთელები ევროპის მონიარვე გუნდებში. ესე იგი, რაღაც სხვა არის საქართვე-რაღაცა უნდა მიგნება. ჩემი აზრით, ეს არის სახელმწიფოს დამოკიდებულე-ბა ფეხბურთთან, როგორც ეროვნულ მოვლის გამოვლენის ერთ-ერთი ფე-რმენთან, ახლა დანერგვებითი ამ თემაზე ლაპარაკის საშუალება არ არის, მაგრამ ერთს ვიტყვით, რომ ვეთანხმებით „ახალ თაობაში“ გამო-თქმულ აზრს — როგორი ქვეყანა-ცაა, ისეთი ფეხბურთიაო. უფრო მეტ-საც დავამატებ, არ არის გამორიცხ-ული, რომ ამ ხელისუფლების სულაც არ აწყობს 10 ათასი ქართველი ერო-ვნულ სტადიონზე ყველა მტრისა და ქვედამხედვარის გულის გასახეტად გრგვინავდეს — ლელო, ლელო, სა-ქართველო! შესაძლოა, მაგ მიზეზი-ცაა ვერ მოახტეს თავი სტადიონზე სკა-მების გამოცვლას.

თითი სავ პატაქო?

დნესტ-როსპირელები აცხადებენ, რომ მათ და სამხრეთ ოსეთს ბუტაფორიული სახელმწიფოები კი არა, რეალური სახელმწიფოებრიობა აქვთ. ერთი ანეკდოტისა არ იყოს, თითი და უნდა ვატაკოთ ამ რესპუბ-ლიკებს, რომ მართლა გავარკვიოთ ბუტაფორია მათი სახელმწიფოებრი-ობა თუ არა.

მეოთხე გვერდიდან

ქალაქების თურქულ უბნებზე ანუ „ჩრდილო-დასავლეთ თურქეთებზე“ და ა. შ.), და მხოლოდ ამის შემდეგ გავაგრ-ცელოთ ეს ნორმა ყველა კერძო შემთხ-ვევაზე, მათ შორის — ჩვენი ქვეყნის ვითარებაზე“. მით უმეტეს, დღემდე ვერ აუხსნა ჩვენმა პრეზიდენტმა ეუთოს მისიას, რომ ზემოხსენებული ოთხი რაიონი ჩვენი ქვეყნის არ წარმოად-გენს რაღაც ერთეულს, არამედ ეს მხო-ლოდ ურთიერთმეზობელი ოთხი რაიონია, და სწორედ ამის გამოა, რომ ამ ტერიტორიას არანაირი ერთობლივი სახელიც არა აქვს. („მედა ქართლი“ მასზე მეტია, „სამხაბულო“ მისი მხოლოდ ერთი ნაწილია). დღეს ეს ზერელე და დაფუძრებული მიდგომა, რომლის ფუძემდებელი შედეგები ჩვენ უკეთ ვიც-ით, ვიდრე ვინმე სხვამ, ჩვენი მხრიდან (რაცადა საქართველო მონაწილეობს კოსოვოს ამბებზე არის გამოქცემში), ჩვენი ქვეყნის სახელითა და ხელმოწერ-ით მსოფლიო ასპარეზზე გადის. საქართველო — ეს, ქემშირტად, ინ-ტელექტის ქვეყანა, მსოფლიო პოლი-ტიკის ასპარეზზე გადის როგორც სრულებით უნტელექტო ქვეყანა, ქვეყ-ანა, რომელსაც საკუთარი გამოცდილებ-ისგანაზრება არ დაუღეს და, შესაძამი-ად, არც მსოფლიოს პოლიტიკური თათბირის პროცესში თავისი წვლილის შეტანა შეუძლია. საქართველო დღეს პოლიტიკურ პროცესებში ჩანს როგორც ქვეყანა, რომლის დიპლომატიასაც ვერ ბრვი დონით არა მხოლოდ ჩვენი მე-გობარი და მოკავშირე ჩვენები სჯობ-ნის ათასეულიც, არამედ არძინას ხო-ცაც კი.

თქვენ როგორ ფიქრობთ, როგორ უნდა იყოს საქართველოს პოზიცია ამ ზოგად პრინციპის საკ-ისში...

— ძალიან მარტივი და ნათელი. საქართველომ უნდა თქვას: „ადამიან-თა დაცვა მასობრივი კვლის ან დე-პორტაციისგან, რაც კოსოვოში მოხ-და, დიდაც კაცობრიობის საზრუ-ნავია და ამისთვის უნდა გამოყენებ-ული იქნას მრავალგვარი მიმოქცე-ული საშუალება თვით ძალის სათე-ლით. მაგრამ ნუ დავაკავშირებთ ამას კოსოვოს სტატუსის საკითხთან. ეს უკანასკნელი მხოლოდ სახელმწიფოს შინაგანი საქმეა.“

ამის ვერთემა ქართული დიპლო-მატიის მიერ არც მეტი, არც ნაკლე-ბი, უდრის ჩვენი ქვეყნის მხრიდან ხე-ლის აღებას მსოფლიო პოლიტიკის თანამონაწილე სუბიექტის როლზე და ჩვენი ქვეყნის დამატავილებას მსო-ლოდ პოლიტიკის ობიექტის რო-ლით (რა მოგვიტანა ამ როლმა დღემ-დე ჩვენს რეგიონში, ეს ვიცით). თუმც-ა საქართველოს სამხედრო და ეკო-ნომიკური შესაძლებლობები დღეს უმოკვანია — რატომ, ეს ძალიან კარგად ვიცით — საქართველოს ინ-ტელექტუალური შესაძლებლობები უმოკვანია არ არის და მათი გამოყ-ენება ქვეყნის რეალური პოტენციალის ყოველთვის მუდუსია და არა მინუსი. სხვა თუ არაფერი, ქართველი ხალხი ერთადერთი ან თითქმის ერთადერ-თი პატარა ხალხია ისტორიაში, რომ-ელმაც დიდი ლიტერატურა წარმოშ-ვა. ქართულმა ინტელექტმა ჩვენს საუკუნეში წარმოშვა უძლიერესი ფს-იქიოლოგიური სკოლა, ე. წ. „სოცია-

ლისტური ბანაკისთვის“ უნიკალური ფილოსოფიური სკოლა, მას აქვს მსო-ფლიო ბაზარზე კონკურენტუნარიანი მიღწევები მეცნიერების არაერთ დარ-გში. ქართულ ინტელექტს შეუძლია, ჩვენი ერის მძიმე და მრავალმიერე გამოცდილების გამოყენებით, მსოფ-ლიოს პოლიტიკური აზრისათვის არა-ერთ საკითხში გზის გამკვლევი იყოს. ჩვენი ქვეყნისთვის სრულებით არაა აუცილებელი, მსოფლიო პოლიტიკის ყველა საკითხში ერთი ან მეორე მხ-არის პოზიციის გამეორებით დაკმა-ყოფილდეს და საკუთარი გონიერების იმპოტენციის შთაბეჭდილება შექნას.

— არის დებულება, რომ კოსოვო-ლი ლტოლვილების პრობლემის გადაწ-ვეტა წანამდღარია ჩვენი ლტოლვილ-ის პრობლემის გადასაჭრელად. უფრო მეტიც, კოსოვოს პრობლემის გადაწ-წანამდღარია აფხაზეთის პრობლემის გა-დასაჭრელად. ეს აზრი, ასე ჩანს, თვით პრეზიდენტისაგან მოდის. ეთანხმ-ებით თუ არა მას.

— ეს დებულება შეიძლება ორ ნაწილად გაიყოს. პირველი. დასავლე-თი მოავგარების თავის პრობლემას ევროპაზე და მერე ჩვენთვის მოიც-ლისაო. ამ პროგნოზს ვერ ვეთანხმები. დასავლეთმა თავისი კონკრეტული ევროპული პრობლემა ამგვარივე ვერ გადაწყვიტა ანუ „ქრუტილი ომი“ (ერთი მხარე ბომბდამშენებია, მეორე — მინაშე) ვერ მოკლა. ამაზე ზემოთ უკვე გვქონდა ლაპარაკი. პირით. რუსებმა „შეშინაქურეს“ მექარა, გარ-და დიდი ატომური ომისა, რომელიც ჩვენი ქვეყნისათვის თვითმკვლელობაა, ჩვენ შეზღუდული ატომური ომიც შეგვიძლია. არარსული გვარის კო-რუპციონდების დაანერინეს მეორეს-არისხოვან გაზეთში, შესაძლოა მოხ-დეს „ბირთვული დარტყმების გაცე-ლა“ დასავლეთსა და რუსეთს შორის. მე ეს ნავიკითხვ არა რუსულ პრესა-ში, არამედ ამერიკულში. როგორც ჩანს, რუსების „პროექტი“ ამერიკულბ-ისთვის საინტერესო „პროექტია“. რას ნიშნავს იგი? ათი რაკეტა რუსეთიდან აშშ-ში და თერთმეტი — აშშ-დან რუსეთში. ან, პირით, თვითმეტი აშშ-დან და თექვსმეტი — რუსეთიდან. და ა. შ. ეს არის დასავლეთის ინდუს-ტრიისათვის, რომელიც რუსეთისაა ამდენი და ამდენი წლით წინ უსწრებს, მძიმე დარტყმის მიყენება და ამის შედეგად დიდი ნასტორი, ანუ დასა-ვლეთის დანევა, მის დონესთან მიახ-ლოება ან, უკიდურეს შემთხვევაში, მისი გადასწრება იაპონია-ჩინეთი-ინ-დოეთის მიერ. ეს მექარა რეალის-ტური გათვლა გახლავთ რუსეთის მფრდი (რადგან გლობალური ბირთ-ვული ომის ანუ რუსეთის თვითმკ-ვლელობის მექარას დასავლეთი არ დაიჯერებს, ამას კი, შესაძლოა, დაიჯერებს). დასავლური ცივილი-ზაციის შემოხსენებული მძიმე მარცხი, რასაც ზემოხსენებული პერსპექტივა წარმოადგენს, საქართველოს დღევან-დელი პრეზიდენტისა და მმართველი გუნდისთვის კატასტროფა არაა, რად-გან ისინი, თავისი ბიოგრაფიული ფო-ნითა და მენტალური კონიტი, დასავლე-თი ადამიანები არ არიან, ჩვენთვის, ქართველი ერისთვის კი ეს უმძიმესი დარტყმა იქნებოდა, რადგან ჩვენთვის, ჩვენი სულიერი წყობისა და მენტალი-ტეტის მიხედვით, ეს ქრისტიანული და დემოკრატიზა ან სიტყვის უფარ-თოესი აზრით ანუ ადამიანის ღირსე-

ბისა და სიცოცხლის განუხრელ და-ცვაზე ორიენტირებული ცივილიზა-ცია, საარსებოდ აუცილებელი პაერია. აბა წარმოიდგინეთ, რომ ჩვენ, ეს ტი-პოლოგიურად დასავლური პატარა ქვეყანა, ახლა სრულებით სხვაგვარი, სამშობლიოადიანი აღმოსავლური სამ-ყაროს მსოფლიო ორბიტაში აღმოქმ-დით და მის წინაშე თვითდამკვიდრებ-ის ამოცანის წინაშე დავდებით!

თქვენს მიერ მოყვანილი დებუ-ლების მეორე ნაწილი კი შემდეგია. დასავლეთი აიძულებსო გენოციდის ჩამდგნ აფხაზეთში, ლტოლვილები შინ დააბრუნოს. მაგრამ აქ ჩნდება კითხვა: ვინ არის გენოციდის ჩამდ-ენი? არძინა? მისი „ძიულება“ ისაა, რომ სოხუმი ამ გუდაუთა დაიბნე-ბოს (თუკი ანალოგიას გავყვივთ), რაც, არ თქმა უნდა, აბსურდია. ეს ჩვენი ქალაქებია და მათი დაბრუნება ჩვენთვის დაუშვებელია. მოსკოვი? მო-სკოვის ჩვენი ლტოლვილების გამო და-სავლეთი არ დაბრუნებს. აბგვარად, ეს „იმედი“ აბსურდია. არც მეტი, არც ნაკლები! აფხაზეთის საკითხში ჩვენი დახმარება მსოფლიოს მიერ მხოლოდ იმაში შეიძლება გამოიხატებოდეს და უნდა გამოიხატებოდეს, რომ მან გაა-ენიტრალაო რუსეთის ფაქტორი, როგორც აგრესორისა, ამ ომში. ამას კი პირველ ყოვლისა სჭირდება სა-ქართველოს ხელისუფლების მკაფიო ნივთიანტევა რუსეთის, როგორც ჩვენს წინააღმდეგ უკანონოდ მეტროლი მხარის, დეფიტირების სახით.

ამიტომაცაა, რომ შევარდნაქის ამ პროექტის შეუსაბამობა საჯაროდ დადაფიქსირა აშშ სახელმწიფო მოხ-ვლეზე, როცა საქართველოს დელეგა-ცია ნატოს „სამიტზე“ იმყოფებოდა ვაშინგტონში.

— თქვენ ასხენთ, თუ არ ცდებ-ბი, ჩვენი ერის სულიერი ნათესაობა დასავლეთთან. ამაზე პრესაშიც გვი-ნახავს თქვენი ძალიან კატეგორიული მსჯელობა. ხომ არ აჭარბებთ? ხომ არ უგულუბნელოფთ ჩვენს აღმოსავ-ლურ კავშირებსა და ტრადიციებს?

— არა მგონია, ვაჭარბებდე. მსო-ლოდ ერთ მაგალითს მოგიყვანთ. ერთს მრავალთაგანს. რომანტიზმი ის ლიტერატურული მიმდინარეობაა, რომელიც გამოიხატავს ქრისტიანულ, ფეოდალურ, რაინდულ კულტურაზე აზრდული საზოგადოებისა და კაცის, ინდივიდუალური ადამიანისთვის, პიროვნებისთვის უსასრულო დი-რებულების მიმნიჭებელი, სულიერი სიფაქის მრავალსაუკუნოვანი კულ-ტურის მქონე საზოგადოებისა და კა-ცის, რეალობისადმი აქტიურად განწყ-ობილი და ჭეშმარიტების მაძიებელი, სამყაროს პოზიპარ უსასრულო თვით-დამკვიდრების მაძიებელი, მდიდარი იმეოიური და ინტელექტუალური ბი-ოგრაფიის ძალიან დიდად დამფუძე-ლი, კომერციულად ბიუროკრატი-ზირებული ცივილიზაციის, ე. წ. „სამო-ქალაქო საზოგადოების“ ჩარჩოებში მო-ქცევისათნ სულიერად შეუთანხმებელი კაცის ანუ დასავლელი კაცის და ამა-გარი კავთაგან შემდგარი სულიერი ელიტის სულისკვეთება. აღმოსავლე-თის არცერთ ქვეყანაში, პოეზიის ისე-თი, „სუფრძალების“ ჩაივლით, როგორც ჩინეთი და სპარსეთი, რომანტიზმი არც აღმოცენებულა და არც გავრცელებუ-ლა. რუსეთში არ აღმოცენებულა, მა-გრამ გადინერგა ევროპიდან რუსეთის ზედაფენის დიდი ევროპეზირებული-

ბის წყალობით. საქართველოში იგი არა თუ აღმოცენდა, არამედ მძლავრად აყ-ვავდა და მიერლი თავისი პოტენციალი-თ გაიშალა პარათაშვილის შემოქმედე-ბაში, რომელმაც ევროპული ენები არ იცოდა და, როგორც იტყვიან, მხოლოდ ჰერში იგრძნო რომანტიზმის ქოლვა თავისი მასწავლებლის სოლომონ დო-დაშვილის წყალობით. ეს იმიტომ, რომ ქართველი ადამიანი თავისი სულიერი წყობით დასავლელი ადამიანი იყო და არის. ვინც ქართული კულტურის ის-ტორიას იცნობს, სხვა მაგალითებს თე-რთნ გაიხსენებს. თუ თქვენ ამ ფაქტებს სხვაგვარ ახსნას მოუძებნით, მე დაგეთ-ანხმებით, რომ ჩემი ახსნა გადაჭარბე-ბულია.

— რაკი კულტურას შეეხეთ, ერ-თი კითხვაც დავსვით. როგორ გეს-მით სინამდღეთა გატანასთან დაკავ-შირებული მთელარება?

— იგი ბუნებრივია და კანონიერია, რადგან ძველებს რეალური საფრთხე ედგებოდა. სხვა თუ არაფერი, აშშ დღეს ომში ჩაბმული ქვეყანაა და ორი ბირთ-ვოსანი მინიმალდმდე შავს. აღვნიშნავ მხოლოდ ერთ დამატებით გარემოებას: ლაილუშის ბიბლია (თორა) XII-XIV საუკუნეებში თარღლებდა. იგი რედაქცი-ული თავისებურებებს შეიცავს და თავი-სი შემადგენლობით (მოსეს წიგნები) აესტეს ძირითად ხელნაწერს, ალუპის ხე-ლნაწერს, რომელიც X საუკუნისაა. ლაილუშის ხელნაწერს გარეშე, აკად-გ წერეთლის დასკვნით, ბიბლიის მეც-ნიერული გამოცემა დღეს შეუძლებე-ლია. აბგვარად, მისი ფასი უსაზღვოა და ამ ფასს თავისი გადამხდელიც შავს. გამოთქვამ ასეთი, ე. წ. „მე-თოდოლოგიური“ ცქეს ექსპანატები გავა-რალაც დაიკარგება, რალაც გა-ყალბდება, რალაც გაფუჭდება. კილაც, ორგანიზატორიანია, ჯიბეში რალაც თანხს ჩაიდებს. ეს გამოიხატავს საზოგა-დოების აღმშოვობას და ამ ფონზე დადგინდება (შესაძამისი კანონის სტრუ-და ყოფდ უკვე გაიანა), რომ ხატები და ჯვრები საქართველოს სამოციქულო ც-ლუქისა გადაეცემა, თორა კი — სინა-გვას. ამ „იმერკაციაში“ მილიარდების პოტენციური გადაშედელი თავის მად-ლიერებას გამოიხატავს არა საქარ-თველობის განუული მატერიალურ-ტექნიკური ან დიპლომატიური დახმარე-ბით, არამედ მხოლოდ მისი პრეზიდენ-ტისადმი „სიტყვის შეწვეთი“, როცა რე-ალური მსოფლიო პოლიტიკოსთა ელი-ტაში დადგება საკითხი „მსოფლიო პოლიტიკოსთა“ ჩვენი ორგანიზე-ბული რაზმის პირად შემადგენლობას ხომ არ გადავხედოთ და რუსული კო-მუნისტური იმპერიისადმი მეტისმეტად დიდ სიყვარულში მხილებული მისი წყნრები შინ ხომ არ დავიბნეოთო.

მაპატიეთ, ერთსაც დავძენ. მე სემი-ტოლოდ არ გახლავართ. რაც მოგახ-სენეთ ლაილუშის ხელნაწერის შესახ-ებ, ჩემი მეგობარი სემიტოლოგები-სგან ჩემთვის კერძო საუბარში ნათქ-ვამის გამოთქმება. ხელნაწერთა ინ-სტიტუტის სპეციალისტებისაგან ვიცი კი, რომ ეს ხელნაწერი თავად ავალი-რევილების გვარის საკუთრებაა, რომელთაც მემკვიდრე არ ჰყავთ, რის გამოც მათი მემკვიდრე საქართველოს სახელმწიფოა. რაც კერძო საუბარში მოსმენილი მაქვს ამ „ოპერაციის“ მოქმედ პირთა პირად კეთილსინდი-პირების შესახებ, იმას თქვენთან, ბუნებრივია, არ გავივირებ.

ესაუბრა მ. ლოგანაძიძე

საქართველო 2001 წლამდე ნაწილობრივ თუ არა...

არჩევნების მოახლოება ჩვენში
სოკოცხდის ამრავლებს პოლიტიკურ
ორგანიზაციებს, რაც ჩვენი პოლიტიკური

ტიკური კულტურის დაბალი დონის
კიდევ ერთი გამოხატულებაა როგორც
ნესი, ეს პარტიები საკმაოდ სუსტი და
უძლეულია, რადგან მიზანდასახული
საკმაოდ პოლიტიკური მეს დაფიქსირე-
ბას არჩევნების წინ რამდენიმე თვით
ადრე და ამომრჩევლის დახმების მეს,
ან ძირითადი პოლიტიკური ორგანი-
ზაციებისათვის გარკვეული ხმების
წარმოების გარდა ვერაფერს ახერხებენ.

ამ საარჩევნო მართობი კიდევ ერთი
პოლიტიკური ორგანიზაციის გამოჩე-
ნა, თითქმის, გასაკვირი არ უნდა იყოს,
მაგრამ, როცა პოლიტიკური ორგანი-
ზაციის ლიდერი აცხადებს ასეთ განცხ-
ადებას, ჩვენ არ მოვალთ ხელისუფლე-
ბაში იმ შემთხვევაში, თუ 50%-ი და პოლუს
ერთმა არ დაეცხადებინა მხარი და თუ
პრეზიდენტი თავისით არ ჩამოვა ტახ-
ტიდან, ცოტა არ იყოს, ყურადღებას
იპყრობს. ან ამგვარი განცხადება, თუ
2001 წლის 9 აპრილამდე არ გამოიცე-
ლება არსებული სიტუაცია, მაშინ მდგო-
მარობა გაუარესდება და როგორც სახ-
არებაშია — ბოროტ მევენახეებს და-
გვხოცავენ და ვენახს სხვა დაუპატრო-
ნებარე. რა არის ეს, რაღაც ღვთიერი
სახელების მცნობელი, თუ რაღაც სხვა?

ამ განცხადებათა ავტორი საქართვე-
ლოს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი გა-
ერთიანება „ქვეყნის“ თავმჯდომარე
გიორგი ლომიძე, რომელმაც ამ
რამდენიმე დღის წინ პრესკონფერენცია
გამართა. მან გაიხსენა, ღმერთი ამბობს,
ბევრი მოვა და ილაპარაკებს ჩემი სახ-
ელით. ამ სიტყვების შემდეგ კი გვარ-
სულებს, რომ მათი სამოქმედო პროგრამა
შედეგითაა სულით და სიტყვით
მოსული ღმერთის მიხედვით. მსოფ-
ლით არ არსებობს ერისა და ქვეყნის
გადარჩენის ანალოგიური პროგრამა.
ჩვენში ლიდერებზე არის გადაჭრადი
ყურადღება და იქნება კერძო, მთავარი
პროგრამა. ჩვენ ეს პროგრამა გავაქა-
ნით, თუმცა ჩვენს ეკლესიას ამ პროგრამის
შემუშავებაში მონაწილეობა არ მი-
უღია. მთელი ქართველი ერი უნდა
გახდეს მძლეველი, რაშიც ღმერთი
მოგვმხარება, ამიტომ ყველანი შემოვი-
ერთდეთ და ერთად გადავჩქაროთ ღმერ-
თის სიტყვის ირგვლივ.

რა შეიძლება ითქვას ყოველივე
ამაზე? როგორც იტყვიან, რწმენა
უდიდესი ძალის მქონეა და ამავე დროს
„ნეტარ არიან მორწმუნენი“... ამ ად-
ამიანებს სწამთ თავისი ბაგათაგან
თქმული, და თუ ამას ჩვენი ხალხის
50%-ი პლიუს ერისავე დააჯერებენ,
შეიძლება საკმაოდ გადავჩქაროთ და
საქართველო გაბრწყინდეს.

მაის პაპაშვილი

მეორე გვერდიდან

რულებას ხელი მოაწერა. ჩვენ ამას
ვერ ვაპატიებთ. საერთოდ, მე
მსურდა შვიგუნი გასამართლებე-
ლიყო არა შარიათის კანონებით,
არამედ ჩვენურად. შარიათის მარ-
თლსავე უფლებამ შეიძლება შვიგუ-
ნის მიმართ მოწყალება გამოიჩი-
ნოს, იქნებ მთლიანად მოინანოს
ან ისლამი მიიღოს.

— გენერალ შვიგუნის ძებნა-
ში არის რაიმე წარმატებები?

— რა თქმა უნდა.

— ეს იგი, შეიძლება ველო-
დეთ, რომ მას უახლოეს ხანში
გაათავისუფლებენ?

— მე ვიცი, რომ შვიგუნი იმ-
ყოფება რუსეთის ტერიტორიაზე.
მისი მოტაცება დაიგეგმა რუსე-

თის სპეცსამსახურებისა და ზოგი-
ერთი ჩვენური სტრუქტურების მი-
ერ. შვიგუნის თანაშემწე შაჰინ-
მა რატომ იყდა ბოლშევიკები ორი
დღით ადრე, როცა მათ აქვთ ჯავ-
შანი? რა, ემინოდა, რომ ადგილს
ვერ მოიძებნა? მეორეც, შვიგუნი
რატომ დაჯდა თვითმფრინავში
გაფრენამდე ნახევარი საათით
ადრე, როცა ჩვეულებრივ სხდები-
ან ხოლმე ბოლო წუთებში? მესა-
მეც, გაფრენის წინ მაშინდელმა
ვიცე-პრემიერმა ტურპალ აბტი-
რეიშვა ბრძანა, გაეშვათ სახელმ-
წიფო უშიშროების თანამშრომ-
ლები დათვალერების გარეშე
ასაფრენი ბილიკზე, ამ ნიღბის ქვე-
შე მოხდენი გაიტაცებდნენ. მესა-
მეც კითხვა: ამ ფაქტამდე ორი-სამი
კვირით ადრე სტეპაშინმა ატ-
ტერივს, პერვომისკის გმირს,
რატომ აჩუქა ახალი მოდელის
რუსული ვინტოვკა? მაშინ, როცა
პერვომისკის ოპერაციის ყველა
მონაწილე ითვლება რუსეთში დამ-
ნაშავედ და მათზე ვედერალური
ძებნაა გამოცხადებული.

— თქვენ ირონიის გარეშე ამ-
ბობთ, რომ ატტერივი პერვო-
მისკის გმირია?

— რა ირონია? ის მართლაც
გმირია, გაბედულად ომობდა, მა-
გრამ სტეპაშინმა რატომ აჩუქა
მას ვინტოვკა და არა მე? საწყე-
რის კია. მე ველაპარაკე ადამიანებს
შვიგუნის თვითმფრინავიდან. და
აი, ოთხმა შეიარაღებულმა გამტა-
ცებელმა საჩვენებლად შვიგუნს
ცოტა მოარტყეს, ის ადგა, კიტე-
ლი სამხედრო ნესით გაისწორა
და გაჰყვა ბანდიტებს. სულ არ
შენინააღმდეგებია. სტეპაშინმა

შამილ გასაპვი:

„და, ამაშია და რუსეთი ერთმანეთს დაეჯახნენ“

მაშინვე ბრალი მე დამდო. მე მივ-
ვიდი, რომ ეს მოსკოვში დაგეგ-
მილი აქცია იყო, რათა კომპრო-
მეტაცია გაეკეთებინათ ჩემთვის
და დახმარებოდნენ თავიანთ პრო-
ტექტის მასხადოვს.

— როგორ ფიქრობთ, ვის
სჭირდებოდა ჩვენთვის პრეზი-
დენტზე თავდასხმის მოწყობა?

— მე მაქვს ინფორმაცია, რომ
მასხადოვმა უბრძანა თავის იმი-
ჯმეიკერებს, რომ გაეუმჯობესე-
ბინათ მისი სახე. მისი რეიტინგი
ხომ ეცემა. თავდასხმის იმიტაციას
უნდა აეჩიო მისი ავტორიტეტი,
ასე რომ, კიდევ იქნება აფეთქე-
ბები, იყავით დარწმუნებული. კი-
დეც იქნება მისი საზღვარგა-
რეთული ტურნეები, სადაც მასხ-
ადოვს შეხვდებიან, როგორც ინ-
დიელთა ტომის ბელადს და ყვე-
ლანაირი პატივის მიაგებენ. არა-
ლეგიტიმური ქვეყნის ლეგიტი-
მური პრეზიდენტი. ტელევი-
ზორით მასხადოვმა უთხრა ტერ-
ორისტებს: „ნუ ცდილობთ“. მე
ასე გავიგე, მას მხედველობაში
შეიშინა ის, რომ თვითონ გაა-
კეთებს ამას. აფეთქებები კიდევ
იქნება, რადგან კონსტრუქციუ-
ლი, შემოქმედებითი მის პოლი-
ტიკაში არ არის, ხოლო მთელ
ძალას და ენერგიას იმაში ხარ-
ჯავს, როგორ მიყვარს მე.

— რატომ არ ნახევარში პაქ-
ზე (წმინდა ადგილის მოლოცვა)?

— არ იყო შესაძლებლობა.
ისე, მე ჩემს თავს შევპირდი, რომ
პაქს გავაკეთებ მაშინ, როცა ჩვენ
გავათავისუფლებთ მთელ კავკა-
სიას. მით უმეტეს, ჩვენ ახლა
გვყავს დიდ მეგობარი — ბილ
კლინტონი.

— რომელ საზღვარგარეთის
ქვეყნებს თვლით მოკავშირეებად?

— ჩვენი მოკავშირეა მაღა-
ლი ღმერთის რწმენა. ქვეყნის ში-
გნით კი თვითონვე გავარკვევთ
ყველაფერს. შემდეგ კი ყველას
ცხვირბრში მოვცხებთ. სტეპაშ-
ინის ზუსტი დარტყმების არ
მეშინია, ეს უკვე გამოვიარე. მალე
შევექმნით ახალ გაეროს, რუსეთი
და ამერიკა მესამეხარისხოვან
როლებში იქნებიან. ჩინელებს
მივცემთ ციმბირს, იაპონიას —
შორეულ აღმოსავლეთს, ფინეთს
— კარელიას, ხოლო კაზახეთთან
ერთად შევექმნით კონფედერაციას.
სერიოზულად კი, მსოფლიოში
დაგროვდა იმდენი ბოროტება,
რომ ის სადაცაა მაინც ამოხეიქვს.
ყველაზე უკეთესი იქნება, თუკი
რუსეთი და ამერიკა დაეჯახები-
ან ერთმანეთს და სხვა ხალხებს
თავს გაანებებენ. იცით, რუსეთი-
სათვის მომგებიანი იქნება, თუკი
შექმნის რუსეთის რესპუბლიკას
და იმპერიის ლიკვიდირებას მოა-
ხდნს. მერე შეიძლება გაერთიანება
ახალი პირობებით.

— კაზახებთან კონფედერა-
ცია, თქვენ მათ არ თვლით უფე-
ლეს მტრებად?

— რა თქმა უნდა, არა. ჩვენ
ყოველთვის ვიყავით კეთილი მე-
ზობლები. კაზახები ისეთივე მსხ-
ვერზონი არიან რუსიზმისა და კო-
მუნისტისა, როგორც ჩვენ. ჯერ
კიდევ ჩვენი წინაპრები ამბობდნენ:
— „იმეგობრეთ კაზახებთან და არა
რუს კაცებთან“. მათ აქვთ ღირსე-
ბის გაგება, ფესვები, ისინი ცხ-
ოფრობენ ღმერთის კანონებით. რა
თქმა უნდა, ლაპარაკია არა მოსკო-
ვის, არამედ ნამდვილ კაზახებზე.
კაზახებთან ერთად მე ვიბრძოდი
აფხაზეთში, ისინი შესანიშნავი მეომ-
რები არიან. ჩვენ ვმსჯელობდით
მათთან ერთად, როგორ ვაქციოთ
კავკასია ჩვენს საერთო სახლად
მოსკოვის გარეშე. ვიცი, კაზახებს
როგორ „უყვართ“ მოსკოვი.

— ბოლო დროს ჩვენთვის
გაფრთხილება ანტისემიტობაში. რა-
ტომ?

— ამგვარი განწყობილების
მთავარი გამაფრთხილებელი არის
მასხადოვი. რაღაც მოხდება და
ყვიროს: „ურაი, ურაი“.

— ჩვენ საზოგადოებაში გა-
ფრთხილებულია აზრი, რომ მსო-
ფლიოსათვის უკეთესი იქნება, თუ
დაიწვება სამი დედაქალაქი —
მოსკოვი, თელ-ავივი და ვაშინგ-
ტონი.

— რატომ უნდა დაიწვას,
როცა შეიძლება ხელში ჩაიგდო?
და დაამყარო იქ ალაჰის კანონე-
ბი. ისლამი — ეს არის ყველაზე
შემწყნარებელი რელიგია. ეს
მხოლოდ რუსეთშია ჯვარის აღ-
მართვა დამსობილ ნახევარმთ-
ვარეზე, მაგრამ ნახევარმთვარე
არასოდეს დაემსობა.

„მოსკოვსკი ნოვოსტი“.

რედაქციისგან:

P.S. შამილ გასაპვის ინტერ-
ვივ კარგად მიუთითებს ჩვენეთ-
ში არსებულ რთულ პოლიტიკურ
მდგომარეობაზე. ეს კიდევ ნიშა-
ნია იმისა, რომ რუსეთთან ომში
გამარჯვების შემდეგ ჩვენთვის
პოლიტიკური ორიენტაცია საბო-
ლოდ გარკვეული ჯერ კიდევ
არ არის, რაც ინვესტორებს და-
პირისპირებას და დაძაბულობას.
აი, აქ უნდა ეთქვას საქართველოს,
როგორც ისტორიულად კავკასი-
ის მთავარ სახელმწიფოს, თავისი
სიტყვა და ჩენქეთთან მჭიდრო
პოლიტიკურ-ეკონომიკური ურთ-
იერთობების დამყარებით მე-
ბრძოლი სულსკვეთების აღზევე-
ბის ჟამს მყოფი ვაინახები კავ-
კასიის ერთიანი რეგიონის სამ-
სახურში უნდა ჩაეყვანებინა. ამ
დიდი მიზნის განხორციელების
ყველანაირი პირობები არსებობს,
ჩვენური საზოგადოების უდიდე-
სი ნაწილი, ასევე საღად მოაზ-
რებულები.

როგონ ქართული საზოგადოება,
მიუხედავად აფხაზეთში აფსუბე-
ის მხარეს უკონტროლოდ მებრ-
ძოლი ჩენქი „ბოევიკების“ ბრძ-
ოლის გამო ჩენქეთ-საქართველოს
მეგობრობისათვის მიყენებული
ჩრდილისა, მომხრეა საქართვე-
ლო-ჩენქეთის დიდი კეთილგან-
წყობილი თანამშრომლობისა. ზო-
გიერთი ჩვენს ორ სახელმწიფოს
შორის კონფედერაციულ გაერ-
თიანებაზეც კი საუბრობს. უნდა
იქცეას, რომ ისტორიულად სა-
ქართველო მაშინ იყო ძლევაში-
სილი, ეს ეხება ვახტანგ გო-
რასალისა თუ თამარის ეპოქას,
როცა საქართველოს ჩრდილო
კავკასიის ხალხებთან ჰქონდა არა
მარტო მჭიდრო პოლიტიკურ-
ეკონომიკური ურთიერთობები,
რამაც მეტყველებს ამ მხარეში
დღესაც შემორჩენილი ქართული
ეკლესია-მონასტრების ნანგრევები
და არქეოლოგიური გათხრებით
ნაპოვნი კულტურის სხვა მატე-
რიალური ძეგლები, არამედ საკ-
მაოდ ძლიერი სამხედრო-პოლი-
ტიკური კავშირები. აქ ჩვენი მი-
ზანი არ არის ეს საკითხი ფარ-
თოდ გავაშუქოთ, მითუმეტეს,
ჩვენი სახელგანთი ისტორიკოსე-
ბის მიერ კარგად არის გაშუქე-
ბული. ჩვენ ამით ხაზგასმია გვი-
ნდა იმ პოლიტიკური რეალობისა,
რომ ჩვენს უშუალო მეზობელ
ხალხებთან საქმიტ დამყარებული
კეთილგანწყობილი ურთიერთო-
ბების გარეშე და არა ცარიელი
სიტყვით, როგორც ეს ჩვევია ჩე-
ვენს ხელისუფლებას, საქართველო
ვერ იქნება ფესზე მყარად მდგო-
მი სახელმწიფო. თუმცა, ყოველივე
ამას მომავალი ხელისუფლების
გასაგონად ვამბობთ, თორემ შე-
ვარდნადის ხელისუფლებამ მთე-
ლი თავისი უკვე შევინდოიანი
მოღვაწეობის პერიოდში კარგად
დაამტკიცა, როგორც ზრუნავს.

საქართველოს სახელმწიფოებრო-
ბისა და კავკასიის რეგიონის ინ-
ტერესების დასაცავად. მას სა-
მარტოვინოდ ისიც ეყრდნობა, თუ
როგორ მხარდაჭერას უწევდა
რუსეთს ჩენქი ხალხის მიმართ
განხორციელებულ აგრესიასა და
გენოციდს.

მომართვა

საქართველოს აქლასიისადმი, მისი მრავლისადმი, საქართველოში მოქმადი
პოლიტიკური პარტიებისადმი, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისადმი და
ყველა იმ პიროვნებისადმი, ვინც დაინტერესებულია საქართველოს
სულიერი და ფიზიკური ღირებულების დასაცავით და შენარჩუნებით!

დიდება შენდა უფალო, შეგვა-
ძლებინე ქართველთათვის ამ მძიმე
ჟამს ისეთი გადარჩევის მიღე-
ბა, რომელიც ერს საცემს საშუალე-
ბას შენს წინაშე დადებული ალტუმის
პირობათადაც აღსრულებისა!

ქართველი ერი, ქვეყანა გან-
საცდელშია. გვეცოდნება იმ სიმწინდ-
ეებს, რომელთა დაცვას ჩვენმა წინაპრე-
მა არაერთი სიცოცხლე შესწირეს და
დღევანდლამდე შეგვინარჩუნეს. დღეს
კი მაგრამ და მავნის მოუწადინებია ჩვენი
სულიერი და ფიზიკური საგანძურის,
ხატებისა და ხელნაწერების უიშვიო-
თესი ნიშნულების ქვეყნიდან უცხოეთში
ძალადობით გატანა. ეს მაშინ, როდეს-
საც მალე ქრისტეს მოსვლიდან ორი-
ათასი წელი აღინიშნება. მაშინ, როდეს-
საც მოსალაგდელია უდიდესი ციური
სხეულების დედამიწაზე ზემოქმედება,
რასაც არავინ არ იცის, თუ რა შედე-
გები მოჰყვება.

საეჭვო წარმომავლობის კერძო
პირებს უნდათ, რომ ამ მძიმე ჟამს
ქართული ხატები და ხელნაწერები,
რომელთაც ღმერთთან ურთიერთო-
ბაში უდიდესი სასწაულების მოხდე-
ნა შეუძლიათ, გაიტანონ საქართველო-
დან და ქართველი ერი დააყენონ ღე-
თის რისხვის ქვეშ. უფრო მეტიც, ისა-
ნი გვაშინებენ, რომ თუ მათ ნებას არ
დავემორჩილებით, აგვიკრძალავენ
შემდგომში ქართული კულტურის
მსოფლიოსთვის გაცნობას.

ყოველივე ეს უსამართლობა და
ჩვენ ვერ დავუშვებთ საკუთარი ერის
ინტერესების საწინააღმდეგო ქმედებას.
ეს წმინდა ხატები და ხელნაწერე-
ბი უფლის ნებით შეწირულ იქნა ეკ-
ლესიებისადმი ქართველთა რწმენის
განსამტკიცებლად. ჟამთა სიაყვამ კე-
ტანის ხელით გაძარცვა ქართული ეკ-
ლესიები და ასეთი სიმწინდები მცირე-
დილა შემოგვჩნია, რომელთა საქარ-

თველოდან გატანა ყოველად დაუშვე-
ბელია.

თუ საქართველოს მთავრობა და
მუზეუმების ადმინისტრაციები ვერ ან
არ იცავენ აღნიშნულ საგანძურს,
მაშინ მათ არც აქვთ მათი შენახვის
უფლება, და აქედან გამომდინარე,
თვით ერის სასახურში ყოფნის
უფლება. ინტელიგენციის ის ნაწილი,
ვინც ფარულად თუ აშკარად ხელს
უწყობს ამ საგანძურის უცხოეთში
გატანას, ღვთისა და ერისაგან გან-
კიცხული იქნებიან.

მათ კი, ვისაც გული შეგტკიავთ,
ვისთვისაც სულიერით არ არის ქართუ-
ლი საგანძურის და აქედან გამომ-
დინარე, თვით ერის ბედ-ილბალი,
გთხოვთ გამოხატოთ თქვენი თანა-
დგომა და შემოუერთდეთ ჩვენს მი-
ნოებებს.

სიგნეტის ეკლესიების მცველთა
სახელით: მ. ფირცხელაშვილი

პიროვნული განხილვა დაზღვევის მარეგულირებელი უნდა გაიყაროს!

ფაქტობრივი ხელისუფლება
დღემდე მთელი რიგი მაქინაციე-
ბით (სტუდენტების დამუშავება,
პოლიციელთა დაგეგმვა და სხვა)
ცდილობს, ეროვნული განძის გა-
ტანის მღელვარე საკითხებს ჩამო-
აშოროს პოლიტიკური ორგანიზა-
ციები, რაც თავისთავად მეტყ-
ველებს ფაქტობრივი ხელისუ-
ფლების საეჭვო დაინტერესებ-
ზე, როგორმე მიადნოს განძის
საზღვარგარეთ გატანას. ხელისუ-
ფლებამ, ერთხელ და სამუდამოდ
უარი უნდა თქვას წარმოება-და-
ნესებულების მეურნეობრიობის
მოშლის 7-წლიან მავნე პრაქტიკა-
ზე და ამ საბაბით „მოშლილი“
წარმოება-დანესებულებების უც-
ხოელებზე ჩალის ფასად გაყიდ-
ვის ანტიეროვნულ პოლიტიკაზე.
ხელისუფლებას, რომელსაც 2
მილიარდი დოლარი ვალი აქვს
აღებული, მუზეუმები მაინც უნდა
შეინდეს დაცულ-მოვლილი. საგ-
ამოფენოდ გასატანი განძეულის
მიზნობრივ თანხაში დაზღვევა (9
მილიონი დოლარი) თავისთავად
სპობს მისი უკან დაბრუნების გა-
რანტებს, რაც ამჟამად ანტი-
ეროვნული ხელისუფლებისადმი

საერთო უნდობლობის ფაქტორს
იმდენად, რამდენადაც არ
შეიძლება გვეკონდეს იმედი, რომ
ერთპიროვნულად მმართველი
ხელისუფლება ყურად იღებს ერის
ხმას და გაითვალისწინებს მის
მოთხოვნას — არ გავიდეს განძი
საქართველოდან! — აუცილ-
ბლად მიგვაჩნია სადაზღვევო თა-
ნხის მილიარდობით დოლარებ-
ში განსაზღვრა, რომლის ქვედა
ზღვარი არ უნდა იყოს 10 მილ-
იარდ დოლარზე დაბლა. მხოლოდ
ამგვარი კაბალური დაზღვევა
მოგვცემს ეროვნული განძის უკან
დაბრუნების სრულ გარანტიებს.

რაც შეეხება საეკლესიო და-
ნიშნულების განძეულს, სრულიად
საქართველოს ზვიად განმთა-
ვისუფლებლის პარტიელები მისი
გატანის კატეგორიული წინააღ-
მდეგ ვართ და ვაცხადებთ, რომ
ყველა შესაძლო პოლიტიკური
მეთოდებით წინ აღვუდგებით
მისი გატანის ყოველგვარ მცდე-
ლობას.

ლეილა ცოხიძე

სრულიად საქართველოს
ზვიად განმთავისუფლების
პარტიის თავმჯდომარე

ნოდარ ნათაძე:

რას ვიხსენებ

გაგრძელება. დასაწყისი
„საქართველო“ № 35

პრეზენტი. თუმცა სინამდვილეში ის, რაც ვთქვი, მართალი იყო (პრეზიდენტი რომ გადამდგარიყო თუნდაც დროებით და თავისი ფუნქცია წინასწარ მოლაპარაკებული ერთგული გუნდისთვის დაეთმო, ისიც — ქვეყანაში დემოკრატიის გაგანსაზღვრის მოტივით, — ეს იქნებოდა ჩვენი ქვეყნის სამდვილო რეგენერაცია მსოფლიოს თვალში და ჩვენი მონიშნულმდგე პროპაგანდის ორი წლის და მეტის ნამუშევრის გაუმჯობესება (ამაზე უკვე გვქონდა მსჯელობა აქვე ზემოთ). მაგრამ როგორ უნდა მიმხედარიყო ამ რამდენიმეწლიან კომბინაციას ის რამდენიმე ათასი სული, რომლებიც გვისმენდნენ, და როგორ უნდა განესაზღვრათ მათ, იყო თუ არა ან, თუ იყო, ვინ იყო და სად იყო პრეზიდენტისთვის სანდო ასეთი კაცი ან თუნდაც გუნდი მის გარემოცვაში? მეორე: როგორ და რა მანქანებით უნდა გაერჩია მასს იმ დღეს და შემდგომ დღეებში ან ის ნიუასი, რომ პრეზიდენტისგან გამიჯვნა საქართველოს მისი ნაგებელი საინფორმაციო პოლიტიკის მოსაგებად სჭიროდა, ან ის, რომ პრეზიდენტის გადადგომა, ცალსახად მომხრე პარლამენტის არსებობის პირობებში, ძალაუფლების დათმობას არ ნიშნავდა, ან (და ეს უმთავრესია) ის, რომ პრეზიდენტის მორალური მოვალეობა გადადგომისა არ ნიშნავდა არც მის სხვათა მიერ გაძევებას, არც, მით უმეტეს, მის ძალით დაპყრობას. ყველა მხრიდან მომხრეობა კამერებმა წუთის უმალ დააფიქსირეს და გააჩვენეს, რომ მიტინგზე პრეზიდენტის გადაყენების მოთხოვნა ისმის, და ეს ცნობა, რომელიც პრეზიდენტისადმი სერიოზული პოლიტიკური ოპოზიციის არსებობის ტოლფასი იყო (და ამით ძირითადად განსხვავდებოდა „კონგრესში“ შემოღებული წყევლა-კრულისგან) ქვეყანას მოჰყენის.

ახლა, რაც შეეხება ჩემი ნათქვამის და, საერთოდ, ჩემი „ოპოზიციის“ ყოფნის შედეგს, რომელიც უნდა გამოეთვალა და ვერ გავთვალე (ამ თემას კიდევ დაუბრუნდები ქვემოთ). შედეგი ის გახლდათ (ზედმეტი თავმდაბლობის გარეშე ვიტყვი), რომ ჩემმა პიროვნებამ — როგორც შემდეგ ამისა საქმის კურსში მყოფმა და ჩემდაპირველად, მაგრამ რეალისტურად განწყობილმა რამდენიმე ადამიანმა, — ის უკანასკნელი წონა შეადგინა, რომელმაც „ოპოზიციად“ ჩათვლილ ადამიანთა რიცხვი იმ კრიტიკულ ნიშნულამდე მიიყვანა, რომლის ზეითაც მათი „რეალური ოპოზიციად“, „სოლიდური ოპოზიციად“, „პოლიტიკური ოპოზიციად“ ჩათვლა ან ასეთად სახელდება მაინც შესაძლებელი გახდა. (მე ვიყავი 1929 წელს დაბადებული კაცი, მეცნიერებათა დოქტორი, დიდი პოლიტიკური პარტიის ლიდერი და ა. შ.). ჩემთვის დასანან სხვა ეპიზოდ-

თაგან განსხვავებით, რომლებშიც ამ ტრაგიკულ ეპოქაში სხვადასხვა გარემოებებმა ჩამადგო, ამ შემთხვევაში ბრალი მხოლოდ ჩემი — ჩემი ვერ გათვლისა, ვერხედვისა, ვერ მოსაზრებისა — იყო და არის და ჩემი ყველაზე მწარე სინანულის საგნად მიეღო იმ ხნის მანძილზე ეს ვერგაფლანკება. ზემოთ ვთქვი, რომ, თუ პრეზიდენტსა და მის გუნდს პოლიტიკური

აქ პრეზიდენტის პიროვნება ამომხურავი სიზუსტით ჰყავდათ შესწავლილი, რის გამოც მასზე ზემოქმედების მრავალნაირი არაპირდაპირი ბერკეტები მოუპოვებოდათ, ადვილად შეეძლოთ, პრინციპში, მისი ნაბიჯება იმ მიტინგისთვის სასრლოდ, რომელიც მათი ინტერესებისადმი სრული შესატყვისობით იყო შემდგარი. მოსალოდნელი ინიციატივა რომ სწორედ

თავდადებენ უნარი ჰქონდათ, (ანუ მზად იყვნენ პირადი მდგომარეობის სასწრაფო დაედოთ და ხელისუფლების პირადი შემადგენლობის ალტერნატიული ვარიანტების გულწრფელად ეძებნათ), საქართველოს გამოყვანა კოზიხისიდან სასესიო შესაძლებელი იყო. სახელდობრ, შეიძლებოდა, რომ გუნდის პირადი შემადგენლობის ცვლით პოლიტიკის ცვლის ფართო აფიშირება მოგვეხდინა და ასე გაგვეგრძელებინა მანამდე, სანამ ჩვენი პარტინერებისთვის (ანუ მსოფლიოსთვის) მისაღები კურსი არ გამომჟღავნდებოდა. აქ, ამ კონკრეტულ ხდომილებაში, ამასთან დაკავშირებით უნდა დავძინო შემდეგი: მე ვერ ვიტყვი, რომ ან მომდევნო დღეებში, ან იმავე დღეს, იქ რომ ვიყავი რუსთაველის მოედანზე, ან თუნდაც მანამდე, მე არ მქონდეს, ბუნდოვანი გაუმანის სახით მაინც, მოსახდენისა და შემდეგ მართლაც მომხდარის ის ინტერპრეტაცია, რომელიც მეორე დღესვე გამოვქვეყნე გადარკული ფორმით და შემდეგაც მრავალჯერ გავიმეორე: „თუ გინდათ, მატჩი შედგეს, ორი გუნდი უნდა გავადეთოთ. ერთ-ერთი გუნდს თუ თამაში არ უნდა, მატჩი ვერ შედგება-მეთქი.“ გვულისხმობდი, როგორც ახსნის ყველაზე მარტივ და პირველ ვარიანტს, — რადგან ასეთი ვარაუდი ლოგიკური იყო და მოქმედ პრეტაგან ხასიათობრივად მოსალოდნელიც — რომ სროლის აშკარა პროვოცირება, რაც ხელისუფლების პოლიტიკური დისკრედიტაციისაკენ იყო მიმართული, მხოლოდ მიტინგის ორგანიზატორთა „დაშასურება“ არ იყო. რუსეთის სპეცსამსახურებს, რომელთა

ასეთი გეგმით იქნებოდა განპირობებული, ეს მე, ეჭვის სახით, მაშინაც ვიფიქრე, როცა მისი დაგეგმვის შესახებ ზემოხსენებული ყრუ ინფორმაცია მოვიდა, ამას მაშინაც ვფიქრობდი, სახალხო ფრონტის გამგეობის სხდომაზე რომ ვატარებდით, და მაშინაც, შემოვთვალე რომ მოვდიოდი მარტოვოდ. მართლაც, თუ ეს დაშვება არა, (ასე ვსვამდი კითხვას და ახლაც ვსვამ), — მაშინ როგორ ავხსნათ ის, რომ ამ უმსხრამლოდ ბუნებზე გადარჩენილი დარბევის შემდეგ პრეზიდენტმა არ დაასჯევინა მილიციის ხელმძღვანელობას ის, ვინც სროლა ბრძანა, ან შს სამინისტროს არ დაასჯევინა ის, ვინც იმ ოპერაციის მეთაური არ დასაჯა, ან თვითონ არ დასაჯა შს მინისტრი, რომელმაც ეს დასაჯა და მოკვლევა არ მოახდინა? თუ პრეზიდენტმა ეს სროლა თავისი პრესტიჟის შელახვისკენ მიმართულ ნაბიჯად ჩათვალა და ამავე დროს იგი ჯანმრთელი, თავისი შესაძლებლობების მშვიდი და რაციონალური გამოყენებით მოქმედი პიროვნება იყო იმ დროს, მაშინ მას, ბუნებრივად, მხოლოდ ასე უნდა ემოქმედა. ხოლო თუ ასე არ იმოქმედა, მაშინ მისი ქვეყნის ბუნებრივი ახსნისათვის მსოფლიო ერთი პიროვნება არსებობს: ყოველი თანამართლობით კინოს სახლის გვერდით თავისი პიროვნების დია ნყევლა-კრულული გალიზანებული პრეზიდენტმა მართლაც, რაგონი მოქალაქე-სავით, იხმარა თავისი პირადი შეურაცხყოფილით გასწორების და მისი მოქმედების აღკვეთის ის შესაძლებლობა, რაც ხელთ ჰქონდა, და მიტინგის ყველა საშუალებით გარეკვა ბრძანა. იმიტტობობა მოითხოვს სხვა

ყოველივესთან ერთად იმის აღნიშვნასაც, რომ (როგორც მეორე მითხრეს) მიტინგის დაწყებამდე ადგილზე უკვე იყვნენ თავმოყრილი მილიციის საკმაოდ დიდი ძალები და დარბევა მათ მიტინგის დაწყებამდე, იმ ფართობში მიტინგის მონაწილეთა გამოჩენისთანავე დაიწყო.

შესაძლებელია პრეზიდენტის რიგ ნაბიჯებიან ნაბიჯთა ახსნის შემდეგ, ჩემის აზრით, ჩვენი ქვეყნისათვის ყველაზე ტრაგიკული საზიჯ: დაუძლეველი დაბრკოლებების გაუსაძლისი ტვირთით დათრგუნულმა, საქართველოს პრეზიდენტმა, ნებაუნებურად და ქვეცნობიერად, თანდათან შესუსტა თავისი ძალისხმევა მოვლენათა მართვისა და კონტროლის მიმართულებით. მან, თუ შეიძლება ასე ითქვას, გადაინყვიტა იმედი, რომ მოვლენებს თვითონ წარმართავს იქითკენ, საითაც სასურველია. მოვლენათა იმ მიმართულების სვლაზე პასუხისმგებლობა, რომელიც სასურველი არაა, მან თავის გულში უკვე სხვებს გადააქისრა, თუნდ იმ საზედისნერო ბოროტ ძალებს, რომელთა წინააღმდეგობის განწევა არ შეეძლო. ეს ყველაზე მძიმე პიროვნება და ყველაზე მძიმე ეჭვი მე უფრო გვიან ჩამომიყალიბდა და მას ქვემოთ, უფრო გვიანდელ ამბებზე მსჯელობისას დავაკონკრეტებ. აქ ვიტყვი მხოლოდ, რომ ერთ-ერთი ცდუნება, რომელიც განსაცდელში ჩავარდნილი ქვეყნის მეთაურსა აქვს, მითუმეტეს, მოლაპარაკებებითა და და უცხო აგენტებით ჯერჯერობით გატენილი ქვეყნის მეთაურს, ისაა, რომ ტვირთი ამ გზით შეიშუბუქოს. მის გარშემო მყოფთათვის კი ერთ-ერთი ყველაზე მძიმე ამოცანაა, მას ეს დროზე შეატყოს და ზომები მიიღოს. მაგრამ ამაზე — ქვემოთ. ერთმა მილიციის ოფიცერმა, ყოფილმა მოჭიდიკმა და ჩემმა მეზობელმა მუშტით ყბა დაუხიანა ოპოზიციონერ დეპუტატ ბობოხიძეს. რამდენიმე დღის შემდეგ მანაა და დაზარალებულთან შეამდგომლობა მთხოვა. ასე რომ საქმე, მიუხედავად წელან ნათქვამისა, აღძრული იყო მოქალაქისადმი მიყენებული ძალადობის გამო. მაგრამ ეს ხაზი არ განვითარდა და მომხდარის, როგორც იტყვიან, მიფუჩეჩის გზით წავიდა.

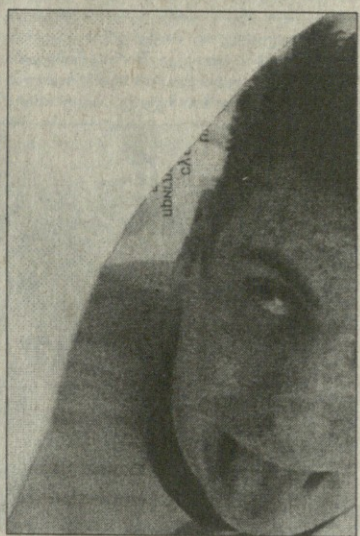
რუსთაველის ძეგლიდან იმ ადგილზე ბულმა მასამ ტელევიზიასთან გადინაცვლა და მომხდარის ტელევიზიაში გაშუქება მოითხოვა. გამოჩენილ დეპუტატობადა ოპერაციონერი გოგი ხაინდრაძე, რომელიც ფართოდ ცნობილი იყო იმით, რომ 9 აპრილის ხოცვის გადაღება მოახერხა. ტელევიზიის დერეფნებში და მის გარშემო საპროტესტოდ მისული საკმაოდ მრავალფეროვანი საზოგადოება იყო წარმოდგენილი — პირველ ყოვლისა, რა თქმა უნდა, იმათ რიცხვიდან, ვინც მანამდე პოლიტიკურ პროცესებში ასე თუ ისე ჩართული იყო ან მათ გვერდით ტრიალებდა. „დაზარალებულთა“ რეიტინგი ამ ეპოქაში და მათდამი სიმპათიის ხარისხი მაღალი იყო, პრეზიდენტისა და მისი გუნდისა — ძალიან დაბალი. (შეგახსენებთ, რომ გვარდია იმ დროს ჯერ რკონში იყო. იგი მხოლოდ ხუთ სექტემბერს დაბრუნდა თბილისში და შენაბადაზე დაბანკადა. მაგრამ მისი პრობლემა და მისი არსებობა იქ არავის ახსოვდა). რამდენიმე დღის შემდეგ „იმელის“ წინ უკვე ორი ბარკადა გაჩნდა, ისეთი კვითის მთლიანწავლინი მიღებ-

გაგრძელება მე-9 გვ.

ახალ-ახალმაგზავნი
ჩაქალია-ქოქალიაჩაქალია

ტაქსიწა პარტი წოდაჟაჟა
ლაშის ანა მოვაგანოს

ე. წ. სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკაში ე. წ. პარლამენტის

არჩევნებისათვის აღრიცხვაზე აიყვანეს 35 ათასი არჩევნების მონაწილეობის უფლების მქონე ე. წ. ამომრჩეველი. ხელისუფლება, რომელსაც ჰყავს თითქმის 2 მლნ 500 ათასი ამომრჩეველი, რომელიც წინააღმდეგაა 35 ათასმა ე. წ. ამომრჩეველმა წარუთვას მშობლიური მიწა-წყალი, როცა ეს უკანასკნელი მაინც თავისას გაიტანს და ამ მიწა-წყალზე საკუთარ სახელმწიფოს შექმნის, უკვე თავიდან ბოლომდე სახელგატეხილი და სამარცხვინოა, ხოლო პრეზიდენტს, რომელიც 35 ათას კაცს დააჩაგვრინებს 2 მლნ 500 ათას ადამიანს, მე პირადად არც კი ვიცი რა ვუნდო. მითუმეტეს, როცა ეს პრეზიდენტი კონსტიტუციონის ტერიტორიული მთლიანობისა და ამავე ქვეყნის მოქალაქეების უფლებების დაცვის გარანტი.

სხვა თუ არაფერი, ბატონო ხელისუფალნო, ამ ე. წ. სმირსმირად ტრიალით ენა მაინც არ დაგეალათ? თუმცა, ამ ბოლო დროს საეჭვოდ იმეორებთ და გვაჩვენებთ სეპარატისტთა სახელმწიფოს სსენებას ე. წ. გარეშე. ნუ იზამთ ისე, რომ თქვენგან გამწარებულმა ქართველმა ხალხმა თქვენც ე. წ. ად მოგნათლოთ.

წარას წაუბანიაჩა

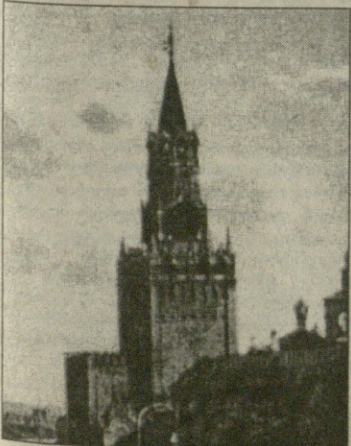
საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის დირექტორმა ლევან ჩილაშვილმა განაცხადა, მთლიანად ჩვენი ნივთები 32 მილიონად იქნება დაზღვეული. სოტბის ექსპერტებმა ჩათვალეს, რომ ეს თანხა ძალიან მაღალია და გვერწინააღმდეგებიანო.

გაფრთხილებული ინფორმაციით, კრისტის აუქციონზე მილიარდერმა ბილი გიგსმა 30,8 მილიონ დოლარად შეიძინა ლეონარდო და ვინჩის ხელნაწერები.

ბატონო ლევან, ახლა გვიმასუსხეთ გულახდილად, ნუთუ ქართველი ხალხისათვის ეროვნული საგანძურის ათობით ექსპონატი, ოქროს ნივთები და ხელნაწერები ნაკლებად ძვირფასია, ვიდრე ერთი, თუნდაც ცნობილი მხატვრის ხელნაწერი? რომ გამოჩნდეს ქართული ეროვნული განძის რეალური ფასის მცოდნე მაღალ დონეზე და მოახერხოს ჩვენი ხელთუქმნელი განძის გატაცება, მაშინ თქვენ 32 მილიონი დოლარის დაზღვევით მოახდენთ საქართველოს დანაკარგის ანაზღაურებას? თუ ფიქრობთ, რომ ფულით განიზომება ქართული ისტორიული სულიერი მემკვიდრეობის ფასი, რომელიც განსხვავებულია ამ ნივთებში და ხელნაწერებში? მაგისთანა 32 მილიონი უკვე ბევრი შეჭამა ამ მთავრობამ და კიდევ ბევრს შეჭამს. როგორღაც ამას გაუძლებს ქართველი ხალხი, მაგრამ განძის თუნდაც ტრაგიკულად დაკარგვას ვერ შეეგუება. ამიტომ, ნუ რისკავთ და წერას ნუ აუტანიაართ.

ისტორიული სენსაციები

რაიხსჰერმი სსრ კავშირთან თანამშრომლობდა

1925-1933 წლებში საბჭოთა კავშირში გასაიდუმლოებულად არსებობდა რაიხსვერის (გერმანიის შეიარაღებული ძალების) სასწავლო და საცდელი ცენტრები. პრეზილი იყო ლიპეცკის საავიაციო სკოლა, რომლის ხელმძღვანელობა მთლიანად გერმანელებით იყო დაკომპლექტებული. საბჭოთა მხარე მხოლოდ ერთი ოფიცერი გამოყო სკოლის ხელმძღვანელის თანაშემ-

წედ. ლიპეცკის სკოლაში საავიაციო მომზადება გაიარა 120 გერმანელმა პილოტმა და 100-მდე მფრინავ-მეთვალყურე. აქვე სცდიდნენ გერმანიის ქარხნებში აგებულ თვითმფრინავების საბორტო შეიარაღებას, ოპტიკურ მოწყობილობებს, ფოტოკამერებს და სხვა დამხმარე აპარატურას (გერმანიის ზავით გერმანიას ეკრძალებოდა ნებისმიერი საშუალო მომზადების ჩატარება, თვითმფრინავების, ტანკების, შეიარაღების სხვა სახეების წარმოება და ა.შ.).

1926 წელს ყაზანში გაიხსნა გერმანულ-საბჭოთა ერთობლივი სატანკო სკოლა. იგი მუშაობდა ღრმა კონსპირაციის პირობებში. სკოლის გარეთ გერმანელი მსმენელები სამოქალაქო ფორმით დადიოდნენ, ფაქტიურად ეკრძალებოდათ ურთიერთობა საბჭოთა მოქალაქეებთან. ოთხ წელში ამ სკოლამ მოამზადა 100-მდე გერმანელი ტანკისტი და სატანკო ჯარების ამდენივე მეთაური და ინჟინერი.

სარატოვისა და ორენბურგის ოლქებში გაიხსნა პოლიგონები,

სადაც გერმანელი სპეციალისტები საბჭოთა კოლეგებთან ერთად ცდიდნენ ქიმიურ იარაღს, მათ შორის ავიაციის გამოყენებითაც. ექსპერტების აზრით, გერმანელებს იმ დროს ქიმიურ მრეწველობაში წამყვანი ადგილი ეჭირათ.

ხელისუფლებაში პიტლერის მოსვლის შემდეგ ეს თანამშრომლობა შეწყდა. ქონება მხარეებმა კორექტულად გაინაწილეს. გერმანელებმა ძირითადად საბრძოლო ტექნიკა წაიღეს. დარჩენილი ქონებიდან ნაწილი გაიყიდა, ნაწილი ნითელ არმიას გადაეცა.

იუზაფ პილსუდსკი —
გოლშეიშაპის აბანო?

იუზეფ პილსუდსკი, რომელიც საბჭოთა რუსეთზე შლიახტური პოლონეთის თავდასხმის სულისჩამდგმელი და მთავარი ორგანიზატორი იყო, ამავე დროს, მხარი არ დაუჭირა გენერალ დენიკინის არმიის ლაშქრობას ბოლშევიკურ მოსკოვზე იმავე წლის ზაფხულში. მან, პირიქით, დენიკინი გასცა და მისი განზრახვის შესახებ აცნობა საბჭოთა

რუსეთის მუშურ-გლეხური წითელი არმიის სარდლობას. მიუხედავად იმისა, რომ შემდეგშიც ი. პილსუდსკი პოლონეთის დიქტატორი იყო და ანტისაბჭოურ პოლიტიკას ასორციელებდა, რის შედეგადაც 1934 წელს მისი უშუალო ინიციატივით პოლონეთ-გერმანიის ხელშეკრულება კი დაიდო, მისი გარდაცვალების დღეს, 1935 წლის 12 მარტს, სსრ კავშირში ოფიციალური ტრაური გამოცხადდა.

მადამ გორაი რუსი კაცის
სასიათის შესახებ

1917 წლის 19 ნოემბერს (2 დეკემბერს) მ. გორკი წერდა: „ვის ხელშიც არ უნდა იყოს ხელისუფლება, მე ვიტყვებ მისადმი კრიტიკული მიდგომის ჩემს ადამიანურ უფლებას. მე განსაკუთრებით საეჭვოდ, განსაკუთრებით უნდობლად ვეყიდე რუს ადამიანს ხელისუფლებაში — გუშინდელი მონა, გადაიტყვევა ყველაზე თავშეუხუცეს დესპოტად, როგორც კი მიეცემა საკუთარ მოყვასზე მეუფების შესაძლებლობა“.

ჰიტლერის ანდერძი, ანუ „სამშობლოს გუნდები“

გაგრძელება, დასაწყისი
„საქართველო“ № 15.

უსაფუძვლო პიტლერის ცდები, როდესაც საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ომს „თავდაცვითი“ ხასიათით ამართლებს. უფრო მეტიც, აქვე პიტ-

ლერი ხაზს უსვამს, რომ მთელი მისი ცხოვრების მიზანი „ბოლშევიზმის განადგურება“ იყო, რომ „მოძრაობა აღმოსავლეთისაკენ“ მომავალშიც რჩება გერმანელი ხალხის მთავარ ამოცანად. „აღმოსავლეთის და მხოლოდ აღმოსავლეთის უნდა მივლტოვდეთ ჩვენი ხალხი, — ამბობდა პიტლერი 7 თებერვალს, — თავად ბუნება მიუთითებს გერმანული ექსპანსიის ამ მიმართულებას. აღმოსავლეთის მკაცრი კლიმატი გერმანელს საშუალებას მისცემს შეინარჩუნოს მტკიცე და სოციალისტური ადამიანის თვისებები, ხოლო იტალიური მკვეთრი კონტრასტები დაეხმარება მას სამშობლოსადმი სიყვარულისა და მონატრების შენარჩუნებაში. გადასახლები გერმანელი კიევიდან და იგი შესანიშნავ გერმანელად დარჩება, მაგრამ გადასახლები იგი მაიაში და მას დეგენერატად, სხვა სიტყვებით, ამერიკელად აქცევს“.

„ამ ომის განმავლობაში ჩემს მიერ მიღებული არც ერთი გადაწყვეტილება არ იყო სერიოზული გადაწყვეტილება რუსეთზე თავდასასხმელად, — ამბობდა იგი 15 თებერვალს, — მე ყოველთვის ვამტკიცებდი, რომ ჩვენ ნებისმიერ ფასად უნდა ავიცილოთ ომი ორ ფრონტზე და დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, რომ მე დიდხანს და მტკიცეყოფილ ვნაობად ნაპოლეონის გამოცდილებას რუსეთში. შემეცნებით, მაშ რატომ მოხდა ომი რუსეთის წინააღმდეგ და რატომ ავირჩიე სწორედ ეს დრო მის დასაწყებად? —

ჩვენ უკვე დაგვეკარგა იმედი იმისა, რომ ინგლისში წარმატებული შეჭრით დაეხმარებოდა ომს. ამასთან, თავისი არაგონიერი ბელადების ხელმძღვანელობით ეს ქვეყანა

უარს იტყოდა ჩვენს მიერ ევროპაში დამყარებულ ჰეგემონიაზე, სანამ კონტინენტზე რჩებოდა მესამე იმპერიისადმი მტრულად განწყობილი დიდი სახელმწიფო. ამრიგად, ომი დაუსრულებლად გაგრძელდებოდა, თანაც ინგლისის ზურგს უკან ამერიკელები სულ უფრო მზარდ როლს შეასრულებდნენ. აშშ-ს სამხედრო პოტენციალის სიდიდე, პროგრესი შეიარაღებაში როგორც ჩვენს, ისე მონიწიანადმდევრის ბანაკში, ბრიტანეთის კუნძულების სიახლოვე — ყველაფერი ეს ერთად აღებულად უაღრესად მიზანშეწონიანად ხდებოდა ჩვენს ჩაფლობას გაქიანურებული ომის ქაობში. ვინაიდან დრო, მიაქცევდა ამას ყურადღება, მზარდი განზომილებით ჩვენს წინააღმდეგ მოქმედებდა. იმისათვის, რომ დაგ-

ვერწმუნებინა ინგლისი შეწყვეტა ომი და გვეძილებინა იგი წამოისლიყო მშვიდობაზე, საჭირო იყო მისთვის გადაგვეწერა იმის იმედი, რომ ჩვენ კონტინენტზე წინააღმდეგობას გაგვინევდა ისეთი ძალა, რომელიც სოციალისტური გერმანიის თანაბარი იქნებოდა. სხვა არჩევანი ჩვენ არ გვქონდა. ყველა ღონის გამოყენებით რუსეთი უნდა ამოგვეგდო ევროპის ძალთა ბალანსიდან. არსებობდა რუსეთზე თავდასხმის მეორე არანაკლებ მნიშვნელოვანი მიზეზი — სასიკვდილო საფრთხე, რომელსაც იგი თავად წარმოადგენდა ჩვენი არსებობისთვის. ამრიგად, საკვებით ნათელი იყო, რომ ადრე თუ გვიან იგი თავს დაგვესხმოდა.

რუსეთზე ჩვენი გამარჯვების ერთადერთი შესაძლებლობა ის იყო, რომ ინიციატივა ჩვენ გვეგდო ხელში, ვინაიდან მის წინააღმდეგ თავდაცვითი ომის წარმოება არასახირო იყო. ჩვენ ვერ მივცემდით ნათელ არმიას ჩვენს ავტომატისტრატებს და რკინიგზებს ჯარების გადასაცემად და შეიარაღების გადასატანად. მაგრამ როგორც კი ავირჩევდით შეტევას, ჩვენ ნათელ არმიას გავანადგურებდით მის მშობლიურ მიწაზე, ქაობებში და უზარმაზარ საფლავ სივრცეებზე. ცივილიზებული ქვეყანაში ჩვენ ამას ვერ გავაკეთებდით, რადგან ასეთ შემთხვევაში ჩვენ ნათელ არმიას შევუქმნიდით ტრამპლინს ევროპაში ნაცისტებისათვის და ჩვენს გასაანადგურებლად.

რატომ მაინც და მაინც 1941 წელი? თუ გავითვალისწინებდით ჩვენი დასავლეთელი მტრების განუხრელად მზარდ სიძლიერეს და თუ საერთოდ ბრძოლა გვეწერა, მაშინ იგი მინიმალური ვადებით უნდა გადაგვედო, და, მიაქციეთ ყურადღება, სტალინი

გულხელდაკრეფილი არ იჯდა. დრო ისევ ჩვენს წინააღმდეგ იყო ორივე ფრონტზე. ფაქტურად საქმე ეხებოდა არა იმას „რატომ 1941 წლის 22 ივნისს“, არამედ იმას, თუ „რატომ ადრე არა?“ რომ არა იტალიელების და საბერძნეთში მათი იდიოტური კამპანიის მიერ შექმნილი სიძნელები, მე რუსეთის რამდენიმე კვირით ადრე დავესხმოდი. ჩვენი მთავარი პრობლემა იყო, რაც შეიძლება შორს დაგვეჭირა რუსეთი გამოსვლებისაგან და მე პირადად იმის კომპარი მანუებდა, რომ სტალინი ჩემზე ადრე გამოიჩინა ინიციატივა.

მეორე მიზეზი ის იყო, რომ რუსეთი გვიყოვნებდა ჩვენთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის ნედლეულს. მათი ვალდებულებების მიუხედავად მონოდების ტემპები სულ უფრო ქვეითდებოდა და იმის რეალური საფრთხეც იყო, რომ ისინი საერთოდ უცაბედად შეწყდებოდა. თუ ისინი მზად არ იყვნენ მოეცათ ჩვენთვის საჭირო ნედლეული კეთილი ნებით, მაშინ ჩვენ სხვა გზა აღარ გვჩნებოდა, გარდა იმისა, რომ თავად წავსულიყავით და ძალით აგველო ისინი. ნოემბერში ბერლინში მოლოტოვის ვიზიტიდან ძალიან მაღლე მე მივიღე გადაწყვეტილება, რადგან მაშინ ჩემთვის ნათელი იყო, რომ ადრე თუ გვიან ჩვენ სტალინი დაგვტოვებდა და ჩვენი მტრების მხარეზე გადავიდოდა. ისმის კითხვა, — იქნებ სჯობდა მომეგო დრო, ვიდრე ჩვენ სრულად და

მთლიანად დავამთარებდით მომზადებას? არა, თუ მე ამაზე წავიდიოდი, ინიციატივა დაიკარგებოდა, და კიდევ ერთხელ არა, რადგან ხანმოკლე და არამტკიცე ამოსუნთქვა ძალიან ძვირი დაგვიჯდებოდა. მაშინ ჩვენ უნდა დაგვეთმო საბჭოთა შანტაჟისთვის ფინეთის, რუმინეთის, ბულგარეთის, თურქეთის მიმართ. ამაზე კი სიტყვის გაგონებაც არ მსურდა. ევროპის დამცველ და პროტექტორს, მესამე რეისს არ შეეძლო მეგობარი ქვეყნები მიეტანა მსხვერპლად კოშუ-

ნაზმის საკუთრებზე. ასეთი პოლიტიკა უსინდისობა იქნებოდა და ამისათვის დავისჯებოდა. როგორც მორალური, ისე სტრატეგიული თვალთახედვით ეს იქნებოდა უზადრუკი გამბიტი... ომი რუსეთთან გარდაუვალი შეიქნა, მიუხედავად იმისა, რაც არ უნდა მოგვემოქმედა და მისი გადადება მოასწავებდა იმას, რომ მომავალში გვებრძოლა ნაკლებად ხელსაყრელ პირობებში.

ამიტომ, მოლოტოვის გამგზავრებისთანავე, მე დაუყოვნებლივ გადაწყვიტე რუსეთთან ანგარიშების გასწორება, როგორც კი კარგი ამინდები დადგებოდა.

ჩვენ ყოველთვის და ყველაფერში იმტომ ვცდებით, რომ იძულებული ვართ ავტომატურად, — ამბობს პიტლერი 25 თებერვალს, — ჩვენთვის ჩქარი მოქმედება ნიშნავს სარისკო მოქმედებას. იმისათვის, რომ მოთმინების უნარი შევიძინოთ, ჩვენ გვჭირდება დრო და სივრცე. მოცემული მომენტისათვის ჩვენ არ გვქვას არც ერთი და არც მეორე რუსებს ეს ყველაფერი აქვთ, პლუს მიდრეკილება სიმშვიდისაკენ, რაც სლავური ტემპერამენტის ნიშანდობლივი თვისებაა.

უფრო მეტიც, მარქსისტული რელიგიის წყალობით მათ აქვთ ყველაფერი იმისათვის, რომ მოთმინი იყვნენ. მათ შეპირდნენ ბედნიერებას ამქვეყნად (სწორედ ეს განასხვავებს მარქსიზმს ქრისტიანობისაგან), თუმცა სამომავლოდ. ებრაელი მარქსი, როგორც შეეფერება კარგ ებრაელს, მესიას მოელოდა. მან თავის ისტორიულ მატერიალიზმში მესიანური კონცეფცია ჩადო, როდესაც ამტკიცებდა, რომ მინიერი ბედნიერება ევოლუციის უსასრულო პროცესის განუყოფელი ფაქტორია. „ბედნიერება თქვენთვის ხელმისაწვდომია, — ამბობს იგი, — და მე ამას გპირდებით. მაგრამ აცალეთ ევოლუციას თავისი საქმე აკეთოს და ნუ ჩქარობთ მის ხელის წაკეცვას“. კაცობრიობა ყოველთვის ეგებოდა ასეთ ანგუსზე... ლენინს არ ჰქონდა დრო, მაგრამ სტალინმა გააგრძელა დიადი საქმე. მარქსიზმი — დიდი ძალაა. მაგრამ როგორ შევავსოთ ჩვენ ქრისტიანობა, ებრაელების მეორე წარმონაშთი, რომელიც თავის დანაპირებში იმაზე შორს არ მიდის, ვიდრე ბედნიერება საიქოში. დამიჯერეთ, მარქსიზმი ბევრად ძლიერია!“

26 თებერვალს პიტლერი ამბობდა: „რუსეთთან იარაღის ძალით ანგარიშის გასწორების გადაწყვეტილება არსებითად მე მაშინ მივიღე, როდესაც დავრწმუნდი, რომ ბრიტანეთი გაჯიუტდა. ჩერჩილმა უუნარობის გამო ვეღარ შეაფასა ჩემს მიერ გამ-

ოვლენილი სპორტული სულისკვეთება, როდესაც თავი შევიკავე ინგლისელებსა და ჩვენს შორის გადაულახავი უფსკრულის შექმნისაგან. ჩვენ იმაზე წავედით დიუნკერკთან. ჩვენ ინგლისელები უნდა დაგვთანხმებოდნენ ევროპაში გერმანიის ჰეგემონობაზე, ანუ ისეთი მდგომარეობის შექმნაზე, რომელსაც ისინი ყოველთვის ეწინააღმდეგებოდნენ, რომელიც მე ადვილად შევქმენი, და რაც ინგლისს აურაცხელ სარგებელს მოუტანდა.

ივლისის ბოლოს, ანუ საფრანგეთის დამარცხებიდან ერთი თვის შემდეგ, მე მივხვდი, რომ მშვიდობა კვლავ ხელიდან გვისსლტებოდა. რამ-

დენიმე კვირა გავიდა და დავრწმუნდი, რომ შემოდგომის შტორმების დადგომამდე ჩვენ შევიჭრებოდით ინგლისში, რადგან სრულ გაბატონებას ვერ მივალნით ჰაერში. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, მე გავაცნობიერე, რომ ჩვენ წარმატებით ვერასდროს ვერ შევიჭრებოდით ინგლისში.

1940 წლის ზაფხულში რუსეთის მიერ გატარებულმა პოლიტიკამ, როდესაც მან გადაწყვიტა ბალტიკური ზღვის ქვეყნები და ბესარაბია იმდროს, როდესაც ჩვენ ვიყავით დაკავებული ინგლისში, არ დამიჯერო არავითარი ილუზიები მათი განზრახვების თაობაზე. და თუ კიდევ რომე იყო დარწმენილი, ნოემბერში მოლოტოვის ვიზიტი საკმარისი გამოდგა იმისათვის, რომ ბოლო იმედებიც გამცრუებოდა.

მომაზნაბა
გიორგი ბაუშაშვილმა

გაგრძელება იქნება

ქველმოქმედა აკრეფნებისთვის. თუ „ჩემი ადგილი ხალხშია“?

არჩევნები მოახლოვდა. საარჩევნო ციებ-ცხელება გახურდა. დეპუტატობას მონატრული ბევრი კანდიდატი და გამარჯვების მსურველი პოლიტიკური პარტიები შესაბამისად „დაიბნენ“ და ქველი საქმეებით ავტორიტეტის მოხვეჭა დაიწყეს.

ხმა გაგარდა, ვერის ბალის დირექტორს დავით ხოშტარას აბაშის რაიონიდან უმაღლეს სასწავლებელში მოსაწყობად 22 ახალგაზრდა მოჰყავს გაჭირვებული ოჯახებიდან და ხუთი წლის განმავლობაში სწავლის საფასურს გადაუხდის; ცხადია, ამგვარი ნაბიჯი არჩევნების წინ ისევ საარჩევნო ციებ-ცხელებას დაუკავშირდა, მით უფრო, რომ იმასაც ამბობდნენ, დავით ხოშტარა ია პარლამენტის დეპუტატობასაც აპირებს აბაშის რაიონიდან;

დეპუტატობის მომავალმა კანდიდატმა გატაცებული ხმები არ უარყო, „მე კენჭის ყრა არ მინდოდა, სოფელში (სუფუნაში) ვიყავი ჩასული, სოფლის კრებაზე მიმინვიეს და ხალხმა მოხოვა.

ბევრი ვიფიქრე და გადავწყვიტე, ვიყარო კენჭი. ეს არ ნიშნავს, რომ გინდა თუ არა უნდა გავიმარჯვო. დაე, ღირსეულმა მოიპოვოს წარმატება. აბიტურიენტების ჩამოყვანასაც ნამვილად ვაპირებ, მაგრამ ეს საარჩევნოდ არ მაქვს გამიზნული. მე სიკეთისათვის დაბადებული კაცი ვარ და თუ დაინტერესდებით, სხვა ბევრ რამეს უწემოდაც გაიგებთ, რაც არჩევნებამდე დიდი ხნით ადრე მიკეთებია“.

მოგვიანებით გახდა ცნობილი, რომ თბილისის ჰუმანიტარული-ეკონომიკურ ინსტიტუტ „გეორგიკას“, რომელიც 22 აბაშელ ახალგაზრდას უმასპინძლებს, აბაშის მკვიდრი დავით ხოშტარა რამდენჯერმე დაესმარა ფინანსურად, 1992 წელს მონაწილეობა მიიღო როგორც სპონსორმა და არქეოლოგიური გათხრების მოწყობისას ექსპედიცია დააფინანსა; მის სახელთანაა დაკავშირებული აბაშა-მარტვილის 2 კილომეტრული გზის აღდგენა-შეკეთება, სუფუნაში სკოლა-ლიცეუმის გახს-

ნა, აკაკი ხოშტარას დედის სახლის აღდგენა და კიდევ ვინ იცის, რამდენი ხმაურიანი თუ ჩუმად მოგვარებული კეთილი საქმე.

სამომავლო გეგმებიც მანამდე დაუწყია, ვიდრე დეპუტატობას დააპირებდა. აბაშაში ფაბრიკა-ქარხნების გახსნა ადვილი საქმე არ უნდა იყოს. ჰესის მშენებლობა კი, ნამდვილად დიდი პატრიოტული საქმის დასაწყისი იქნება, სხვას რომ თავი დაეანებოთ.

„თუკი ეს ამბავი გამართლდა, დრო გვიჩვენებს დანარჩენს. მე ის დეპუტატი არ ვიქნები, პარლამენტში რომ დაჯდება და ფეხს ფეხზე გადაიდებს, ჩემი ადგილი ხალხშია, იქ, სადაც საქმე კეთდება და ცხოვრება დღეს“ — ასე მსჯელობს ბატონი დავითი.

არავინ იცის, რა იქნება მომავალში. მოყვარე-მოკეთე, მადლიერი და მლოცველი ნამდვილად უხვად ჰყავს ჩვენს რესპონდენტს აბაშაში თუ თბილისში. დრო კი, მართლაც ყველაფერს გვიჩვენებს.

სოფიკო შარვაშიძე

ჩუსთიმა საქართველო იარაღით დაიპყრო დასავლეთი იდეოლოგიით და ფულით გვიპყროს

დღეისათვის საქართველოში უამრავი პოლიტიკური ორგანიზაცია თუ პარტიაა. იმედია, არჩევნებამდე უფრო გამრავლდებიან. ერის გამრავლება, ვიცით, სასარგებლოა, პარტიების სიმრავლისა კი რა მოგახსენოთ. საერთოდ, წინილეს შემოდგომაზე ითვლიან ხოლმე...

პრესკონფერენცია, რომელიც ორგანიზაცია „მოდრაობა — ქართველი ერის უფლებების“ თავმჯდომარემ ზაზა დავითაიამ გამართა, ამის დასტურად გამოგვაგდებდა. დავითაიას აზრით, ნებისმიერი პარტია, რომელიც საქართველოში იქნება, სამწუხაროდ, დღევანდელმა პოლიტიკურმა ვითარებამ განაპირობა. იგი თვლის, რომ ხელისუფლებაში მოსვლის გარეშე შესაძლებელია ბრძოლა იმ პრობლემებისათვის, რომელიც დღეს დგას საქართველოს წინაშე. მათ აუცილებლად ჩათვალეს აპოლიტიკური მოძრაობის დაარსება. ისინი დარწმუნებული არიან, რომ მათ წინააღმდეგ დაიძვრება კამპანია, და „ქეშმარიტ პატრიოტებს“ ნაციონალისტებად და ფაშისტებად წარუცხავენ. ფაშისტებად კი ქართველი ერის უფლებების დამცველი იმთა თვლიან, ვინც ქართველი ერ დღევანდელ მდგომარეობაზე მიიყვანა, ხოლო რაც შეეხება ნაციონალიზმს, „ჩვენ ამ სიტყვის ტარება გვეამაყება“, აცხადებს დავითაიას თითოეული ერს არ გააჩნია ნაციონალიზმი, რომელიც მის ეროვნულ თვითმყოფადობას დაიცავს და განამტკიცებს, მაშინ დალუპისათვის არის იგი განწირული. დღეს საქართველო დგას სამწუხარო რეალობის წინაშე, „მიმდინარეობს ერის ზომბირება, რათა ერმა დაივიწყოს თავისი ეროვნული მთლიანობა“...

აქვე შევიტყუთ ამ ახალი ორგანიზაციის თვალსაზრისით საქართველო პოლიტიკურად. „საქართველო რომელიმე გარე ძალის გავლენის სფეროდ არ უნდა იყოს განხილული, რადგან საქართველოს მრავალსაუკუნოვან ისტორიას გააჩნია საკმაო გამოცდილება და შეუძლია თავისი თვითმყოფადობა, რომელიც ასე თუ ისე მე-20 საუკუნემდე მოიტანა, მომავალშიც შეინარჩუნოს. თუ რუსეთმა საქართველო დაიპყრო იარაღით, დღეს დასავლელი საქართველოს იდეოლოგიით და ფულით იპყროს. ამიტომ ჩვენ წინააღმდეგ ვიქნებით, როგორც რუსეთის, ასევე დასავლეთის. საქართველო უნდა იყოს ორიენტირებული თავის თავზე, თავის ფიზიკურ და სულიერ პოტენციალზე. საქართველო უნდა იყოს ორიენტირებული კავკასიაზე.“ ამასთანავე ამბობენ, რომ იღვანებენ საქართველოს ხელისუფლების სათავეში ეროვნული ხელისუფლების მოსვლისათვის, რომელიც ქეშმარიტად ხალხის არჩეული იქნება.

ცნობილი გახდა, რომ „მოდრაობა — ქართველი ერის უფლებები“ მონაწილეობას მიიღებს მხოლოდ და მხოლოდ კანონიერ არჩევნებში. თუმცა მათი მოძრაობა ჯერჯერობით აპოლიტიკურია(!), ხოლო, რაც შეეხება ხელისუფლებისათვის ბრძოლას, ეს არ არის მათი ორიენტირება. როგორც ამბობენ, ისინი უანგაროდ ეცდებიან სუფთა ხელებით აკეთონ ის საქმე, რასაც ზოგიერთი პოლიტიკური ორგანიზაცია მხოლოდ და მხოლოდ მპირდება მოსახლეობას და ხელისუფლებას მისთვის შემდეგ ავიწყდებოდა თავისი დამპირებები, როგორც შარშანდელი თოვლი.

ბაიკა პაზაღლი

მომზადებულია
უცხოური პრესის მიხედვით

ტაიგის „ლაგერში“

გაგრძელება. დასაწყისი
„საქართველო“ № 7

განცვივრებული ივანე დიდი ყურადღებით უსმენდა მათ და ვერ წარმოედგინა, თუ ქურდები ასე მოიქცეოდნენ თავს, ერთი ვიღაც არიფი პატიმრის გულისთვის ბოლოს ასე დაიწყო:

— რომც არ დაგებარებინეთ, შალოვის (ასე მომმართავდა იგი) არც აქამდე ვაკლებდი ყურადღებას, რადგან უღალატო მუშაა, მეორეც და, შესანიშნავი ავტორიტეტით სარგებლობს ჩვენი ბრიგადის წევრთა შორის. ძალიან მიკვირს, რომ ასეთი თავმდაბალი და უპრეტენზიო ახალგაზრდა „ზღოვსტნი ნარუ-მიტელ“-ად არის მიჩნეული უფროსების თვალში, მაგრამ ალბათ ადმინისტრაციის უვიც ხელმძღვანელთა „წყალობითა“ აქვს მიწვებული ასეთი დახასიათება, იარლიკი.

— კარგი, ერთი აზრისანი ვყოფილვართ, და აბა, ახლა თქვენ იცით, როგორ შეგვინახავთ მას, — ჩართო ქურდმა იუსუპოვმა (ეროვნებით ყალბუხმა), რომელიც აქამდე გაწუმებული იყო და ჩვენს საუბარში არ ერეოდა.

— დიახ, მეც ასე მიწოდდა მეოცეა, — დაუდასტურა ნემცემა იუსუპოვს, — ამ ერთ კაცს განსაკუთრებით გაბარებდა და აბა თქვენ იცით. ისე კი, ორივეს მალე თავისუფლებას გისურვებთ, გვითხრა მან, რაც იმის მაუწყებელი იყო, რომ ჩვენი აუდიენცია მათთან კეთილად დამთავრდა.

დიდი მადლობა გადაუხადა ქურდებს, რომ ასეთი ყურადღება გამოიჩინეს ჩემს მიმართ, მათთან ერთად კეთილად მოვიხსენიე შურიკა ივანოვიც, რომლის უშუალო თხოვნითაც მპატივობდნენ ისინი.

სხვათა შორის, ივანეც მადლობა გადაუხადა მათ, იმის გამო, რომ ასეთი კარგი შეხედულება ჰქონათ ჩემზე.

გულდაგულ დავემშვიდობეთ და გამოვედით. გზად მიმავალს, ივანე ერთი ლონჩრად ჩამცხო ბეჭებში, ხუმრობით და თანაც დააყოლა — შენ ჩვენიან თავს ისაწყლებდი და აი, თურმე სადამდე გქონია ფესვები გადგმულიყო.

ის ამავე, რომ ქურდებმა ასეთი ყურადღება გამოიჩინეს ჩემს მიმართ, ბრიგადირიც კმაყოფილი მყავდა და მეშვიდე ბარაკიდანაც გადავბარგდი, ცოტას არ ნიშნავდა, ამიტომ მოვუმატე მუშაობას და სულ მალე „მონინავე“ გახდი. ჩვენი ლაგერის გაზეთი „მოლნა“ (რომელიც ფიცარზე იწერებოდა) ხშირად აღნიშნავდა ჩემს კარგ მუშაობას, რაც უფრო მშაბტებდა მუშაობის ხალისს.

...ამ ბანაკში ჩემ გარდა სხვა ქართველებიც იყვნენ, სამუშაოს შემდეგ, ან უკვე დღეებში სულ ერთად ვიყავით. სალაპარაკო, რაღა თქმა უნდა, ძალიან ბევრი გვქონდა, მაგრამ ყველაზე მთავარი მანაც თავისუფლება იყო, რომელსაც ასე შევწავთვლიდით ყველა.

საინტერესოა ქართველი კაცის ბუნება: საქართველოში რომ ვართ, სულ ერთი-ორს ვეძებთ და რაღაცას ვედავებით, მაგრამ თუკი სამშობლოდან გადახვედნით ქართველი კაცი ქართველს შეხვდება, სულს არ დაზოგავს იმისათვის. აი, ასე ერთ მუშაობაზე შევხვდით ვიყავით იქ, იმ ტიპაჟში ეს რამდენიმე ქართველი, და ჩვენს სახალისო და ურთიერთგაგებას რომ ხედავდნენ, უკვირდით სხვა ეროვნების პატიმრებს, ეს რა მეგობრობა და ერთურობის გატანა გცოდნათო. აბა იმას ხომ ვერ ვეტყვით: — ერთი საქართველოში გვწახბო და მაშინ ილაპარაკეთოქი.

თავი მესამე

...სუხოზევიდნის ტიპაჟი (როგორც მცოდნენი ამბობდნენ) ფინეთის ყურემდე გადაჭიმული, 1937 წელს აქ პირველად ჩამოუყვანიათ „ტროცკისტი“ პატიმრები, ე. წ. „ფაშისტები“. პირველად მათ დაუწყიათ ამ ტყის გაჩეხვა, პირველი ბარაკებიც და ლაგერებიც მათ მოუწყიათ, იქით, ჩვენთან სამხრეთ-დასავლეთით მხარეს მდ. ვიტლუგაზე დაარსებული ლაგერებისთვის უწოდებიათ „ვეტლაგი“, ხოლო აქეთ, მდინარე უნჯას ნაპირის გაშენებული ლაგერებისთვის „უნჯლაგი“.

ალბათ იკითხავთ, რატომ აარსებდნენ ბანაკებს მდინარეების ნაპირებზე. საქმე ის არის, რომ მდინარეები დიდ დახმარებას გვინცვდა ხე-ტყის გადაზიდვაში. შემოდგომაშიდან დაწყებული გაზაფხულის პირამდე ხდებოდა ხე-ტყის გამოშვება და შტაბელბად დანაშობა მდინარის ნაპირებზე. გაზაფხულზე, ასე, მაისის ბოლოს, თოვლი დნობას

რომ დაიწყებდა და მდინარეებიც ადიდდებოდა, მაშინ იწყებოდა ამ დაგროვილი ხე-ტყის დაცურება, გადაზიდვა დანიშნულებისამებრ. როგორც ზემოთ მოვიხსენიე, ყინვა აქ მინუს 60 გრადუსამდე აღწევდა. 50-გრადუსიან ყინვაშიც გავყავით სამუშაოდ, ოღონდ ვახტაზე ვედროთი იდგა თევზის ქონი, რომელიც სახეზე უნდა წაგვესვა, რათა ყინვას არ დაეხეთქა კანი, მაგრამ თუ ყინვა 50 გრადუსზე ზევით აინეწებოდა, მაშინ უკვე აქტი დგებოდა და სამუშაოდ აღარ გავყავით.

როგორც მცოდნენი ამბობდნენ იქ, ტიპაჟში ბანაკები ჭადრაკულად ყოფილა განლაგებული. იმისათვის, რომ თუ ვინმე თავზეხელაღებული პატიმარი გაიტყუოდა, რამდენიც უნდა ეარა, ბოლოს მაინც ისეც რომელიმე ლაგერს მიადგებოდა. ე. ი. აკრძალულ ზონაში მოხვდებოდა, რადგან იქ, თავისუფალი, ე. ი. სამოქალაქო დასახლება არ არის.

გარდა ამისა, ადგილობრივი მოსახლეობაც (ადმინისტრაციის ან რკინიგზის მომსახურე პერსონალი) გაფრთხილებული იყო, რომ თუ გაიტყუოდა პატიმარი გადაწყვეტილიყო, დაეკავებინა, რისთვისაც ეძლეოდა ფულადი ჯილდო 200 მანეთის ოდენობით (იმ დროს).

ლაგერები საერთოდ გადატვირთული იყო პატიმრებით, საბედნიეროდ დიდ მოეზებას ხედავდა ამ იაფფასიანი მუშახელით, ამიტომაც აპატიმრებდნენ ხალხს სრულიად მცირე მიზეზის გამოც. ხელისუფალთა მიერ 1947 წ. გაუქმებულ იქნა სასჯელის უმაღლესი ზომა, დახვრეტა, სამაგიეროდ გაიზარდა, რისთვისაც ეძლეოდა ფულადი ჯილდო 200 მანეთის ოდენობით (იმ დროს).

ნაჩსულის გახსენება

და პატიმრობის ვადა 25 წლამდე უკიდურეს შემთხვევაში მას ემატებოდა 5 წელი გადასახლება და 5, ხმის უფლების ჩამორთმევა: — (25 + 5 + 5 35 წელს). ე. წ. „უკაზი“.

ამ განუკითხაობის პერიოდში იყვნენ ისეთებიც, ვინც თვითონაც არ იცოდნენ, თუ რაში ედებოდათ ბრალი. სწორედ ასეთი მუქთა მუშახელით გაიჭრა ე. წ. „ბელი-მორკანალი“, ვოლგა-დონის არხი, პატიმრების ხელით აშენდა ქ. ამურის კომსო-მოსლკი და მრავალი სხვა.

იმის გამო, რომ სახელწიფოს ძალზე ძვირი უჯდებოდა ტიპაჟში სხვადასხვა მოწყობილობის შემოტანა, იქ მეტწილად ყველაფერი ხის, ადგილობრივი ნაწარმი გახლდათ. ვედრო, კასრი, ნარები, თეთი ლაგერის გაზეთიც კი ფიცარზე იბეჭდებოდა, მერე საჭიროების შემთხვევაში, შუშით გადაფუჭავდნენ და ხელმოწერდნენ წყნდნ მასზე. მაგარი ყინვებისგან თავდასაცავად, ზამთარში გვექლეოდა ნაბის ჩექმები, „ვალენკები“, დაბამული შარვალი და „ბუშ-ლატი“, მოძველებული დაბამული ტანსაცმლისაგან იკერებოდა ხელთათმანები, თუმცა ყინვა მაინც იჩხვლიტებოდა ნემსებით.

შრომის ანაზღაურება სხვადასხვა ბანაკებში სხვადასხვანაირად ხდებოდა. მაგალითად, იყო ლაგერები, სადაც ე. წ. „რათვ-ლევის“ სისტემა მოქმედებდა. ერთ დღეში ნორმის 110%-ით შესრულება ორ დღედ ეთვლებოდა. 130%-ით სამ დღედ, ვოლგა-დონზე კი (როგორც ამბობდნენ), 150%-იანი ერთი დღე ხუთ დღედ ეთვლებოდა პატიმარს. მაგრამ ჩვენთან, უნჯლაგში ასეთი რამ არ იყო, და რადგანაც აქ რეჟიმის ლაგერები გახლდათ, პატიმარს რამდენი წელიც ჰქონდა მისჯილი, იმდენი უნდა „მედაოროყო“.

სხვათა შორის, შრომის ანაზღაურებას არ ემდებოდა. კარგი მუშები მძიმე სამუშაოებზე, როგორც იყო დატვირთვებადმოტვირთვება, „რუშბალანკა“ (თოვლის კონდახების დამზადება) და სხვა, 500-600

მანეთამდე გამოდიოდნენ თვეში, რაც იმ დროისათვის მართლაც გვარდნი თანხა იყო.

ზაფხულობით, ასე, აგვისტოს თვეში, სათიბზეც დევყავით ისეთი პატიმრები, ვისაც დაბალი, ხუთ წლამდე სასჯელი ჰქონდა, ანდა ათი წლიდან ექვსი უკვე მოესადა, ასეთ ხალხს შეარჩევდნენ ბრიგადებიდან, ჩამოაყალიბებდნენ ბრიგადას და მიეყავით ისეთ ადგილებში, სადაც ადრე გაჩხილი ტყეები იყო და ბალახის თიბვა შეიძლებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ზაფხულში იქ კარგა ზომიერი სიცხეები იცოდა, ამინდი ზოგჯერ მაინც ირეოდა, ამიტომ სამუშაოდ რომ მიედიოდით, ყოველი შემთხვევისთვის „ტელეგრიკები“ მიგვექონდა ხოლმე.

ერთ დროს სათიბზე ვიყავით ნასულები, მასხოვს 17 აგვისტო იყო, 1952 წელი. ჩრდილოეთის ქარმა ნაშობებრა და ყინვა ნაშონიყო, ერთი ქართველი პატიმარი, იმერეთის ქარელი, ძალზე რომელიმე ლაგერს მიადგებოდა, იყო ჩაცმული და იმ დღეს ყურის ბიბილოები მოეყინა. აი, ასეთი ამინდები იცოდა ტიპაჟში.

გათიბული თივა ცხენებისთვის გვეჭირდებოდა. თიბვას რომ მოვამთავრებდით, მერე ყველანი ჩვენ-ჩვენ ბრიგადებში ვბრუნდებოდით და ჩვეულებრივ ვაგრძელებდით ხე-ტყეზე მუშაობას.

ბადრბაგები შინაგანი ჯარის ნაწილები გვეყავდა, მათ შორის, საქართველოდანაც, საგარეგნოს, მცხეთის, ხაშურის და სხვა რაიონების ახალწვეულები, როცა ქართველი ჯარისკაცები ან სხვა კავასილები, სომხები, აზერბაიჯანელები თუ ლეკები გამოვიდოდნენ ბადრბაგებთან, პატიმრებს უხაროდათ, „სე-გოდნა, ზევირ“ დეფურიატ, ზნაჩიტ დაფი-იომ“-ო! — იტყოდნენ ხოლმე. ხოლო, როდესაც რუსები მორიგებდნენ, თვითონ რუსი პატიმრები თავებდნენ იწყებდნენ, — რუსები კანონის ხალხი ვართ და ეს ბადრბაგები არაფრის საშუალებას არ მოგვცემენო.

მაინც რისი საშუალება უნდა მიეცათ ბადრბაგებს? აქ ხდებოდა არცთუ, ოდესკოლონის, რძის შემოტანა და, სხვათა შორის, მოხეტიალე, მეძაგი ქალების შემოყვანაც, რასაც სასტიკად ეწინააღმდეგებოდნენ რუსი ბადრბაგები. სხვა ეროვნების ბადრბაგები ასეთ რამეს არაფრად დაგვივდნენ და თვითონვე გვეჩვენებდნენ ხელს ყოველივე აკრძალულ საქმეში.

ქართველი ბადრბაგები რომ გამოდიოდნენ, იშვიათი იყო ჯიბით თეთრი პური ან ნეკო (რაც ნაკლებ შესაძლებელი იყო) არ გამოეტანათ ჩვენთვის, ქართველი პატიმრებისთვის. ამ მხრივ ყველაზე მეტად დამამახსოვრდა ერთი გრძელცხვირა ხაშურელი ჯარისკაცი, რომელიც ყოველთვის რაღაცით მეხმარებოდა.

ისე, დრო და დრო იცვლებოდა მუშაობის ხასიათი, რაც ერთგვარ მრავალფეროვნებას მატებდა ჩვენს უღიმღამო ცხოვრებას.

ერთ დღეს, ჩვენს ბრიგადის ლიხობერ-სტეფი, ადმინისტრაციის მიერ დაუძახეს, იქიდან დაბრუნებულმა კი ასე გამოგვიცხადა:

— ჩვენი ბრიგადა ხე-ტყის გადაზიდვისაგან თავისუფლებდა და ვინცები შტაბელბად დანაშობილი ხე-ტყის დახვრეტას სტანდარტულ ზომებზე იმის გამო, რომ სამუშაო რატომღაც მძიმედ ეჩვენათ, ბრიგადიდან ბევრი გაიტყნენ და სხვაგან დაიწყეს მუშაობა, მაგრამ პირადად მე ბრიგადირისაგან დაგვალეული ვიყავი და სხვაგან წასვლა აზრადაც არ მომსწოდა. არც თვითონ ბრიგადირი იყო ისეთი კაცი, რომ ვინმესთვის ხეწნა-მუდარა დაეწყო. დარწითო. პირქით, მან ყველას გამოგვიცხადა: თუ კიდევ ვინმეს სურს წასვლა, ახლავე წავიდეს, რომ ხალხი (მსურველები) ავიყვანოთ. ასე რა, კიდევ ვინმე-ტა რამოდენიმე კაცი, ჩავიბარეთ გერმანული მარკის ოთხი ელექტრობიკი და შევუდექით მუშაობას. მე ჯერ ჩახვრედილი ხეების დაშობაზე ვმუშაობდი, მერე კი ხერხზე გადავიყვანე. ერთხელ რომ მოვიკიდე ხელი ხერხს, ისე შემიყვარდა მასზე მუშაობა, ასე მეგონა ხერხის მაგიერ რაღაც მუსიკალური ინსტრუმენტი მეჭრა ხელთ და საღამოს არც კი მეფიქრობდა სამუშაოს მიტოვება. შრომას მივასებდნენ, ხელფასებიც კარგი იყო. ნაღდ ფულს ხელზე ათ დღეში ათ მანეთს გვაძლევდნენ, დანარჩენი გამოშვებული თანხა კი, პირად ანგარიშზე ირიცხებოდა, იმ დროს საეჭარო ფარდულში კარგი ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი შემოდიოდა, თუ რაიმეს ყიდვა მოგვესურებოდა, ლაგერის უფროსს მიგმართავდით სათანადო განცხადებით, რომლის საფუძველზეც საჭირო საქონლის საფასური ჩამოგვეწერებოდა პირადი ანგარიშიდან, ხოლო მითითებული საქონელი ხელზე გვექლეოდა, რომელიც მიგვექონდა „კაპატიორ-კა“-ში შესანახად, ამგვარად, მეც შევიძინე იმ დროისათვის კარგი, ძვირფასი ტანსაცმელ-ფეხსაცმელი.

გაგრძელება მომდევნო ნომერში

დიდი ბოდიში!

როგორც გაზ. „საქართველოს“ მუდმივი ავტორი, როგორც მეცნიერებათა აკადემიის საინგლის პრობლემათა საშეფო კომისიის წევრი, მისი ყოფილი თავმჯდომარის მოადგილე, ყოფილი თავმჯდომარე და ამჟამად კვლავ თავმჯდომარის ერთ-ერთი მოადგილე, როგორც საინგლოზე ქართველი საზოგადოებრიობის მეურვეობის ერთ-ერთი ყველაზე ძველი (1961 წლიდან) მონაწილე და, დასასრულს, როგორც საქართველოს შეგნებული მოქალაქე, ჩემს ვალად ვრაცხ, საჯაროდ ბოდიში მოვიხადო დღეს საქართველოში მაცხოვრებელი ერთ-ერთი ყველაზე ღვაწლმოსილი ადამიანის, მე-ბოდიში და მოღვაწე პატრიოტის, ბატონი ილია დათუნაშვილის წინაშე იმ ცილისწამებისათვის და, განსაკუთრებით, შეურაცხყოფისათვის, რასაც შეიცავს მის წინააღმდეგ მიმართული ა. ნუროშვილის მასალა, რომელზეც შემთხვევით დაიბეჭდა გაზ. „საქართველოს“ 11-17 მაისის ნომერში იმ მიღებული წესიდან გამომდინარე, რომ გაზეთებმა კამათის ყველა მონაწილეს ასპარეზი მისცენ განურჩევლად ამ უკანასკნელთა წინა-ბრივი და ინტელექტუალური თვისებებისა. ბატონი ილია დათუნაშვილი ის კაცია, ვინც თბილისის უნივერსიტეტში სტუდენტობის დან-ყებიდანვე (უნივერსიტეტში, სადაც იგი მხოლოდ თავისი ნიჭითა და უნარით ჩაირიცხა, როცა იგი მხოლოდ ჯარგამოვლილი სოფელი ბიჭი იყო და როცა ინგლოებისთვის საქართველოს სასწავლებლებში არანაირი „ლიმიტები“ არ არსებობდა, რადგან „წრუშოვისეული“ შემოტევა საქართველოზე იმ დროს თავის ოქროს ხანაში იმყოფებოდა) ხელში ხმალა აიღო, რათა შეშპროდებოდა საინგლოს მუსლიმანური ნაწილის ასიმილაციას, ქრისტიანული ნაწილის შეწინააღმდეგებას ქართველთა აყრა-გამოძევების მიზნით და ორივეს ერთად — დეკლარებულ-ციას ანუ ქართველად წოდებული ადამიანები-სგან განმეხნდა. იგი ტრანკვილად დაღუპულ არსენ ოქროშანაშვილთან ერთად (რომელიც სსრკ რევოლუციონერი იყო სიღრმეზე ჩასვლამდე და ათონის გამოქვაბულის სპელიოლოგიურ შესწავლას შეენარა) პირველი ახალგაზრდა იყო, რომელიც დიდი ქართველი მოღვაწეების — გიორგი გამხარაშვილის (ინგლო) და გიორგი ჩანგაშვილის (არაინგლო) მოწოდებას აყე-ვა და სიკვდილის, პატიმრობის, ოჯახის აკლებ-ის მუდმივი რისკით შეუდგა ბრძოლას შემდე-გი ამოცანების გადასაჭრელად: პირველი, საინ-გლოში ქართული სკოლის და საზავშო ბა-ლის შენარჩუნება. მეორე, საინგლოს ქრისტიან-ულ ნაწილში მოსახლეობაზე ეკონომიკური შეტევის (ძირითადად: მიწების ჩამოჭრის) მოგერიება. მესამე, საინგლოში და ზოგადად ამიერკავკასიაში კრემლის პრინციპულად ან-ტარქათული პოლიტიკის მხილება კრემლისე წინაშე. მეოთხე, ამავე პოლიტიკის მხილებას მსოფლიოს წინაშე. მეხუთე, ქართული ძეგლებ-ის („ძველი ბაზრის“ ტაძარი, ლეკართის კო-პლექსი და სხვ.) განადგურებისგან დაცვა. რას ნიშნავდა ამ პროგრამის მესამე და მეოთხე პუნ-ქტების შესრულება 1957-1977 წლებში და შემდგომ, ყველაზე ვიცით, ამ პიროვნების უდი-ერად სხენება ვინმეს, მით უმეტეს ქართველის და მით უმეტეს ინგლოს მიერ მე მკრეხელო-ბად მიმართა.

ვალდებულად ვრაცხ თავს ხაზი გავესვა ამ ადამიანის ძლიერ ინტელექტს, რომელიც აუცი-ლებელია, თუ ისტორიული მეცნიერების დღეს, სამშუხაროდ, თითქმის ხელუხლებელ ღერო-ში — კავკასია-თურქეთის ისტორიის დღევან-დელი ქართული პოლიტიკის კუთხიდან გაანა-ლიზების სფეროში — ნაყოფიერი მუშაობა გინდათ (ბატონი ი. დათუნაშვილი კი სწორედ რომ ნაყოფიერად მუშაობს და სწორედ ამ სფ-ეროში მუშაობს). უნდა ხაზი გავესვა აგრეთვე მის ბუნებით მომადლებულ ტაქტსა და მო-საუბრე ნებისყოფით ზემოქმედებით უნარს, რომელიც აგრეთვე აუცილებელია, როცა ძალ-ადობით დათრგუნულ ადამიანებში ფეხზე ადგომის, თავისუფლების, მამა-პაპათა ერ-ოვნებასა და რელიგიასთან მობრუნების ქდ-აგება გინდათ. მის გარდა დღეს, სამშუხაროდ, არც ერთი ინგლო არ არის არც საინგლოში, არც თბილისში, რომელსაც ერთი სულისთვის მაინც ხელი გამეშართოს ან ქრისტეს სახელზე მოქცევილი, ან ეროვნების აღდგენაში, ან უსა-მართლობის წინააღმდეგ გალაშქრებაში, ან საინგლოს „სარევიზიოდ“ ჩამოსული მრავალ-გვარი „კომისიების“ წინაშე ვაყვაცურად დგო-მაში. გავხედავ და ვიტყვი: ორმოციანი წლებიდან დღემდე ყველას ან თითქმის ყველას შეგუდრო-ვარ იმათგანს (ემიგრანტების გარდა), ვინც საქართველოში ეროვნული მოღვაწის სახელს იმსახურებს (და ბევრიც მინახავს ნაძირალა, რომელსაც მათთვის კომუნისტური და არაკო-მუნისტური უმშობიან ლაფი უსწრია). ამ მოღ-ვაწეთა შორის ბატონი ილია დათუნაშვილი ერთ-ერთი ღირსეულთაგანია და ასეთად დარჩება.

ეს ადამიანი მოღვაწეობს ახლაც, თუმცა ტრავმაც აქვს და ჯანმრთელობაც შერყეული აქვს, და იგი იმოდანვევებს და იბრძოლებს მან-ამდე, სანამ პირში სული ედგომება (ღმერთმა დღეგრძელობა და ჯანმრთელობა მისცეს) ისე რომ არც მადლობის, არც ჯილდოს მოლოდინ არ ექნება. ლაფისა მას არ ეწინაა (დღეს ხომ საქართველოში ღირსეული ადამიანთათვის ლაფის სროლის დროა). არ ეწინაა არა იმიტ-ომ, რომ სახის მოხოცვა არაფრად უღირს, არამედ იმიტომ, რომ ლაფი მას ვერ შექნდება.

გულთხად ბოდიშს ვუხდით. სახელი და გი-მე-არჯვება მას!

ნ. ნათაძე

საპრეზიდენტო ინსტიტუტის სრულყოფა ქართულ პოლიტიკაში

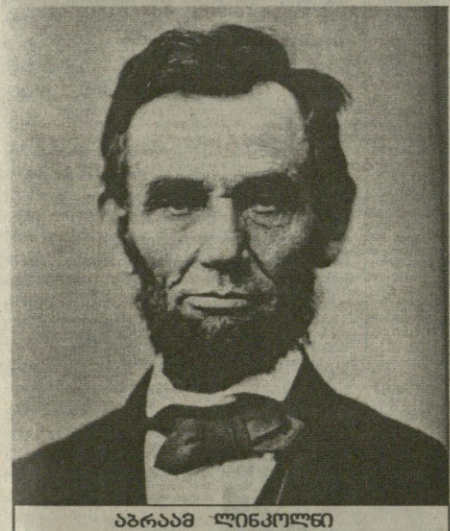

გაზეთ „საქართველოს“ მე-15 ნომერში მკითხველს დავპირდით, რომ ჩვენს გაზეთში ქ-ნი ნარგიზი გვალია, პოლიტიკური გაერთიანება „ქალთა დაცვის კავშირის“ თავმჯდომარე წაიყვანდა რუბრიკას „საპრეზიდენტო ინსტიტუტის სრულყოფა ქართულ პოლიტიკაში“.

ჩვენ სიამოვნებით ვუთმობთ გაზეთის ერთ გვერდს ქ-ნ ნარგიზი გვალიას ამ მნიშვნელოვანი და აქტუალური პრობლემების გასაშუქებლად.

ძვირფასო მკითხველებო! ქალბატონებო და ბატონებო! დღეიდან ამ გაზეთის ფურცლებზე ვისაუბრებთ ახალი, ორიგინალური იდეის შესახებ — ქართულ პოლიტიკაში საპრეზიდენტო ინსტიტუტის სრულყოფაზე, ანუ პრეზიდენტობის კანდიდატთა ფონდის შექმნის შესახებ.

ჩვენ გვქვია შეხვედრები პოლიტიკაში.

აბრაჰამ ლინკოლნი

ლოგებთან, სოციალოგებთან, ფსიქოლოგებთან, ფილოსოფოსებთან, ეკონომისტებთან, ამომრჩევლებთან, სტუდენტებთან, გამოჩენილ ადამიანებთან და ყველასთან, ვინც კი ისურვებს ამ მეტად დროული და აქტუალური საკითხის შესახებ მსჯელობას.

მომავალში ამ საკითხის ირგვლივ ჩატარებულ სხვადასხვა შეხვედრებს, კონფერენციებს, რადგან ვთვლით, რომ ნებისმიერი ქვეყნის აღმშენებლობისათვის გადამწყვეტი ფაქტორია ქვეყნის უმაღლესი ხელმძღვანელობის ხარისხი, ანუ თუ ვინ, რა მომზადების და რა ფასეულობათა მატარებელი პრეზიდენტი ეყოლება ქვეყანას.

პრეზიდენტის პოსტი ძალიან მნიშვნელოვანია ნებისმიერ ქვეყანაში და პრეზიდენტობის კანდიდატთა მომზადების საკითხი დემოკრატიულ საზოგადოებაში საზოგადოებისა და მისი აზრის მუდმივი კონტროლის ქვეშ უნდა იმყოფებოდეს.

პრეზიდენტობის პოტენციური კანდიდატებისა და მათი შესაძლებლობების გაზრდის მექანიზმების შემუშავება ხელს შეუწყობს საზოგადოების დემოკრატიზაციას, პოლიტიკისადმი ხანგრძლივ მიდგომას, პოლიტიკოსების ხარისხის ამაღლებას, რაც ასე საჭიროა ქვეყნის აღმშენებლობისათვის.

თავდაპირველად მიზანშეწონილად მიგვაჩნია საზოგადოების გათვითცნობიერება ამ იდეის, მოძრაობის მიზნებთან დაკავშირებით. ჩვენ არ გვინდა განყენებული პრაქტიკისაგან მოწყვეტილი, აბსტრაქტული აზროვნება. ჩვენ გვჭირდება დღევანდელი საქართველოს აქტუალური პრობლემებთან უშუალოდ დაკავშირებული ახალი აზროვნება. სწორედ ამიტომაც წამოვყავნით ეს ახალი იდეა — საზოგადოებრივი აზრის ფორმირება პრეზიდენტობის ინსტიტუტის სრულყოფის მიზნით. უპირველესად ყურადღება აქცენტირებული იქნება საგანმანათლებლო, საინფორმაციო საქმიანობაზე. შეიქმნება საბჭო პოლიტიკური, მეცნიერული, ბიზნესური ძალებით, რომელიც დასახავს კონკრეტული მიმართულების საქმიანობის მიმდინარე და გრძელვადიან ღონისძიებებს.

როგორც იცით სიტყვა „პრეზიდენტი“ წარმოიშვა ლათინურიდან და ნიშნავს „წინ, თავში მჯდომი“.

ამჟამად მსოფლიოში იგი აქცია სახელმწიფო ხელისუფლების ძალზე პოპულარულ ინსტიტუტად.

დღეს პრეზიდენტის პოსტი არსებობს მსოფლიოს 100-ზე მეტ ისეთ ქვეყანაში: ბოლივია, საფრანგეთი, იტალია, საბერძნეთი, ინდოეთი, აშშ, მექსიკა, პორტუგალია, ფინეთი, ავსტრია, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა, უნგრეთი, პოლონეთი, ვიეტნამი, ჩეხოსლოვაკია, საქართველო, აზერბაიჯანი, სომხეთი, უკრაინა, რუსეთი, ყაზახეთი, უზბეკეთი და სხვა.

დღეს მინდა გესაუბროთ, ჩემი აზრით, ერთი მეტად საინტერესო წიგნის შესახებ, რომელიც ახლახან გამოიცა ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქ. ნიუ-იორკში. მკითხველს შტატებში, ქ. ნიუ-იორკში.

ეს წიგნი მეხუთე გამოცემაა ამერიკის

პრეზიდენტების ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე.

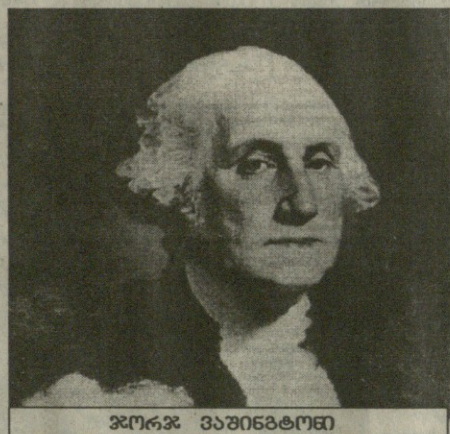
ეს გამოცემა საინტერესოა იმიტომ, რომ იგი წარმოადგენს სრულ კრებულს ამომწურავი ინფორმაციით ამერიკის ყველა პრეზიდენტზე დაწყებული პრეზიდენტ პრეზიდენტით — ჯორჯ ვაშინგტონიდან 42-ე პრეზიდენტ ბილ კლინტონის ჩათვლით.

წიგნის ავტორია ვილიამ ა. დიგრე-გორიო. წიგნს ეპიგრაფად წამძღვრებული აქვს ამერიკის ერთ-ერთი გამოჩენილი პრეზიდენტის ვუდრო ვილსონის შემდეგი სიტყვები:

„პრეზიდენტს კანონი და სინდისიერება აძლევს შესაძლებლობას რომ გახდეს იმდენად დიდი ადამიანი, რამდენადაც მას შეუძლია; ზღვარი მხოლოდ მისი ნიჭიერებაა“.

მინდა მკითხველს ერთელ კიდევ გავახსენო ამერიკის პრეზიდენტების სრული სია ჯორჯ ვაშინგტონიდან ბილ კლინტონამდე.

1. ჯორჯ ვაშინგტონი
2. ჯონ ადამსი
3. ტომას ჯეფერსონი
4. ჯეიმს მედისონი

ჯორჯ ვაშინგტონი

5. ჯეიმს მონრო
6. ჯონ ჯეინსი ადამსი
7. ენდრიუ ჯექსონი
8. მარტინ ვან ბურენი
9. ვილიამ ჰენრი ჰარისონი
10. ჯონ ტაილერი
11. ჯეიმს პოლკი
12. ზაქარი ტელიორი
13. მილარდ ფილმორი
14. ფრანკლინ პირსი
15. ჯეიმს ბუჩენანი
16. აბრაჰამ ლინკოლნი
17. ენდრიუ ჯონსონი
18. უილიამ გრანტი
19. რეზერფორდ ჰაიესი
20. ჯეიმს გარფილდი
21. ჩესტერ არტური

თეოდორ რუზველტი

22. გრუვერ კლივლენდი
23. ბენჯამინ ჰარისონი
24. გრუვერ კლივლენდი
25. ვილიამ მაკკინლი
26. თეოდორ რუზველტი
27. ვილიამ ჰოვარდ ტაფტი
28. ვუდრო ვილსონი
29. უორენ ჰარდინგი
30. კოლვინ ტუილზი
31. ჰერბერტ ჰუვერი
32. ფრანკლინ რუზველტი
33. გარი ტრუმენი

34. დუაიტ ეიზენჰაუერი
35. ჯონ კენედი
36. ლინდონ ჯონსონი
37. რიჩარდ ნიქსონი
38. ჯერალდ ფორდი
39. ჯიმი კარტერი
40. რონალდ რეიგანი
41. ჯორჯ ბუში
42. ბილ კლინტონი.

ვილიამ ა. დიგრეგორიო წიგნის შესავალში აღნიშნავს, რომ იგი ამერიკის პრეზიდენტების ცხოვრების ისტორიებით დაინტერესდა ჯერ კიდევ ბავშვობისას 8 წლის ასაკიდან. ცოტა მოგვიანებით 1969 წელს მან დაიწყო სპეციალური ბიბლიოთეკის შეგროვება, რომელშიც შედიოდა პრეზიდენტების ბიოგრაფიები და სხვა მასალები მათ შესახებ. ცოტა ხნის შემდეგ ეს ბიბლიოთეკა უკვე ასეულობით ტომს შეიცავდა. 70-იანი წლების მინურულს მან დაიწყო დამოუკიდებელი სტატიების წერა მთელ რიგ პრეზიდენტებზე და მათ მოღვაწეობაზე.

1980 წელს მან გადაწყვიტა შეეგროვებინა თავისი გამოქვეყნებული მასალები ამ მიმართებით და გამოეცა ერთ ტომად, სადაც შეკრებილი იქნებოდა ძირითადი ინფორმაცია სტუდენტების, მკვლევარების და ისტორიის მოყვარულთათვის, აგრეთვე ისეთი დამაინტრიგებელი ფაქტები, რომლებიც ადრე ნაკლებად ცნობილი იყო მკითხველისათვის და საზოგადოებაში ინტერესს აღძრავდა.

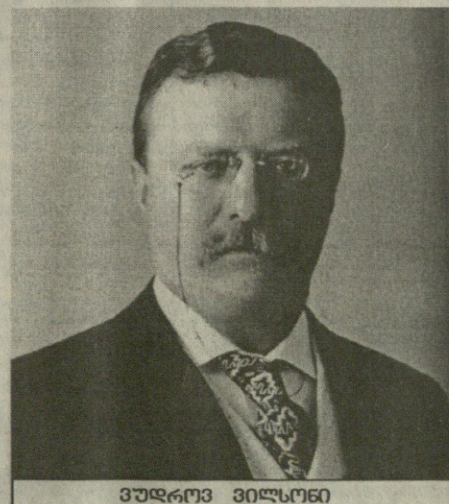
მაგალითად ასეთი ფაქტები: თუ როგორ შეხვდა ჯორჯ ბუში თავის მეუღლეს ბარბარა ბუშს, როგორ დაეღუპა მამა ავტოკატასტროფაში ან კიდევ ასეთი მაგალითი: თუ როგორი რელიგიური აღმსარებლობა ჰქონდა პრეზიდენტ თეოდორ რუზველტს, რომელიც იყო მომხრე ევლესიის სახელმწიფოსაგან სრული გამოყოფის და იგი როგორი გულმოდგინებით ცდილობდა რომ ამერიკული ფულიდან ამოეღო დევიზი „In God We Trust“ (ჩვენ ღვთის იმედი გვაქვს).

ამ წიგნში აგრეთვე განსაკუთრებული ადგილი უკავია პრეზიდენტების მეუღლეებს. წიგნში მოცემულია არა მარტო ზედაპირული ინფორმაციები მათზე, არამედ მოკლე ცნობებიც პრეზიდენტების რომანტიკულ თავგადასავლებზე და მათ პირად ცხოვრებაზე.

წიგნის დაწერის დროს, როგორც ავტორი აღნიშნავს, დიდად გამოადგა ბრუკის წიგნი „პრეზიდენტების ოჯახები“, როდესაც ეხებოდა საკითხი პრეზიდენტების ოჯახებსა და ნათესავებს.

წიგნი შედგება 42 თავისაგან, რომელთაგან თითოეული ეძღვნება თითო პრეზიდენტს.

ყოველი თავი დაყოფილია ქვესათაურებად. ეს ქვესათაურები შესაძლებლობას იძლევა ჩქარა მოინახოს ცალკეული

ვლადიმერ პუტინი

ფაქტები და მოვლენები და აგრეთვე მათთან დაკავშირებული ბევრი სხვა ინფორმაციები.

გარდა ამისა ეს ქვესათაურები მიუთითებენ, თუ როდენ მნიშვნელოვანია პრეზიდენტის ცხოვრების ყოველი დეტალი საზოგადოებისა და ისტორიისათვის.

გთავაზობთ წიგნში აღწერილი პრეზიდენტების ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ქვესათაურების სიას:

1. გვარი
2. ფიზიკური აღწერილობა
3. პროფესიონალური მომზადება
4. წინაპრები
5. მამა
6. დედა
7. ძმები, დები
8. გამოჩენილი ნათესავები
9. შეილები
10. შთამომავლობა
11. დაბადება
12. ბავშვობა
13. განათლება
14. რელიგიური აღმსარებლობა
15. დასვენება და თავისუფალი დროის გამოყენება

16. ადრეული სასიყვარულო ამბები

17. ქორწინება

18. არასაქორწინო კავშირები

19. კავშირები ქორწინების შემდეგ

20. ჯარში სამსახური

21. კარიერა პრეზიდენტად არჩევამდე, დაკავებული თანამდებობებით

22. რომელი პარტიის მიერ იყო წამოყენებული პრეზიდენტობის კანდიდატად

23. მისი მოწინააღმდეგენი არჩევნებში

24. წინასაარჩევნო კამპანია და მისი პლატფორმა

25. საპრეზიდენტო არჩევნების მიმდინარეობა, კანდიდატის მომხრე შტატები

26. საინაგურაციო მიმართება

27. ადმინისტრაციული კაბინეტი, მნიშვნელოვანი პროგრამები და მოვლენები

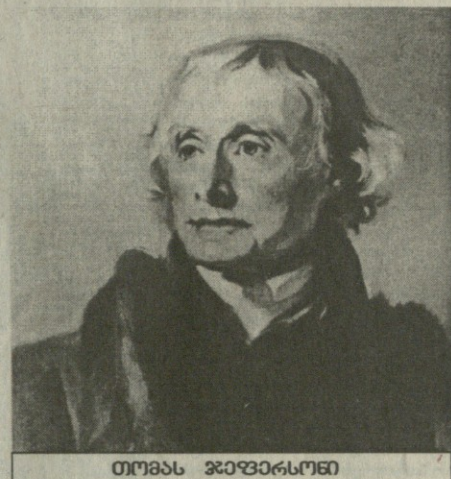
28. უზენაესი სასამართლოს დანიშვნა

29. 1962 წლის ისტორიული რეიტინგი

30. გადაადგომა

31. სიკვდილი

32. პრეზიდენტის მოღვაწეობის დადებითი შეფასება

თომას ჯეფერსონი

33. პრეზიდენტის კრიტიკა
34. პრეზიდენტის გამონათქვამები
35. პრეზიდენტის მიერ დაწერილი წიგნები
36. პრეზიდენტის შესახებ დაწერილი წიგნები.

საინტერესოა ამ წიგნში მოცემული ამერიკის პრეზიდენტების ორი საისტორიო რეიტინგი ჩატარებული 1962 და 1982 წლებში.

1962 წელს ჩატარებული რეიტინგი, რომელიც ჩატარა არტურ შლეზინგერმა, ეყრდნობა 75 ისტორიკოსის გამოკითხვას. მან სიაში 31 პრეზიდენტს განათავსა შემდეგი მიმდევრობით: 5 დიდი პრეზიდენტი, 6 — თითქმის დიდი პრეზიდენტი, 12 — საშუალო პრეზიდენტი, 6 — საშუალოზე დაბალი დონის პრეზიდენტი, 2 — ცუდი პრეზიდენტი.

1982 წელს გაზეთმა „ჩიკაგო ტრიბუნმა“ გამოკითხა 49 ისტორიკოსი, რომელთაც ეთხოვათ განესაზღვრათ ამერიკის 38 პრეზიდენტის რეიტინგი — ვაშინგტონიდან კარტერამდე, რომლის შედეგები 1962 წლის შედეგებთან ერთად მოცემულია ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში:

პრეზიდენტი	რეიტინგი	
	1982	1962
	„ჩიკაგო ტრიბუნა“	შლეზინგერი
1. ვაშინგტონი	3	2
2. ჯ. ადამსი	14	10
	(კენედისთან ერთად)	
3. ჯეფერსონი	5	5
4. მედისონი	17	12
5. მონრო	16	18
6. ჯ. ადამსი	19	13
7. ჯექსონი	6	6
8. ვან ბურენი	18	17
9. ვ. ჰ. ჰარისონი	38	-
10. ტაილერი	29	25
11. პოლკი	11	8
12. ტელიორი	28	24
13. ფილმორი	31	26
14. პირსი	35	28
15. ბუჩენანი	36	29
16. ლინკოლნი	1	1
17. ა. ჯონსონი	32	23
18. გრანტი	30	30
19. ჰაიესი	22	14
20. გარფილდი	33	-
21. არტური	21	21
22. კლივლენდი	13	11
23. ბ. ჰარისონი	25	20
24. მაკკინლი	10	15
25. თ. რუზველტი	4	7
26. ტაფტი	20	16
27. ვილსონი	7	4
28. ჰარდინგი	37	31
29. ჰუვერი	27	27
30. ჰუვერი	21	19
31. ფ. რუზველტი	2	3
32. ტრუმენი	8	9
33. ეიზენჰაუერი	9	22
34. კენედი	14	-
	(ჯ. ადამსთან ერთად)	
35. ლ. ბ. ჯონსონი	12	-
36. ნიქსონი	34	-
37. ფორდი	23	-
38. კარტერი	26	-

დღეს ჩვენს ნომერში ვათავსებთ 1962 წლის რეიტინგის მიხედვით ამერიკის 5 დიდი პრეზიდენტის ფოტოსურათებს. ესენია:

1. ლინკოლნი;
2. ვაშინგტონი;
3. რუზველტი;
4. ვილსონი;
5. ჯეფერსონი.

ნარგიზი გვალია

გაგრძელება იქნება

აზერბაიჯანის პარტიები ანთავისუფლებენ ის გატონები აფხაზეთს?

ძველ რომში დიდი ხნის განმავლობაში არსებობდნენ განსაკუთრებული კატეგორიის თანამდებობის პირები, რომელთა დანიშნულება იყო მისწრაფა ისინი მკითხაობდნენ ფრინველთა ძახილზე, ფრენაზე, წმინდა ქათმების" მადანზე დაკვირვებით. ამბობენ, რომაელები დიდ პოლიტიკურ თუ სამხედრო აქტებს (ომები, არჩევნები და სხვ.) მხოლოდ მათი დადებითი მკითხაობის შემდეგ იწყებდნენ. ციკლორონის მტკიცებით, უკვე მის დროში ეს წინასწარმეტყველები მკითხაობის დროს ლიმილით გადახედვდნენ ერთმანეთს, ხოლო თუ განსაკუთრებით გულსწყურით უსმენდნენ მათ აბლაბუდებს, სიცოცხლე იკავებდნენ, რადგან თავად არ სჯეროდათ იმისა, რასაც ამბობდნენ. თუმცა დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდნენ თურმე. მათ ავტორები ერქვათ. იქიდან მოყოლებული ავტორი ცრუ მენტორის, მატყუარას სინონიმია.

ანტიკური ხანის ცრუ-პენტელეები ამასწინათ თბილისში დიდი პომპეზურობით ჩატარებულმა „აფხაზეთის განთავისუფლების პარტიის“ ყრილობამ გაგვახსენა. როგორც ჩანს, ორგანიზატორებმა თავი და სახსრები არ დაზოგეს საქართველოს პოლიტიკურ ელიტაში დამკვიდრებისა და წინასწარმეტყველ ლისტებში ადგილის მოსაპოვებლად. მაგრამ არც ისე ბევრმა მათგანმა იცოდა და იცის, რომ სინამდვილეში ეს პარტიული შოუ კი არა, მორიგი ავტორები იყო.

„გამარჯობა, აფხაზეთი შენ“, „რაც ძალადობით ნაიღეს, ვინ დააბრუნებს ნებითა“, „დასლენილი საქართველო აფხაზეთში მთლიანდება“, — ყრილობის ლოზუნგები. ვერც ესენი, ვერც „ანამყო თუ არა გეგნავლობ, მომავალი ჩვენი“ — „სა, აბა, ულას“ დაგუგუნება და ვერც აფხაზეთის სიყვარულით ანთებული ორატორების პარტიული რიტორიკის დასარწმუნებელი მჭევრმეტყველება ვერ გამოხატავდა ამ ყრილობის ნამდვილ არსსა და პრიორიტეტებს. ეს მატყუარადად შენიღბულად გაკეთდა ამას ხელისუფლების სამსახური პქვია. სამსახური, რომელიც არსებული რეჟიმის გახანგრძლივებას ისახავს მიზნად. ამგვარად დევნილთა საარჩევნო ხმების ხელისუფლებების ყულაბაში ჩაყრით.

გათვლა აქ ძალიან მარტივია და პრაგმატული: თუ ამ გაერთიანებამ გადალახა რეპროდუქტიანი საარჩევნო ბარიერი, მომავალ პარლამენტში ძველ, გატყვევებულ აფხაზეთის დეპუტატებს შევარდნაძე დევნილთა დამოუკიდებლობაში გამოერთოებილ და მისი წების დამყოლ ახალ კადრებს ჩაანაცვ-

ლებს. ხოლო თუ ეს არ მოხდა, არც იმ შემთხვევაში წააგებს, დაგროვილ ხმებს ისევ არჩევნებში გამარჯვებულ სახელისუფლო პარტიებს გადაულოცავს ცენტრალური საარჩევნო კომისია. ორივე მისთვის უკეთესი ვარიანტია, ვიდრე დევნილებში იმოქმედოს დისკრედიტირებულ მოქალაქეთა კავშირის იმედით და მიიღოს არაფერი. „მოქალაქეთა“ აფხაზეთის ორგანიზაციიდან პირდაპირ ლენინური განცევა „განთავისუფლების პარტიაში“. ყველა

პარტიის მესვეურთა მტკიცებით, მათი ამოცანების ჩამონათვალი შედგება ერთადერთი პუნქტისაგან — ესაა აფხაზეთის დაბრუნება და რომ აფხაზეთის კვანძის გახსნასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს შეეხებიან ზუსტად იმ დოზით, რაც აუცილებელი იქნება ქვეყნის უმთავრესი პრობლემის გადასაწყვეტად (ლ. ცაავა — გაზ. „ოქროს საწმისი“, გვ.10).

ახლა ვნახოთ, როგორია ეს დოზირებული ჩამონათვალი ერთ-ერთი მიღებული პროგრამის მიხედვით. „კარდინალურად შეიცვალა ხელისუფლების ეკონომიკური პოლიტიკა“, „მაქსიმალური ხელშეწყობა ეკონომიკის ბაზისურ დარგებს“, „ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა“, „მეცნიერების განვითარება“, „მინაწილ კერძო საკუთრების დამკვიდრება, აგრარული რეფორმის დაჩქარება“, „თავისუფალი ეკონომიკური ზონების საკითხი“, „მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება“, „ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა“, „უფასო და შეღავათიანი სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფა“, „ნათლებების სისტემის დახვეწა“, „კულტურული აღმშენებლობა“, „სახელმწიფო პოლიტიკის შეცვლა სპორტის სფეროში“ და სხვ. აღნიშნული, ალბათ, აფხაზეთში შეჭრის ტაქტიკური მონახაზის საყრდენი-დებულებებია. მასში ოლიგოპოლი ჩემპიონებისა და მასურებით გადაჭედული კონთრაქტების აუცილებლობამაც იმოვა ადგილი.

პროგრამაში სამხედრო მშენებლობის, პოლიციისა და უშიშროების სამსახურის მუშაობის გარდაქმნაზე არის უზოგადესი ფრაგმენტული საუბარი. ძალაუფლებულ იმებზე კითხვა: რისთვის ყოველივე ეს? პროგრამაც რიხიანად გასულხობს: იმისათვის, რომ საქართველოდან გაძევებულ იქნას რუსეთის, ჯარები, მიღწეულ იქნას მისი ნეიტრალიტეტი, რუსეთის ჩამოერთვას შუამავლის ფუნქცია და დასჯერდეს საქართველოს მეგობარი ქვეყნის სტატუსი; ხოლო ამის შემდეგ იმავე რუსეთმა განაცხადოს თანხმობა გაეროს წესდების მე-7 თავის მიხედვით საერთაშორისო ძალების, მათ შორის რუსეთის ნაწილების მიერ აფხაზეთში ძალით მშვიდობის დასამყარებლად. როგორც იტყვიან, არ იცი, იცინო თუ იტირო, ყოველივე ამის წამკითხავმა.

ასეთივე გრძნობა გუფულება, როდესაც ცნობილი პარტიის ლიდერის, გენერალ ნადარეიშვილის საანგარიშო მოხსენებასაც, სადაც ის ჩვეულო წაჯექ-უჯექობით ვრცლად ასახულებს აფხაზეთის ძალისმიერი განთავისუფლებისათვის

მისი პარტიის პარლამენტში ძლე-ვაშილი მოსვლის აუცილებლობას. ამასთან ის ხაზგასმით აღნიშნავს: „საქართველოს ყველა მოქალაქე, ყველა დევნილმა, რომელსაც მშობლიურ კუთხეში სურს დაბრუნება, საქართველოს სახელმწიფოებრივ განმტკიცების გზით, მხარი უნდა დაუჭიროს ედუარდ შევარდნაძეს, რადგან მისი ავტორიტეტის გარეშე ამ ეტაპზე ჩვენ შეიძლება კვლავ წარსულის ქაოსმა და შიმშილობამ მოგვიცვას...“ სწორედ ეს არის დედააზრი მთელი ამ ყრილობისა და პარტიის არსებობისა. ეს არის ის ერთადერთი რამ, რაც ამ პარტიის მესვეურებს ამოძრავებთ და აღარ ასვენებთ. ამავე დროს ეს გახლავთ ყველაზე დიდი ავტორია, რაც ამ ყრილობაზე ითქვა.

ყრილობაზე განაცხადეს, რომ პარტიაში 48 ათასი წევრია. ეს ისეთივე ბლეფია, როგორც ბატონი ნადარეიშვილის მტკიცება მის მიერ 50 ათასი დევნილის დასაქმების შესახებ. საინტერესოა, ასეთ მოკლე ხანში, როგორ ან რატომ იხუვლა ამ უზარმაზარმა მასამ „განთავისუფლების პარტიისაკენ“ მაშინ, როდესაც თავად ნადარეიშვილი გალის შარშანდელი მოვლენების შემდგომ ამ ადამიანებზე არცთუ დიდი წარმოდგენისა იყო: არ ვიცი კიდეც რაღა უნდა დაგვემართოს, რომ ქართველები გამოფხზილდნენ. 100 ათას დევნილს ის უნდა, რომ ხელისუფლებამ დილით და საღამოს ჩაი დააღვიძოს“ (გაზ. „კავკასიონი“, 1998 წ. 8-10 ივნისი).

„აფხაზეთის განთავისუფლების პარტიაში“ მცირერიცხოვანი მესაქე-

ლაც კატეგორიული წინააღმდეგი ვარ ყოველგვარ ოქმებზე და მოლაპარაკებებზე ხელის მოწერისა... მე ჩამომამორებს აფხაზეთის და მშვიდობიან ხელშეკრულებაზე ხელი მოაწერა მაშინდელი პარლამენტის სპეკრმა ბატონმა ვახტანგ გოგუაშვილმა.

ეს მაშინ, როდესაც გაეროს ხოცვა-ჟლეტისათვის რუსეთზე გატონი ინტელიგენციას — 1992 წ. 3 სექტემბრის ხელშეკრულებას შევარდნაძესთან ერთად ნადარეიშვილის ხელმოწერაც ამშვენებს. ხოლო 1993 წ. 27 ივლისის აფხაზეთის განაჩენს ასევე მისი ოპერატიული დასტურიც ასლავს: „ამ ეტაპზე ეს დოკუმენტი მისაღებია“ (გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“, 1993 წ. 27 ივლისი, გვ.3).

ძნელია დაიჯერო, „სამშობლო ქვეყნის სამსახურში“ დამშვრალ გენერალს მასსოფრობა ღალატობდეს. ის, უბრალოდ, ურცხვად სტყუოს, გასდის და იმითომ, რადგან მისთვის ძალაუფლება თვითმიზანია, ხოლო ხელისუფლების წყარო ხალხი კი არა, ზემდგომი ნებაა, რაც ნადარეიშვილისათვის ერთადერთი ანგარიშგასანწევი ფაქტორია.

პარტიის სახელმწიფოს შერჩევაზე შემთხვევითი არ უნდა იყოს. მიუხედავად დევნილებზე დამტყდარი უბედურებისა, ამ მრავალწლიანი ტანჯვა-წამებისა, მათი აბსოლუტური უმრავლესობა დაბრუნებას ითხოვს, არ იზარებს ენ. „სამშვიდობო კურსს“ და აფხაზეთში იარაღით შესვლას უჭერს მხარს. ეს ხელისუფლებამაც კარგად იცის. სწორედ ამიტომ არიან აგრესიულად აქტიურობულნი ჩვენი მარადუტკუნობი ჩინოსნები. ისინი შევარდნაძეს ახალ საარჩევნო ძლევს უგროვებენ უფრო რბილი საგარძღების სანაცვლოდ.

მაშ, ვის განათავისუფლებენ ეს ბატონები აფხაზეთს? — ობიექტურად ქართველებისათვის აბა, რადგან ამ ხელისუფლებას ბოლო შეიძლება აფხაზეთში მეტი არაფერი უკეთებია და მომავალშიც ასე აპირებს.

ერთ-ერთი რომაული ავტორის ალენერა ბოლოსთვის შემოინახოს. თუ ყავი მარცხიდან დაიჩაღვლება, ან ყოფილი მარჯვნიდან, ავტორებს წარმატების იმედი შეიძლება და გამარჯვების წინააღმდეგობა აღიქვამდნენ. როგორც ჩანს, დღესდღეისობით ასეა — პატრონი ამ თვალსა და ხელსშუა წამოიჩიულ პარტიას უხვად სწყალობს. მაგრამ ჩვენს პოლიტიკურ ქურუმებს ის კი ავიწყდებათ, რომ მან ამავეს დაფასება სხვანაირადაც იცის. **მალხაზ პატარაძე**
მოძრაობა „დამარცხების“ თავმჯდომარე

ავტორების ჯგუფისა და იძულებით განწევრიანებული მოვლენების გარეშე, უმეტესწილად მყვირალა დემოკრატიით გაბრუნებული და მოტყუებული ადამიანები არიან. მათ შორის საზოგადოებისათვის ცნობილი პიროვნებებიც. სხვაზე რა უნდა ვთქვათ, თუ ყრილობაზე დარეგულირებული პარტიული გაზეთის „ოქროს საწმისი“ ფურცლებზე ბატონი ნადარეიშვილი მწერალ გურამ ოდიშარას თავგამოდებით უმტკიცებს: „მე მაშინაც ვიყავი და ახ-

აპაკი ასათიანი: რუსეთის გაზების გატანა საქართველოდან აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარების მთავარი საფუძველია

ყველაზე საინტერესო გახდა საკითხი აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარებისათვის ტრადიციონალისტთა უკანასკნელი ინიციატივების შესახებ. ბატონმა აპაკი ასათიანმა გარკვეული ხელისუფალთა ზოგიერთი წარმომადგენლისა და ზოგიერთი პარტიის მოსაზრება, თითქმის კოსოვო და საქართველო ერთ სიბრტყეში მოისაზრებლად. ეს არის თავისა და ხალხის მოტყუება, რადგან დასავლეთი ამგვარად არ უყურებს პრობლემას. ისინი გვეუბნებიან, რომ ეს არის თქვენი გადასაწყვეტი პრობლემა. თუ გვინდა, რომ ჩვენ შევინარჩუნოთ აფხაზეთი, მაშინ ჩვენ უნდა მოვახერხოთ მისი გადაწყვეტა, თორემ თუ სხვა გადაწყვეტს ამ პრობლემას, ის ამას გააკეთებს თავის სასარგებლოდ, თავისთვის, რისი მაგალითიც არის რუსეთის სამშვიდობო ძალების შემოყვანა აფხაზეთში, რომლებმაც საქართველო-აფხაზეთის საზღვარი შექმნეს ენგურზე და მესაზღვრე-

ბის როლს ასრულებენ. პირიქით კი შეიძლება მოხდეს, კოსოვო და აფხაზეთი აღმოჩნდეს ერთი და იგივე მდგომარეობაში, ხოლო ჩვენ — სერბიის როლში. იმედი მაქვს შევარდნაძე მილოშევიჩს არ დაემსგავსება და ისეთ რამეს არ ჩადენს, რომ თბილისს დააბოზინებს ვინმეს, თუმცა გალის მოვლენების შემდეგ უკვე ყველაფერში ეჭვი მეპარება. ახლა სხვა ეპოქა, სხვა დროა და ვინმეს წარმოუდგენია, რომ აფხაზეთს დაბოზინებენ ჩვენ სისულელის გულისთვის? ნახეთ რა დათმობებზე მიდის ეს პანეთის მთავრობა ბასკებისა და კატალონიელების მიმართ. ომის მოგებაზე არ არის საქმე. მაგის მე არ მეშინია. აქ მთავარია რის ფასად მოხდება ეს. ამიტომ, თუ დათმობებით და კომპრომისებით მოხდება ამ კონფლიქტის მოგვარება, უკეთესია და ჩვენ ძალიან შორს წავლეთ ამ საკითხში, ოღონდ აფხაზეთიდან პარალელური დათმობების მიღებით.

შეკითხვაზე — აფხაზეთის პრობლემის მოგვარების თქვენეულ გეგმაში შედის თუ არა რუსეთის სამხედრო ძალების საქართველოს ტერიტორიიდან გაყვანის საკითხი,

ბატონმა აპაკიმ უპასუხა, რომ სწორედ ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა ჩვენს წინაშე ეგ საკითხიც არის და ვთქვათ, რომ რუსეთის ბაზეთის გატანა საქართველოდან იქნება კონფლიქტის მოგვარების ერთ-ერთი მთავარი საფუძველი. ასე რომ, რა თქმა უნდა, ჩვენ გავიყვანთ რუსეთის ბაზებს საქართველოდან. შეურაცხყოფელია ჩემთვის, როცა საქართველოს პრეზიდენტი ამბობს, თუ უნდა რუსეთს თავისი ჯარები გაყვანა, გავიყვანოთ, ეი, თუ უნდათ, უნდა შემოვიყვანოთ? მაშინ, როცა ისინი ამბობენ, რომ თუ თქვენ გინდათ, გავალთო. რუსეთის ბაზები უარყოფითად უკავშირდება აფხაზეთს, ცხინვალს, ფარულად ჯავახეთს. რაც შეეხება აჭარას და აბაშიძეს, ჯერ თბილისს გადაწყვიტოს და ამის მერე ვილაპარაკოთ, თუ არ დაემორჩილება, ჯერ შენ არ გაიყვანა და მას რას ერჩი? სხვათა შორის, ცხინვალის პრობლემის გადაწყვეტაც იოლი იქნება, როცა ორმხრივ მოლაპარაკებას გავმართავთ ყოველგვარი მესამე ძალის გარეშე, მითუმეტეს, რომ ვლადიკავკაზთან საერთო ენის გამონახვა რთული არ არის.

რაც შეეხება ალიანსებს, ტრადიციონალისტთა ლიდერმა ხაზი გაუსვა, რომ მას ალიანსი აქვს თავის მეგობრებთან ქართველებთან, ისინი ერთად არიან და ერთად იქნებიან. ძალიან ახლოს არიან პოლიტიკური მსოფლმხედველობით სახალხოთა. არც ალორდინება მათთვის უცხო. სოციალისტებთან აქვთ პროგრამულ საკითხებში სხვადასხვა შეხედულება და ამ საკითხს გადახედვა სჭირდება. თუმცა მას სურს დამოუკიდებლად გაიყვანოს არჩევნები, რადგან სჯერა, რომ ამით უფრო წარმოიჩნდება მათი ძალა.

შეკითხვაზე, თუ რა სოციალურ-ეკონომიკურ მიზნებს ისახავენ და რა პროგრამით გამოვიღოთ ბატონმა თედო პაატაშვილმა უპასუხა, რომ მათ ექნებათ სრულიად კონკრეტული პროგრამა ქვეყნის ეკონომიკური კრიზისიდან გამოყვანისა, სადაც აქცენტი გაკეთებულია მრეწველობის ხელშეწყობაზე, კორუფციის აღმოფხვრაზე და სოციალური პოლიტიკის გაუმჯობესებაზე. დიდი ყურადღება მიექცევა ქვეყნის სამხედრო მრეწველობის განვითარებას და თავდაცვის სისტემის სრულყოფას.

13 მაისს ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირის შტაბბინაში მოეწყო ტრადიციული პრესკონფერენცია, სადაც ტრადიციონალისტთა ლიდერებმა: ბატონებმა აპაკი ასათიანმა და თედო პაატაშვილმა ისაუბრეს პარტიის უახლოეს ამოცანებზე. ჟურნალისტებისათვის

პროვნილი იდეოლოგია ეს სისხლია სახელმწიფოსი

სიტყვა იდეოლოგია ორი ბერძნული სიტყვისაგან შედგება — „იდეა“ და „ლოგოსი“. იდეა — ეს არის თვალსაზრისი, შეხედულება, ხოლო ლოგოსი არის სწავლება, მეცნიერება, მოძღვრება. მაშასადამე, იდეოლოგიის პირდაპირი თარგმანი ნიშნავს თვალსაზრისთა და შეხედულებათა მოძღვრებასა და სწავლებას. ეს სიტყვა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში იქნეს პოლიტიკურ დატვირთვას, მითუმეტეს, როცა საქმე ეხება სახელმწიფო იდეოლოგიას. ამ შემთხვევაში იდეოლოგია ნიშნავს შეხედულებათა, თვალსაზრისთა ანუ იდეათა სისტემას, რომელიც სახელმწიფოს ინტერესებს გამოხატავს და მასში ჩამოყალიბებულია სახელმწიფოს არა მარტო მიზნები და ამოცანები, არამედ მათი მიღწევისა და განსრულების გზები და საშუალებები. სახელმწიფო იდეოლოგია ეროვნულ იდეოლოგიასთან არის გაიგივებული და ერის, როგორც ცივილიზაციის სუბიექტის ახლანდელ და მომავლის ინტერესებს გამოკვეთავს და იცავს. სანამ მსოფლიოში არ დამყარებულია სახელმწიფოთა და ერთი პირის საყოველთაო პარამონა, რაც მსოფლიოს სხვადასხვა სახელმწიფოთა შორის არსებულ ინტერესთა სრული პოლარიზაციისა და დაპირისპირების გამო ძნელად წარმოსადგენი და განუხორციელებელია, ყოველ, განსაკუთრებით პატარა სახელმწიფოს აუცილებლად სჭირდება ეროვნული იდეოლოგია, რომლის დებულებები და პრინციპები მთელი ერისათვის გათავისუფლებული იქნება, როგორც ერის ცხოვრების მთავარი სამოქმედო პროგრამა. ეს პროგრამა უნდა ეფუძნებოდეს ერის ისტორიულ წარსულს, მის სულიერ წყობას და კულტურას, მის ტრადიციულ ღირებულებებს და ფასეულობებს, ცხოვრების წესსა და მოწოდებული უნდა იყოს მათი დაცვისა და განვითარებისათვის.

საუკუნეების მანძილზე ქართულ

ელ ერს თავის გონებაში ალბეჭდილი ჰქონდა სამი პოსტულატი — ღმერთი, მეფე და მამული. ამ სამებისათვის ქართველ ხალხს თავი ზეარაკად მიჰქონდა, სიცოცხლეს არ იშურებდა და ქვეყანაც ურიცხვი მტრის შემოსევების მიუხედავად სიცოცხლეს აგრძელებდა და თავისი სიკეთის საუკუნეც ჰქონდა. მე-19 საუკუნის დასაწყისში დამოუკიდებლობის დაკარგვამ და ბაგრატიონთა დინასტიის გაუქმებამ უდიდესი დარტყმა მიაყენა ქართველ ერს და მის არსებობასაც კი საფრთხე შეუქმნა, მაგრამ საზოგადოებრივ აზარზე ილია ჭავჭავაძისა და სხვა ეროვნულ-განმათავისებლების გამოჩენამ ერის სიცოცხლეს ახალი სული ჩაჰბერა. ილიას ლოზუნგი — ენა, მამული, სარწმუნოება, ის დღეობა აღმოჩნდა, რომელსაც დამოუკიდებელი ქართული ცნობიერების კვლავ შეერთება და გაძლიერება ძალუძდა, მაგრამ რუსეთის იმპერიისა და მასში შემავალი საქართველოს მარქსისტული უტოპური იდეოლოგიის კლანჭებში აღმოჩნდა, რამაც ეს უკანასკნელი მთელი 70 წელიწადი ნორმალური ეროვნული განვითარების გზას ააცდინა. 90-იან წლების დასაწყისიდან საბჭოთა იმპერიის დანგრევამ საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნის საშუალება მისცა, მაგრამ, როგორც სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის ბოლო წლებმა აჩვენა და თუ გავანალიზებთ მიზეზებს ჩვენ ქვეყნის საგადაღო მდგომარეობისა, აუცილებლად მივაღიწიებ დანგრევას, რომ ქვეყანას, რომელსაც არა აქვს გამოუმუშავებული მისი წინაშე მდგომი მიზნები და ამოცანები, ეროვნული აღორძინების პროგრამა, არა აქვს ჩამოყალიბებული განვითარების უახლოესი და შორეული პერსპექტივები, ასეთი ქვეყანა წარმატებებს ცხოვრების ვერც ერთ სფეროში ვერ მიაღწევს და თუ ის, მითუმეტეს, მტრული გარემოცვის ქვეშ იმყოფება, შესაძლოა განადრე

ულიც იყოს დასაღუბად. სამწუხაროდ, ქართული საზოგადოების გარკვეულ ნაწილს ჯერ კიდევ ვერ შეუგნია ეროვნული იდეოლოგიის შექმნისა და ერის ინტერესების სამსახურში მისი ჩაყენების აუცილებლობა. იმართება დისკუსიები, სადაც ეროვნული იდეოლოგიის მონივრულმდგენი ყოველად უსუსური არგუმენტებით ცდილობენ რაღაც მოსტრისა და საზინდების სახით წარმოაჩინონ ეროვნული იდეოლოგია, ადარებენ მას ფაშიზმსა და ნაციზმს, რაც სრულ სიცრუესა და სიბეცეს წარმოადგენს. ისინი საკმარისად თვლიან ზოგადსაკაცობრიო და დემოკრატიულ პრინციპებს ერის მსოფლმხედველობისა და მისი ამოცანების განსაზღვრისათვის, რის შედეგებსაც ჩვენ ამჟამად ვიკითხავთ. ერისათვის, მითუმეტეს გაჭირვებაში ჩავარდნილი ერისათვის, კლასიკურ მაგალითს წარმოადგენს ებრაელი ერი, რომელიც ევროპული და აზიური ცივილიზაციების შეჯახების არენაზე აღმოჩნდა და ჯერ ბაბილონის მეფის ნაბუქოდონოსორის უთვალავი ჯარის დევნის მსხვერპლი გახდა, მერე კი რომაელ იმპერატორთა მსოფლიოს მპყრობელი სასტიკი ძალისა. ებრაელებმა სულიერი ერთობა და ეროვნული მეობის შენარჩუნება შეძლეს რელიგიური და ეთიკური ცხოვრების წესთა სისტემით, რომელიც თავმოყრილი იყო კანონთა კრებულში თორას, თალმუდისა და პალახას სახელწოდებით. მე-19 საუკუნის ბოლოს ებრაელებმა შექმნეს ეროვნული იდეოლოგია სიონიზმის სახელწოდებით, რომლის მთავარი დებულება იყო მსოფლიოში გაფანტულ ებრაელთა დაბრუნება მშობლიურ მიწა-წყალზე და იქ საკუთარი სახელმწიფოს აღდგენა. მთელი ნახევარი საუკუნე ებრაელთა საუკეთესო შვილებს ეს იდეა ამოძრავებდათ და 1948 წელს მათ ძალისხმევას შედეგიც მოჰყვა, —

მსოფლიოს რელიგიათა გზაშეცაყარზე, წმინდა იერუსალიმის მიწაზე შეიქმნა ებრაელთა სახელმწიფო, რომელიც, მიუხედავად თითქმის მთელი არაბული სამყაროს მისდამი მტრული განწყობისა და ომებისა, აჯერ უკვე ნახევარი საუკუნეა ძღვევამოსილად აფრიალებს ეროვნულ დროშას. დიას, დღეს ყველა აღიარებს, რომ არა ხალხის მიერ ებრაული ეროვნული იდეოლოგიის გათავისება, მაშინ ებრაელი ერი, მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში დაფანტული და ბევრჯერ იქაც თავისი მრწამსის გამო დარბეული, ვერ შეინარჩუნებდა საკუთარ ეროვნულობას და ვერც ისეთ გამორჩეულ სახელმწიფოს შექმნიდა, როგორც ისრაელია. საკუთარი ეროვნული იდეოლოგიით საუკუნეების მანძილზე ცხოვრობდა იაპონია. ამოძრავალი შრის ქვეყნის იდეოლოგია უკავშირდება მე-19 საუკუნის იაპონელ დიდგვაროვანს შიდასიმატა ტაიოტომის სახელს. სწორედ მან დაიწყო სამთავრობად დაყოფილი იაპონიის გაერთიანება. 1597 წელს საერთო ეროვნული იდეით ანთებულ იაპონელებს იგი წარუძღვა დამპყრობელ კორეელებთან ბრძოლაში და მათი სასტიკი დამარცხების შემდეგ 100 ათასი კორეელის მოჭრული ცხვირით ააგო გორაკი, რომელიც ქვეყნის უძლეველობის სიმბოლოდ იქცა. ბრძენმა შიდასიმატამ ქვეყანა გარესამყაროს მოსწყვიტა და იზოლაციაში მოაქცია. ამის შემდეგ განახორციელა იმ დროისათვის უჩვეულო ეკონომიკური რეფორმები და წესრიგს დამყარება. შიდასიმატის მოძღვრების დამსახურებაა ის, რომ იაპონელებს თითქმის 250 წლიანი თვითმართობის პირობებში გამოუმუშავდათ თვითმმართველობა და წესრიგი აღადგინეს. ამის შემდეგ ქვეყნისადმი გაუმოდიან დამოკიდებულება და ქვეყნისადმი თავდადება. მისი ნაანდერძი მუდმივად ახსოვდათ იაპონელებს, რომლის მიხედვითაც სათანადო

მოზადების შემდეგ ქვეყანას მსოფლიოში წამყვანი ადგილი უნდა დაემკვიდრებინა. „დადგება დრო, როდესაც დღეს ჩაგდებული თესლი ნაყოფს გამოიღებს და ჩვენი ქვეყანა გაბრწყინდება“ — წერდა ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნეში ჰიდეუოში. სადღა არ უნდა იყოს, რომ მაშინ ჩაგდებულმა თესლმა იაპონელებს დღეს მისცა ნაყოფი და ამგვარი ეროვნული იდეოლოგიის წყალობით ამჟამად იაპონია მსოფლიოს უძლიერეს სახელმწიფოდ იქცა. საკუთარი იდეოლოგიის ძიების პროცესშია რუსეთი. პრეზიდენტმა ელცინმა მოაზროვნე ხალხს მოუწოდა, რომ შეემუშავებინათ რუსეთის ეროვნული იდეოლოგია, რასაც გამოეხმაურა ჩუბაისის ძმა, იგორ ჩუბაისი. მან გამოცხადა ნიგნი „რუსული იდეიდან“ — ახალი რუსეთის იდეისაკენ“. ავტორი ამტკიცებს, რომ რუსული იდეის სამი მთავარი პრინციპია: ტერიტორიების გაფართოება, მართლმადიდებლობა და კოლექტივიზმი. სწორედ ამ სამმა პრინციპმა, მისი აზრით, შეადგენა ერთი ერთ ორგანიზმად საუკუნეთა განმავლობაში. რამდენად გამოადგება რუს ერს ჩუბაისის მიერ აღნიშნული ეს ორიენტაციები, ეს სხვა საკითხია, მაგრამ ფაქტია, რომ ისეთი დიდი ქვეყანა, როგორც რუსეთი, საკუთარი იდეოლოგიის ძიების პროცესშია, რომლის გარეშეც ჩუბაისის მიაჩნია, რომ შეიძლება მოხდეს ქვეყნის დაშლა და რუსეთის ხალხების ასიმილაცია სხვა ხალხების მიერ.

თავის პრობლემებს რუსეთმა თვითონ მიხედოს, რაც შეგვხება ჩვენ, ქართველებს, სრულყოფილი ქართული ეროვნული იდეოლოგიის შემუშავებას ალბათ წლები დასჭირდება, მაგრამ მთავარ ორიენტაციებში, დროზე უნდა შევთანხმდეთ, რაც ქართველ ხალხს თავის სასიცოცხლო სივრცეს და არსებობას შეუნარჩუნებს.

გიგა თვალაშაძე

საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობა

საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიულ-ადმინისტრაციულ მოწყობას ისტორიულად, დღევანდელ პოლიტიკურ მითარგმნად და მომავალში განვიხილავთ, როგორც ქართული იდეოლოგიის ერთ-ერთ საკითხს. ამასთან ერთად, გახატი „საქართველოს“ ფურცელზეა ქართული იდეოლოგიის საზოგადოებრივ განვითარებაზე სხვადასხვა საკითხების განხილვა.

საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობა ურთულესი პრობლემაა. მისი ოპტიმალური გადანაწილება დღესათვის პრაქტიკულად შეუძლებელია, რომელსაც წინ ელბება მრავალი დიდი და პატარა დაბრკოლება.

ა) საქართველო ადრეულ და კომუნისტური წყობის პერიოდში ჩამოყალიბდა ყოველმხრივ ტერიტორიულ-ადმინისტრაციულ ქვეყნად. დღეისათვის ფაქტია, რომ საქართველოს ყველა მეზობელ ქვეყანას მიტაცებული აქვს ქართული მიწები. რუსეთს — დიდი სოჭის რაიონი ტუაშეს ჩათვლით, დედალეთი, პორტა სვანეთი, საქართველოს სამხედრო გზის ბოლო მონაკვეთი; სომხეთს — ლორე-ტაშირის მიწები; აზერბაიჯანს — საინგოლისა და ყარაბაღის მიწები. თურქეთს — ზაგნისის, ტაო-კლარჯეთის და მესხეთის პროვინციები.

ბ) ამასთან, დარჩენილ საქართველოს ტერიტორიაზე ხელოვნურად შექმნა ავტონომიური რესპუბლიკები და ოლქი. მარტო ის რად ღირს, რომ ევროპულად შექმნილი სახმრეთო სახმრეთო ავტონომიური ოლქი შექმნეს რაჭის (0,4 ათასი კვ. კმ); იმერეთის (0,2 ათასი კვ. კმ) და შიდა ქართლის ჩრდილოეთ ნაწილის (0,2 ათასი კვ. კმ), ხელოვნურად ჩამოყალიბდა მთელი ყოველგვარი საფუძვლისა და ლოკის გარეშე. მის შემქმნელებს, რომ აღარა ვთქვათ ისტორიაზე და ისტორიულ მემკვიდრეობაზე, საერთოდ არ გაუთვალისწინებიათ არც ეკონომიკა, არც სატრანსპორტო კავშირები და არც სხვა მრავალი ასპექტი, რაც საჭიროა ერთიანი ტერიტორიული ორგანიზმის შექმნისათვის. ოლქის ცალკეული რაიონები ერთმანეთს სატრანსპორტო საშუალებებით არ უკავშირდება (ოლქის ფარგლებში), საქართველოს სხვა ტერიტორიების გარეშე არ არსებობს

ეკონომიკური კავშირებიც, კერძოდ ახალგაზრდის რაიონი პრაქტიკულად მოწყვეტილი იყო ცხინვალის რაიონსა და მას უკავშირდებოდა საქართველოს სხვა მიმდებარე ტერიტორიებზე გამავალი სატრანსპორტო მაგისტრალის საშუალებით, ხოლო რაჭისა და იმერეთის პროვინციების მიწები ისე ჩამოჭრეს, რომ შავი ზღვის აუზის მდინარეების სათავეები (ჯეჯვარა და ყვირილა) მოაქცეს ე. წ. ოსეთის ტერიტორიაზე — აღმოსავლეთ საქართველოში.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შექმნა კომუნისტური ათეისტური იდეოლოგიის ფონზეც კი ანაქრონიზმი იყო. ამასთან მას მიუმატეს მესხეთის (ადიგენის რაიონი) მიწებიც მდ. გეგაბიანის სათავეში, რომელიც კასპის ზღვის აუზს განეკუთვნება.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა შეიქმნა სანახევროდ სამეგრელო-სვანეთის ისტორიულ მიწებზე. ამასთან, მისი შექმნა საერთოდ საქართველოს მენშევიკური მთავრობის დიდი შეცდომა იყო, თანაც, ამავე დროს, ხელოვნურად იყო (და არის) შექმნილი ადმინისტრაციული რაიონებიც. მათი შექმნისას არ იყო გათვალისწინებული გეოგრაფიული, ისტორიული, ეკონომიკური, სატრანსპორტო, ეთნოგრაფიული, დემოგრაფიული და სხვა საკითხები. შედეგად მივიღეთ დანაწევრებული, პატარ-პატარა რაიონებად დაყოფილი, ძნელად დაძვრად სამართავი ქვეყანა. 69,7 ათასი კვ. კმ ტერიტორიაზე შექმნილია 65 რაიონი, 14 რესპუბლიკური დაქვემდებარების ქალაქი. შესაბამისად, დიდი იყო (და არის) მმართველი აპარატი, ხოლო მმართველობა გართულებული.

გ) დღევანდელი პოლიტიკურად გართულებული მდგომარეობა აფხაზეთთან და სამაჩაბლოსთან დაკავშირებით, სადაც დღემდე არ ვრცელდება საქართველოს იურისდიქცია. აგრეთვე 300 ათასი ლტოლვილი.

დ) ქართველი ერის მძიმე დემოგრაფიული მდგომარეობა, რომელიც კიდევ უფრო მძიმდება, ქართველი ერის მმართველური საკის დიდი ოდენობით ქვეყნის გარეთ გადაინაცვალა. მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობის გამო შობადობის კატასტროფული შემცირებით და შედეგად ერის დაბერებით (ეს პროცესი შედარებით შენელებული ტემპით ჯერ კიდევ

კომუნისტების მმართველობის დროს დაინიშნა).

ამასთან, არსებულ ქართულ მიწებზე მათი არათანაბარი განლაგებით, იმ დროს, როდესაც საქართველოში ქართველი 70,1%-ზე მეტია, მთელ რიგ რეგიონებში ქართველები უმცირესობაში მოექცნენ. 65 რაიონიდან ქართველები უმცირესობაშია 12 რაიონში. ამასთან, ასეთი რაიონები კიდევ შეიძლება უახლოეს ხანში გაიზარდოს. 14 რესპუბლიკური დაქვემდებარების ქალაქიდან 3 ქალაქში ქართველები უმცირესობაშია. საქართველოს 4314 სოფლიდან 1021 სოფელი

არაქართულია. ეს 1989 წლის აღწერით. ამჟამად კიდევ უფრო უარესი მდგომარეობაა (მას მიემატა აფხაზეთისა და ე. წ. სამხრეთ ოსეთის რაიონები და ქალაქები).

ე) დღევანდელ ეტაპზე ეროვნული იდეოლოგიის უქონლობა არ იძლევა საშუალებას საქართველოს ტერიტორიული მოწყობის დროს გათვალისწინებული იქნეს საქართველოს სახელმწიფოს — ქართველი ერის მისწრაფება, მიმართულება და პერსპექტიული ამოცანები. უფრო მეტიც, დღევანდელ ოფიციალურ ეროვნული იდეოლოგია ზედმეტად მაჩინა, იმ პირობებში, როცა ჩვენს მეზობელ დიდსა და პატარა ერს გააჩნია საქართველოს მიმართ მტაცებლური იდეოლოგია, რომელსაც საფუძვლად უდებენ ხელოვნურად შექმნილი ისტორიის.

ვ) დღევანდელი ტერიტორიული დაყოფაც პრეზიდენტის რწმუნებულების ინსტიტუტის შექმნასთან დაკავშირებით, რბილად რომ ვთქვათ, არასრულყოფილია. არ არის გათვალისწინებული საქართველოს ისტორიული ტერიტორიული მოწყობის ძირითადი საფუძვლები, საქართველოს დღევანდელი ეკონომიკური, სატრანსპორტო და სხვა მდგომარეობა და რაც მთავრია, არ არის გააზრებული საერთოდ საქართველოს ტერიტორია, როგორც ქართველი კაცის საცხოვრისი დღევანდელი ისტორიული გენეზისის გათვალისწინებით.

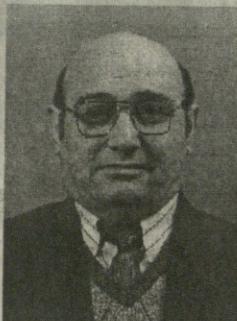
დელ ტერიტორიაში (როგორც ზემოთ იყო აღნიშნული) ურთულესი საკითხია. ამასთან მისი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა ხუთ ისტორიულ-გეოგრაფიულ განვითარებაში უნდა განვიხილოთ. პირველი — დღევანდელი პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე არსებული ტერიტორიის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა; მეორე — დღევანდელ არსებულ ტერიტორიაზე, ყველაზე ოპტიმალური ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა; მესამე — ერთა ლოგის მიერ ცნობილი ტერიტორიის (მენშევიკური საქართველოს) ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა. მეოთხე — საქართველოს ისტორიული ეროვნული ტერიტორიის, ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა. მეხუთე — საქართველო, როგორც კავკასიური არეალის სახელმწიფო და მისი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა.

აღნიშნული საკითხის ყველაზე ოპტიმალური გადანაწილებისათვის უნდა დავეყრდნეთ იმ ძირითად საფუძვლებს, რასაც უნდა დავყაროთ ამ პრობლემის გადანაწილება. ამისათვის ჩავეთვალავთ საქართველოს ისტორიას (ისტორიულ გეოგრაფიას), საქართველოს გეოგრაფიულ აგებულებას, მის სატრანსპორტო და ეკონომიკურ საფუძვლებს და სხვა მრავალ ასპექტს.

არქეოლოგიური გათხრებით და დღევანდელი საისტორიო მცენიერების მონაცემებით, საქართველოს ისტორიულ მიწა-წყალზე ადამიანის ცხოვრების არსებობა მთლიანად იზარალებულია. ამასთან, ამ არეალზე უძველესი დროიდან მიმდინარეობდა კულტურის განვითარების ადგილობრივი უწყვეტი ჯაჭვი. ისტორიული საქართველოს მიწა-წყალზე ქართული სახელმწიფოებრიობის არსებობის ისტორია, სულ მცირე, 3200-3500 წლამდე განისაზღვრება. ქართველები თავიდანვე ამ მიწა-წყალზე ბინადრობდნენ. ქართველური ტომები ამ მიწა-წყლის აბორიგენები იყვნენ. ჩვენი დღევანდელი ყოფი და კულტურა გაგრძელება იმ დიდი უძველესისა, რაც რამდენიმე ათასწლეულის წინათ ისახებოდა და ყალიბდებოდა ამავე ტერიტორიაზე.

თავაზ ტაბუაშვილი
(გაგრძელება მომდევნო ნომერში).

სატირისა და იუმორის კუთხე

რუბრიკის
მასპინძელია
ნიკოლოზ
იოსებიაძე

დავანერვავით სამოქმედო

თურმე რა ჭამა გვცოდნია, თურმე გვცოდნია რა მადა, მთლად საქართველო შევსასლეთ, გადავიქცეთ ჭამად. სასმელს ვაყოლებთ უზომოდ, მაინც გვაძალეს თამადა, სანამ არ მოგვეჩვენება, საგნები ერთი სამადა. საკუთარ მამას ვუყვებით, რუსი ვიწროვით მამადა, დავახურდავთ სამშობლო საფარძლებად და სკამადა.

განახლება ვახტანგ ჭიჭილაძე

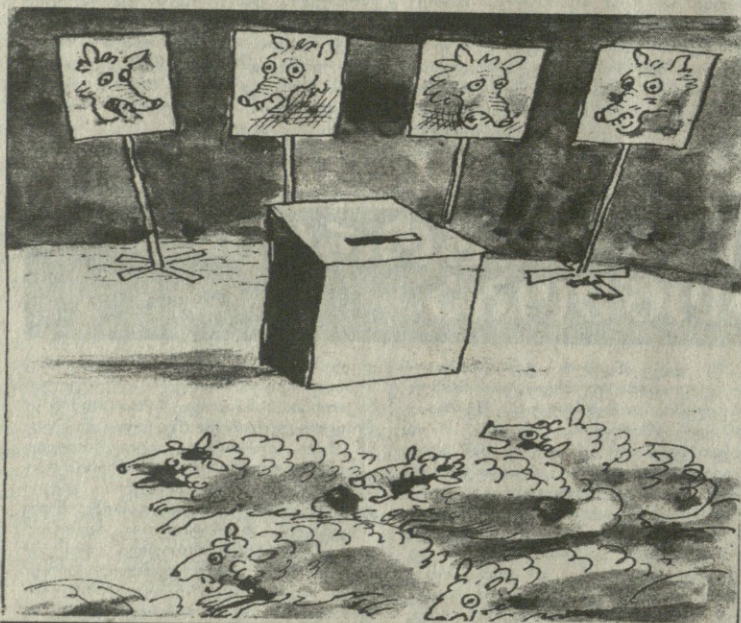
ქართველი ერი უკვე სულს დაფავს, რა დროს მალე და კრძალვა-რედი? და გავეყრივართ შიშით, სულსწრაფად ბედი ქართლისა ბუნებზე ჰკიდია. ნაიბორძიკა ტატოს მერანმა, სარჩო გაუჩნდა ავბედით ყორანს, სული მოითქვა ლეშით ვერაგმა და დაასკინტლა ნამუსრევ გორას. სადღაც გამქრალა სული ქართული, ორთავიანი ხარობს არწივი, დგას ჩვენი მტერი ხმალშემართული

და მცხეთის ჯვარი ტირის კაცივით. დაფანტულა ერეკლეს ხმალი, ყავლი გასვლია თამარის დროშას, გაუხუნარი, თუმცა დღეს მქრქალი, შეპყრუბია უგმირო დროშას. ძვლები შეძრულა პატარა კახის, თურმე დავითის ძვლებიც ბორბავენ, ანცვიფრებთ ქცევა ქართველი ხალხის, ქედმოხრილები რომ დალოდავენ. განახლება ვახტანგ ჭიჭილაძე, კვალი მტრობის და ძმათა ღალატის, როგორც ლაჩრობა, ისე გმირობა, კაციდან კაცში სისხლით გადადის!

მოდის პროფესორი, სანწყლად, დაღვრემილი, უსასრობისაგან ნელში განწყვეტილი, მასხრად აგდებული, ტუფლებადბრეცილი, ცუდად, კიბე-კიბე ცოლის გაკრეჭილი. „ვოლფოს“ მოაგლეგებს ვიღაც ნაბიჭვარი, არად მიაჩნია დღეში ასი ლარი, რაში ენადლევა ფული მონაპარი, ბნელი მეთოდებით მამის მონაგარი. ცოლს გაული წაუვიდა, ძლივსლა მივასნარი, მზიერ ხალხს მოძღვრავდა ეკრანზე ვიღაც ქალი: „ოჯახს ეყოფაო თვეში შვიდი ლარი, თუ დიასახლისი ოჯახში კარგი არის“. ხალხს მისი ჭირი და ნალღელი ეყოფა, არ გვინდა ტვინებში მახათის შეყოფა, მე არ მწამს ამ ქვეყნად არც ამის, არც იმის, როდესაც მთავრობა სწავლულებს დასცინის.

დიდ უკეთეს პაწარა უკესა ...

სცენა ქართული ეროვნული საგანძურის გა-
ტანიდან ორი წლის შემდეგ. ახალი ქართველი
ხალისუფალი ელპარაკება ამერიკელ ჩინოვნიკს:

— შენ ჩვენი დიდი ბატონო
მორჩილად გიხრით თავსაო,
მაგრამ ერთს მაინც შეგკა-
დრებთ—
ვერ დაგვიბრუნებთ განძსაო?
— განძზე ლაპარაკს მოეშვით,
სიტყვას ნუ მიგდებთ ბანსაო,
ჯერ ეს მითხარით, როდისლა
მიბრუნებთ მე ჩემს ვალსაო?
— ეგ ჩვენ ვალი არ არის,
თქვენც კარგად იცით ესაო,
ან სად გვაქვს მაგდენი ფული,
თოვს ნუ მოგვიტყვით ყელსაო.
— თქვენი თუ არა, იმ თქვენი
მამის ხომ იყო ვალიო?
ამიტომ გონზე მოეგეთ
და გაახილეთ თვალიო.
— არ იყო ის ჩვენი მამა,
არ შეგვდა არცა ძმასაო,
ამიტომ ნუ გვიბრაზდები
და ნუ დაგვმართებ ავსაო.
— თქვენი ჯიშისა ხომ იყო
და თქვენი ნათესავიო?
ვერ ხვდებით, იმისი ხელით
ნაგებული გაქვთ თავიო?
შეცდა ის, ვისაც ეგონა
გაიმარჯვებდა ალალი,
დიდ კაცთან პატარა კაცსა
როდის გასვლია მართალი?
ბია თვალაშაპი

შე უსვინდით, როგორ გაუჭვი
ქოროი, თურქეთი შ?
აყყაა და ველოარ დავიჭიჩი

ენეკეტები

თაფლობის თვის პირველ ღამეს
ქმარი ეკითხება ცოლს:
— ძვირფასო, მე შენთვის პირვე-
ლი მამაკაცი ვარ?
— საყვარელო, სულ ბოლოს
მერე პირველი ხარ.
— ბავშვი ტელევიზორს უყურებს
და დედას ეკითხება:
— დედა, უკვე ძილის დროა?
— არა შვილო, ჯერ ადრეა.
— აბა, ეს დეიდა რატომ
იხდის?
— ქმარი მოულოდნელად დაადგა
თავზე ცოლს საძინებელ ოთახში,
გამოიღო კარადა და ცოლს ეუბ-
ნება:
— ძვირფასო, რამდენჯერ შე-
გახსენე, რომ როცა მე წავასწრებთ,
შენ უნდა იწვე ლოგინში, ხოლო
შენი საყვარელი კარადაში უნდა
იმყოფებოდეს.
— ცოლმა მიუსწრო ქმარს გრ-
ძელფეხება გოგოსთან.
— ახლა რაღას მეთყვი, ეს
რაღაა?
— არაფერიც არ არის, უბრალო-
დ, სამსახურში გვითხრეს ფული
არა გვაქვსო და ხელფასი ნატუ-
რით დაგვირიგეს.

განუხებ?

სიბრძნე ძალადისათვის

ცხოვრების ირონია იმაში მდებ-
რება, რომ სწორედ ცხელი და
არა ცივი ქალები იღებენ საჩუ-
ქრად ძვირფასი ბენეფიციის თბილ
ქურქებს.
— გივი და ეთერი ახლადდაქორ-
წინებულნი არიან და მგზავრობენ
მატარებლით. მათ კუბეში მოხვდა
მიხოც. ეთერი ეჩურჩულება გივის:
— გივი, ძვირფასო, კიდევ არ
მჯერა, რომ შენი ცოლი ვარ, არ
მჯერა, არ მჯერა... არ ამთავრებს
ჩურჩულს ეთერი. ამოუვიდა მიხოს
ყელში ეს ლაპარაკი და შეჰყვირებს:
— გივი, კიდევ ერთხელ დააჯერე
რა, თუ კაცი ხარ, ეგ დედაკაცი,
რო შენი ცოლია და მეც დავის-
ვენებ და შენცა.

მიხო და გასო შეძივებულნი
მოდიან. ბაღში დაინახეს ტანაწირი
ყელმოდერებული ვირუკლა. ვა-
სომ ამოიხენება:
— ეჰ, ნეტა ესლა ეგა ჩვენი
გამგებლის ცოლი იყოს!
მიხომ უპასუხა:
— ნეტა უკვე ბელოდეს!

სვანეთის სოფლის ქალბატონმა
მე-12 შვილი გააჩინა. სამშობიაროს
ექიმმა გაცილებისას 12 შვილის
დედას უთხრა:
— იმედი მაქვს მომავალ წელსაც
გიხილავთ ჩვენთან.
— არავითარ შემთხვევაში,
რადგან მე და ჩემმა ქმარმა ბო-

ლოს და ბოლოს გავარკვეით საიდან
ჩნდებიან ისინი.

კაცმა ქალი მაგრად მიიკრა
გულზე და ეუბნება:
— მე შენთვის პირველი მა-
მაკაცი ვარ?
— შეიძლება ეგრეც იყოს,
რადგან შენი სახე რაღაც ძალიან
მეცნობა.

ორი დაქალი ერთმანეთთან
ჭორაობს:
— როგორ გრძნობ თავს ისეთ
საყვარელთან პაემნის შემდეგ,
რომელსაც იუმორი არ ესმის?
— შესანიშნავად. მე დიდი ხანია
გავიგე, რომ სიცილი არ არის
ყველაზე დიდი საიმოვნება.

კაცი და ქალი სხედან პატარა
მყუდრო ბარში და ერთმანეთს
ეფერებიან. კაცი ეუბნება ქალს:
— საყვარელო, რა შევუკვეთო?
— შევუკვეთე სასწრაფო დახ-
მარების მანქანა — ამოიკვცესა
ქალმა — ხედავ, ჩვენსკენ ჩემი
ქმარი მოდის.

ქმარმა თურნალი გვერდზე გად-
დო და ცოლს ეუბნება:
— თურმე ბრაზილიაში ქალები
7 დოლარს უხდიან კაცებს
თითო ალერსში, ღირებულა იქ
ცხოვრება.

— შე უბედურო, მაგასაც ენახ-
ავდი, თვეში 14 დოლარით როგორ
იცხოვრებდი.

მიხო, რომლის ცოლმაც მე-10
შვილი გააჩინა, დაიბარა ექიმმა
და ეუბნება:
— შემდეგში, როცა ცოლის
ალერსი მოგინდება, შენს თავს
ჰკითხე, შეძლებ თუ არა კიდევ
ერთი შვილის რჩენას.

— ჯიგარო, როცა მე მომინ-
დება, მაშინა ეგრე მგონია რომა,
მთელ კახეთს მარტო შავინახავ.

აუღიპური ანტირეალაზმა
რეკლამა ბერიკაშვილისებურად
კვლავ გიხმობთ ახალი ოთხ-
ნაირი ცირკი პარლამენტო-პარ-
ლამენტში — ძველი მონაწილე-
ბით. თუ ისევ აირჩევთ, ინანებთ,
თუ არ აირჩევთ, არ ინანებთ.
ერთხელ პო აირჩიეთ და კაი ჩიტი
დაიჭირეთ, მეორედ თუ აირჩევთ,

სულ აშენდებით.

საბავშვო პაპაირის
რეკლამისათვის
ჩვენი ბიჭი გაა ძალიან მონე-
ნილი დადიოდა გამოსეული შარე-
ლითა და ლანჩაგდებული ფე-
საცმლით, მაგრამ რაც საბავშვო
დაინყო მუშაობა და ლაჯებს შუა
ამოდო ახალთ-ახალი ჯიპი „მიც-
უბიში“, მას შემდეგ გაა სულ
მზიარულია. რა კარგია, უყურო
მზიარულ გიას.

22 7501 0 130/3

11	10.00	დღის პროგრამა
მა.	12.00	სა. 12.30 რეიტინგი
ინტი	12.45	"ზაბავუო" პროგრამების
მოგზაობები...	13.40	ცეკვალები...
"შეიხიბი"	14.00	მედიკალი...
14.20	"ილერეთი ჩემი სიმღერები..."	15.00, 18.00,
0.00	მოაბეძე	15.15 "ზაბავუო" - უკრაინის ქოროები
ჩრდილეს ყოვლისა...	15.25	სოფლის ქოროები
ახალი ამბები	15.55	"მთავლის" ხალხი ამბები
"რემეტი"	16.50	ტელეპროგრამა HTB
ნარმოვანები	16.50	სპორტული პროგრამები

გრამას "მეხვედრა კოტე მახარაძე-სთან". 18.20 "ზუნების კარი". 19.00 აფხაზეთის ტელევიზია. 19.25 "იური გლიფი". 19.50 ენერგია. 20.05 ტოტო-ლოტო. 20.15 "დიდების ზღაპარი". 20.35 "მოკლადის მიკროფონი". 21.00 ტაიმ-აუტ. 22.00 "ფორტუნა". 22.40 ვიდეოპატრუ-

ლი-02. 22.30 კოლატი 0.15
ტელეკუბ. 0.20 მრ-TV. 0.50 მხ
"მეამბი" ღუბაშის დროს".
19.00 "კურადღე": მულ-
ტელომი, გაილიძე, ჯიწი-
ფანტაზია, ძველი ალბომი,
ანტრეპიკი, მა-სენსი, ჯიწი-
ფანტაზია, სურერმანტი, ანტრეპი-
ტი, დუ-შაში, მ.ფ., ღამის ქალა-
ქი, პიტ-პარადი.
8.00, 11.30 მულკო 9.00,
18.00, 21.00, 0.35, 2.50
კურერი 9.10 მულტსერო-
ალი 9.40, 18.40
მასსეროლი 10.10 ფილიპ-ბაგ-
ეპეს 12.00, 0.05 "სიმეცნავე"
12.30, 19.40 "მომადი 80". 13.20
მხ 15.20 19.10 მასსეროლი

საზოგადოებრივი სამსახური

საზოგადოებრივი სამსახური	18,20	აუზნა	მეტაქს	20,35
საზოგადოებრივი სამსახური	21,00	აგრო	21,50	
მხ.ფ.	0,45	მხ.ფ.		
ფაქტობრივი	3,00	პროცენტი		
ფაქტობრივი	8,00	10,00	16,00	
ფაქტობრივი	22,00	0,10	ახალი	აშვი
ფაქტობრივი	8,10	9,10	9,55	10,15
ფაქტობრივი	11,25	12,10	14,00	15,55
ფაქტობრივი	16,10	17,40	მედი	პანკი
ფაქტობრივი	8,25	ფაქტობრივი	მედი	8,45
ფაქტობრივი	8,55	ბუთი	დ. მრედა	
ფაქტობრივი	9,15	11,30	17,55	20,00
ფაქტობრივი	11,00	16,15	ოქროს	გუნდი
ფაქტობრივი	14,05	36,00	„ქმე“	
ფაქტობრივი	16,35	ფაქტობრივი	16,35	ფაქტობრივი
ფაქტობრივი	17,45	სახელი	18,25	
ფაქტობრივი	20,25	21,05	ფაქტობრივი	23,30
ფაქტობრივი	20,10	„მედი“	20,10	
ფაქტობრივი	20,25	ფაქტობრივი	20,25	
ფაქტობრივი	20,45	ფაქტობრივი	20,45	

ტარალუი ორშაბათი (გაგორი). 21.15 "კაგორაბოსტური" 21.35 "ლამის კლუბი" 22.30 შპ. "ინოტი მშვიდნიერი დღე" 0.20 ნოსტალიგია 0.25 შპ. "პრატიკული გაზი" 17.05, 20.35, 23.25 ბელაგაზეთი ფეხბურთი: 17.20 ესპანეთი ჩემპიონატი 19.30 იტალიის ჩემპიონატი 21.30 აზიკუაფა 22.00, 21.55 მსკა 22.20 "ფეხბურთი" 22.40 საფეხბურთო მიმოიხილვა "90 წელი" 23.30 შპ. "გაზიკაზა" 1.35 გასართ. პრეგრადა 1.50 სერიალი "მედიანტევის სასწაულებრივი" 2.25 შპ. "უიანასაუდი ცაშევა-2" 17.00 მულტფილი 18.15

[illegible]

ლაზერული 11,00, 18,30
 ქართული 12,30 დღი 13,15,
 15,45, 125 მთ. 15,00, 21,00
 მუსიკალური ფილმები 19,30
 23,25 იტალიის ჩემპიონატი; 21,25
 გერმანიის ჩემპიონატი.
 800 ტონი 10,10 ჯაზ-
 ბლუზი 12,30 მთ. ტრეპა-
 სიონი 10,40, 15,45, 18,40,
 19,30, 21,20, 23,10, 140 მუსიკა.
 12,50, 18,00 მუსიკალური 14,05
 მთ. „ბაგრატიონი“, ში თვეში
 დიდი პარ. 16,00 კლბი-მუსიკა.
 18,50 დღი 19,40 მთ. „ს ბი-
 შინი“ არაპასუხი 21,30

23.20 Мб.х.
09.00 Х/Ф "ЖИЗНЬ И
УДИВИТЕЛЬНЫЕ
ПРИКЛЮЧЕНИЯ РОБИНЗОНА
КРУЗО". 10.30, 17.35, 18.00
"Дисней-клуб". 11.00, 16.00
Новости. 11.15 "Нелетучие
заметки". 11.30 Пока все дома. 12.10
"Треняная звезда". 13.00 "Служу России".
13.30 "Играй, гармонь любимая!". 14.00
"Крестьянские ведомости". 14.30 "Все
путешествия команды Кусто". 15.25
"Смехопанорама". 16.15 "Клуб
путешественников". 17.05 Футбольное
обозрение. 18.35 "Колесо истории". 19.25
Х/Ф "ЖЕСТОКИЙ РОМАНС". 22.00 Время.
22.35 КВН-99. 00.40 "Тихий дом". 01.10
Новости культуры. 01.30 Х/Ф "ПЕРВАЯ
НОЧЬ ПОКОЯ".

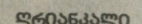
11.35, 19.15 Сериал
НТВ "СОЛДАТ УДАЧИ, ЛТД.:
КИНО СПЕЦНАЗ 2" (США). 12.20
Сделано в Голливуде. 1957 г.
12.45 Х/Ф "СЕДЬМАЯ
МИШЕНЬ" (Франция). 14.30 Х/Ф
"ДИНАМИТ" (США). 15.55 Х/Ф "ДОМОЙ НА
ПРАЗДНИКИ" (США). 17.35 Х/Ф
"СУМЕРЕЧАЯ ЗОНА" (США). 20.00

История: 18,56омладной площадке фильма "Скала Малхольланд" (США). 20,20 Х/Ф "СКАЛА МАЛХОЛЛАНД" (США). 22,10 Х/Ф "ПЛАЧУЩИЙ УБИЦА". 23,50 Х/Ф "НИКАКИХ ПРОБЛЕМ" (Франция). 01,30 Х/Ф "ПОСЕТИТЕЛИ" (Швеция).

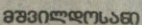
13,00 Экологическая программа. 13,55 Ферри. 14,50 Красивое решение. 15,20 Мир будущего. 15,45 Гитлер и Сталин. 16,40 Поворотные моменты истории. 17,10. 20,20 Животное Х. 17,35. 18,05 Охотники на призраков. 18,00. 19,25 Век войн. 21,00 Самая лучшая самолет. 22,00 Экстремальные машины. 23,00 Все, что вы хотели знать. 0,00 Охотник на крокодилов. 1,00 Выставка открытий. 2,00. 3,00 Запретные глубины. 4,00 Дворец Клеопатры. 5,00. 5,30 Детективы.

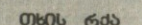
მაისის მეორე და
მესამე დღეა და თქვენ
დამი კითხვანყო
ბოლია, რაც სტოკოლმის უცხო-
სობისაკენ მცველის საშუალებას
მოცემდა, თუმცა აქაერება
საჭირო არ არის. სამზაბთან
ნუ მიიღებთ მნიშვნელოვან
გადანწყობილებას. ხუთშაბათს
და პარასკევს ერიდეთ ნების-
მიერ კონფლიქტს. იყავით
ყურადღებით, რომ უზედურ
შემთხვევას თავი აარიდოთ.
წყნა გულს არ გაიკაროთ,
სტოკოლმში ყველაფერი ხდე

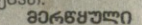
საქმე მშვენიერაა
ნაგვიათ, თუძე ჯან
მრთელობის მხრი
მეტი სიფრთხილ
გმართებთ. რთხაბას სან
სახურში გულით კონფიდენ
თუძე მაქს დროზე გამოძ
წირებთ. დანარჩენ დღეებ
ნობლის ნიაფ თქვენ აფრ
დაუბრუნებს, გულ
ეკონომიკური აღმავლობა
გათვლილი ნაბიჯებით წინს
ლა საქმიანობის ყველა სფ
ეროში.

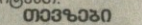
მიუხედავად თქვენ
სიცოცხლისმოყვარეობისა,
ბისა, სამშაბად
ელლით უსიამოვნება, თუქ
თქვენ, როგორც გამოცდილი
მეორეოლი, ყოველივეს შე
ვედებით შემართებით, ამიტო
მისშაბათს ამ უსიამოვნებ
შედეგი ნულის ტოლი გახად
და. თქვენი ოპტიმისტური გან
წყობილება პარასკევს დაჯილ
დოვდება სასიხარულო გასდენ
ით, მაგრამ სიფრთხილ გა
თიჩინეთ ხარჯეთან დაკავ
შირებით.

ეს კვირა ხელშეწყობილია თქვენი იდეების განხორციელებისათვის, რაც კარგი კარიერის მოგვცემს. თქვენში გაღვივებული ინტუიციის ბევრ სასიყვარულო ნაბიჯს გადადგამდგომი ნაბიჯების თქვენი საქმიანობის წყალობით გამოივლით და დიდ წარმატებას მოგიტანს. ითხოვთ ბაიას ქარს ნუ გაატანთ თქვენს სახლში. ხუთშაბათს ელოდეთ უსიამოვნებებს. შაბათს და კვირას ინსპექტორი ცხოვრობს. უკეთილშესოების გეგმები, რაიმე მომავალი გამოგადგამს.

ამ ნიშნის ქვე
მყოფი დინამური
ავითარებენ თავიანთ მიღწ
ევებს. ამაში დაგეზმარებათ
თქვენი განსაკუთრებული ინ
ტელიცია. საქმედ, რომელმაც
ფული გაქვთ ჩადებულ, მოგე
ბაშ აუცილებლად მოგიტანს
ბაზშაბათს გაუფრთხილადი
თქვენს მონაკაბეს. ითხზა
პაპის გავლენიანი მეგობრები
გეგმობრივად და წინასწარ
რატობრივად გექნებათ. სუთ
ნებათს მიიღებთ ისეთ გადა
წყვეტილებას, რომელიც
პარასკევს სინანულ
მოგიტანს.

ამ კვირას სერი
ოზული ცვლილებები
გელოდებით უსიყრფნაში. სამ
შაბათს გელით საქიანი ვიზ
იტები. ოთხშაბათს მოგიწი
დიდი ფიქრი და განაღდ, რა
საჭიროა თქვენი პრობლემებ
სი გადასაწყვეტად. ხუთშაბათს
მიიღებთ თანხას, რომელსაც
არ ელოდით. პარასკეს და
შაბათს გელით ნაყოფიერი შეს
ვადერები, მიიღებთ ისეთ გადა
წყვეტილებებს, რაც თქვენს
ინტერესებს მოჰმადრწინებს.

გადახდა

ვარსკვლავები რაიმე
ფესტივალადინარულს
არ წინასწარმეტყველებენ. კარ-
ივარში გელოდებათ წინსვლა,
რაც თქვენი დამსახურებაა
ცანუელი ძალისხმევით გამო-
ტონებადბათს გელოთ წარმატე-
ბა ახალ საქმიანობაში, რა-
შიც ხელს ვერავინ შეგიშ-
ლით.

როგორც ჩანს, თქვენ თავიდან იცილებთ იმ პრობლემებს, რომლებიც ბოლო დროს თქვენ განვალდით. თუმცა მოძველებული ჩვევებისაგან ბოლომდე ვერ თავისუფლდებით, რაც არასახიამოვნო მოვლენებს ვერ ავაცილებთ. თუმცა თქვენზეა დამოკიდებული ცხოვრების სტილის შეცვლა და ახალ ფერხულში ჩაბნა. 18 მაისს კიდევთ მოგე-ბას, 19, 20, 21 მაისს სერო-ბულ გადანწყვეტილ-ზელს ნუ მიიღებთ.

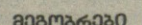

თავაზ ციხისელი
ნელინადი მიიწურა უკვე
იმქვეყნად დაივიწყა ზნე,
თამაშს შენ იმ ქართველთა
ეგორას კუთვნილი, რომც
ათვისაც სულერთი არაა
მამულის ტყედი და საფი
მამულის ტყედი. იცხოვრ
მცირე წლები, რაც გან
გარკუნა. ახალგაზრდა ნახ
იმქვეყნად, მაგრამ შენი საკ
ბელი მაინც გააპყთე —
ჩაბლოში, აფხაზეთში ვაჟ
კაცური ვალი მოიხდა მამუ

ვაგლახს, რომ დღეს პა-
თაგადადებული არა სწყა-
ლუკლმართობის გამო სხვა-
მაგრამ არ დაგაცალეს. გიმ-
და დევითი ჰაკი სიცოცხ-
მადლობა ღმერთს, რომ ჰ-
ადამიანები, რომელთაც თავ-
ნად წაუსლთა ოჯახების პატ-
შვილებს ყურადღებას არ
ნათლში იყავ, ძმალ!

ფურად იომე და შენი
ღისა და ქართველი ერის
როტებს, მამულიათვის
ბუნ ჩვენი. ცხოვრების
ნ ეძიე ოჯახის სარჩო,
ხელის ვერაგმა მტრებმა
ეს გამოგასაღეს.
დეკ არან საქართველოში
იღეს შენსავით იმევე
ონბა და შენს მეუღლეს,
კლებენ.

၀၄၃၂ ၁၇၄၂၃၃၀၆၀